

การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด
ของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์
ของ
พงศธร วรณหอม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
เมษายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

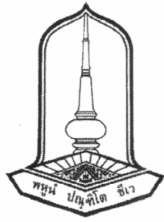

การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด
ของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์
ของ
พงศธร วรรณหอม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
เมษายน 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายพงศธร วรรณหอม
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... (ผศ.ดร.มนตรี วงษ์สะพาน)	ประธานกรรมการ (อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)
..... (ผศ.ดร.จิระพร ชะโน)	กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)
..... (อาจารย์ ดร.ทัศนศิริินทร์ สว่างบุญ)	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตศึกษาภายนอกภาควิชา)
..... (อาจารย์ ดร.วัชร ปานภูมิ)	กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ.ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ศ.ดร.ประดิษฐ์ เทอดทูล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่ ๒๘.. เดือน ..เม.ย.. พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และการให้คำปรึกษา แนะนำอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัย ทำให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.วัชร ป้านภูมิ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องของการวิจัย ทำให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสั่งสอนอบรม ตลอดจนให้คำปรึกษา คำแนะนำในการเรียนและการดำเนินชีวิตจนสำเร็จการศึกษา ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์มาลากุล ไชยสะอาด อาจารย์ทิพนตร วรรณเสน อาจารย์พิจิต กุลเกลี้ยง อาจารย์ธาริณี คุสกุลรัตน์ และอาจารย์รัฐสมัย วรรณหอม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและขอขอบใจเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอกะแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และขอขอบใจเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านหนองแสง ตำบลสกลเปลือย อำเภอกะแพง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการ ทดลองใช้เครื่องมือ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการ ปฏิบัติงาน และญาติพี่น้องทุกท่านที่เอาใจใส่สนับสนุนในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบุชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้การศึกษอบรมและวางพื้นฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัยจนประสบ ความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน

พงศธร วรรณหอม

ชื่อเรื่อง การพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม
 พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัย นายพงศธร วรรณหอม

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน

ปริญญา กศ.ม. **สาขาวิชา** หลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีพิมพ์** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) ศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 3) ศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ่มใหม่ อำเภอลือชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน 2) แบบประเมินทักษะทางภาษาจำนวน 2 ชุด แยกเป็นแบบประเมินทักษะการฟังจำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ 3) แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ 84.06/87.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ทักษะการฟังมีพัฒนาการดีขึ้น เด็กมีสมาธิตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติ ผู้พูดเมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลการประเมินหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ทักษะการพูดมีพัฒนาการดีขึ้น เช่นเดียวกันเด็กปฐมวัยสามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ผลการประเมินมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ซึ่งสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.67 ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือ การทำงาน เด็กปฐมวัยทำงานเต็มความสามารถของตน มีความมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตาม

เป้าหมาย กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตนไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้โดยไม่วิตกกังวล ด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือ การยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องของตนเอง ให้ข้อคิดหรือข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วยความวิตกกังวล

โดยสรุป การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสม และเป็นกิจกรรมที่เน้นส่งเสริมให้เด็กคิด วางแผน ปฏิบัติ และทบทวน พร้อมทั้งให้เด็กเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ ฝึกฝนทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กได้ค้นคว้าทดลอง เรียนปนเล่น โดยอิสระจากประสบการณ์ที่ตนพึงพอใจ บรรยากาศเต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น การยอมรับช่วยให้เด็กมีความรู้สึกรับประกัน มีกำลังใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดให้เด็กปฐมวัยต่อไป

TITLE The Development of the Experience Enhanced-Activities according to Reggio Emilia Practice in order to Encourage Assertiveness Behavior and Listening and Speaking Skills of Early Childhood Children

AUTHOR Mr.Pongsaton Wannahom

ADVISORS Assistant Professor Dr.Jiraporn chano

DEGREE M.Ed. **MAJOR** Curriculum and Instruction

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2017

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to develop experience enhanced-activities based on the Reggio Emilia practice in order to encourage assertiveness behavior and listening and speaking skills of early childhood children and aimed to meet the value of effectiveness of 80/80 criterion 2) to examine the listening and speaking skills of early childhood children before, while, and after learning based on the Reggio Emilia practice 3) to study the assertiveness behavior of early childhood children before, while, and after learning by the Reggio Emilia practice. The purposive sampling technique was employed and the samples were 20 three-year-old childhood children studying in the first semester of academic year 2016 at Ban Phonsawan child development center, Kud sim Kummai municipality, Khao Wong district, Kalasin province. The research instruments were: 1) lesson plans based on the Reggio Emilia practice with 4 units; 2) 2 language skills evaluation forms dividing into listening skills evaluation form with 10 items and speaking skills evaluation form with 10 items 3) evaluation form of assertiveness behavior of early childhood children. The statistics used were Percentage, Mean, and Standard deviation.

The findings were as the following

1. The effectiveness value of lesson plans based on the Reggio Emilia practice aiming to encourage assertiveness behavior and listening and speaking skills of early childhood children was 84.06/87.57, which higher than the prospective 80/80 criterion.
2. The listening and speaking skills of early childhood children after learning by the Reggio Emilia practice were improved. The children had attention towards the story the people were talking about. They did not talk and they respected the speakers. They could perform according to the orders.

All these behaviors make the assessment score after learning by the Reggio Emilia practice higher than that before and while learning with the average score of 8.75 out of 10; accounting for 87.50 per cent. In the same way, the speaking skill was improved as well. The early childhood children could answer correctly by themselves. They could tell the stories confidently and present their own works with loud voice. The assessment score was 8.60 out of 10; accounting for 86.00 per cent which higher than that before and while learning.

3. The assertiveness behavior of early childhood children after learning by the Reggio Emilia practice. The assertiveness score was 13.30 out of 15; accounting for 88.67 per cent. The highest assertiveness belonged to the area of working. Early childhood children could work with their full capacity. They were industrious enough to get the works done and reach the goals. They, without any worries, dared to refuse when people asked them to do something that they could not do. The lowest assertiveness score belonged to the area of accepting critiques from other people. They did not responsible for their faults and delivered opinions or comments to others with anxiety.

In conclusion, the effectiveness of the experience enhanced-activities based on the Reggio Emilia practice initiated by the researcher was appropriate and it promoted the children to think, plan, practise, rehearse, and encourage them to learn by doing it themselves. The children also had the opportunity to practise the social skills by interacting with others, had a chance to experiment, play, and learn from the experience they interested in freely. The atmosphere was overwhelmed by love, warm, and acceptance which helped the students feel stable and courageous to learn, and enhanced the assertiveness behavior as well as listening and speaking skills.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546	8
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	16
การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	23
พฤติกรรมกล้าแสดงออก	35
การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	45
แผนการจัดประสบการณ์	51
การหาประสิทธิภาพของแผน	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยในต่างประเทศ	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	66
รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	125
ความมุ่งหมายของการวิจัย	125
สรุปผล	125
อภิปรายผล	126
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม	133
ภาคผนวก	141
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	142
ภาคผนวก ข การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	171
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	183
ประวัติย่อของผู้วิจัย	189

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546	12
2 ตารางกิจกรรมประจำวัน	54
3 แสดงหน่วยการเรียนรู้	67
4 แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก	74
5 รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design	76
6 กำหนดรายละเอียดการจัดกิจกรรมในการทดลอง	77
7 คะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนจากการประเมิน พฤติกรรมกล้าแสดงออก คะแนนประเมินทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	85
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E ₁) ของเด็ก ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย	88
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E ₂) ของเด็ก หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม กล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย	89
10 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อ ส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย	89
11 คะแนนจากการประเมินทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยก่อน และ หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	90
12 คะแนนจากการประเมินทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย ระหว่างจัดประสบการณ์ตาม แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	92
13 คะแนนจากการประเมินทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	95
14 กราฟแสดงการพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยระหว่าง จัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	98
15 คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	99
16 คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย	103
17 คะแนน จากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ระหว่างจัด ประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย แยกเป็นรายด้าน คือด้านการพูด ด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด ด้านการทำงาน ด้านการยอมรับ คำวิจารณ์ด้านการควบคุมตนเอง	122

18	กราฟแสดงการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนว คิดเรกจิโอ เอมีเลียของเด็กปฐมวัย เป็นรายด้าน	124
19	ค่าคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	174
20	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบประเมิน ทักษะการฟัง	176
21	แสดงความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบประเมินทักษะการฟัง	176
22	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบประเมิน ทักษะการพูด	177
23	แสดงความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบประเมินทักษะกาพูด	177
24	ค่าดัชนีความสอดคล้องของรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการ ประเมินแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก	182

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาจัดว่าเป็นตัวบ่งชี้ถึงพัฒนาการอันลึกล้ำก้าวหน้าของมนุษย์อย่างเห็นได้ชัด การมีภาษาช่วยให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งยังเป็นเครื่องแสดงว่ามนุษย์นั้นอยู่ในลำดับขั้นแรกของวงจรสิ่งมีชีวิต ที่สามารถใช้ภาษาพูดติดต่อสื่อสารกัน ทำให้มนุษย์มีวิวัฒนาการล้ำหน้ามากกว่าสิ่งมีชีวิตใด ๆ บนโลกใบนี้ นักวิทยาศาสตร์พบว่า พัฒนาการทางภาษาช่วยส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการช่วยในเรื่องการแสดงออกทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกของเด็กเองแล้ว ภาษายังช่วยในเรื่องการคิด และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเด็กด้วย (อัจฉริยะ คุรุทิพย์. 2557 : 20)

การใช้ภาษาของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเด็กใช้ภาษาพูดในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใกล้ชิด เพื่อบอกถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด และซักถามข้อสงสัยต่างๆ ภาษายังเป็นเครื่องมือในการประดิษฐ์ ที่ผู้พูดสามารถคิดค้นคำพูดขึ้นมาเองตามแต่ละสถานการณ์ได้ ดังนั้นภาษาคือ ระบบการเปล่งเสียงและการเขียนสัญลักษณ์ต่างๆ ซึ่งคนในสังคมหนึ่งเรียนรู้ และใช้กันทำนองเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง ภาษายังทำให้สังคมสามารถควบคุมการกระทำและความคิดของคนได้ (พรรณมาศ เบญจจนสมบัติ. 2546 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Brisbrane and Riker. 1971 : 336) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษากับระดับสติปัญญา พบว่า ความสามารถทางภาษาของบุคคล เป็นเครื่องชี้บ่งถึงความเจริญเติบโตทางสติปัญญา และยังได้กำหนดลักษณะของคนฉลาดไว้ว่า เป็นที่รู้จักคำมากและสามารถใช้คำเหล่านั้นมาผูกเป็นประโยคในการสื่อความหมายได้ตามที่ตนต้องการ ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เพื่อจะมีชีวิตอยู่ในสังคม ไม่ใช่เป็นการฝึกให้เด็กฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่การพัฒนาภาษายังเป็น การพัฒนากระบวนการคิด และการสื่อสารไปพร้อมๆ กัน (สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้. 2550 : 2 - 3) ภาษาพูดในการติดต่อ สื่อสาร แสดงความคิดเห็นความรู้สึกและประสบการณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และภาษาเขียนใช้สำหรับบันทึกเรื่องราว ความคิดความเชื่อต่างๆ (รติรัตน์ คล่องแคล่ว. 2551 : 1-4) เด็กปฐมวัยใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เมื่อเขาทำกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล กระบวนการทางสังคม ทำให้เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิด เป็นภาษาพูดและการแสดงผลงานทางความคิดด้วยการวาดภาพ รับรู้และเข้าใจเรื่องต่าง ๆ จากการฟังและการอ่าน เด็กมีความพร้อมและความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาตามระดับพัฒนาการและความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กจะเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย จากประสบการณ์ตรงและการเลียนแบบ เด็กใช้ภาษาโดยการพูดได้อย่างมีหัตถ์จรรยา เรียนภาษาโดยวิธีธรรมชาติ นอกจากนี้เด็กเรียนรู้ภาษาจากกิจวัตรประจำวัน เช่น การสนทนา การเล่น ฟังนิทาน ร้องเพลง อ่าน หนังสือต่าง ๆ อธิบายหรือตอบสิ่งที่พบปะ เด็กเรียนรู้ภาษาจากครอบครัวอย่างเป็นธรรมชาติ มิได้เป็นการจงใจสอนภาษาเป็นทางการ เด็กจะรู้สึกว่าเป็นความยากลำบากที่จะเรียนรู้ภาษา เด็กใช้ภาษาอย่างมีจุดมุ่งหมาย เช่น บอกความต้องการ ออกคำสั่ง แสดงอารมณ์แสวงหาความรู้โดยการถามและ

นำเสนอด้วยการเล่าเรื่อง ดังนั้นครูปฐมวัยควรจะบูรณาการการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารของเด็กให้กลมกลืนไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ทุกเรื่อง (อัญชลี ไสยวรรณ. 2553 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา (2554 : 1) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยจะแตกต่างไปจากวิธีการเรียนรู้ภาษาของผู้ใหญ่ เนื่องจากระดับวุฒิภาวะทางสติปัญญาของเด็กยังพัฒนาไม่เต็มที่ เด็กยังไม่สามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ไม่สามารถใช้อวัยวะทุกส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาทางภาษาได้เต็มที่ความสามารถเหล่านี้ขึ้นอยู่กับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยและเนื่องจากภาษามีคุณสมบัติที่เป็นนามธรรม จึงต้องใช้สัญลักษณ์พิเศษแทนความหมาย ซึ่งเด็กเล็กจะเรียนรู้ภาษาไทยได้จากการได้ยินได้ฟังการพูดของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือจากการดำรงชีวิตประจำวันเมื่ออยู่ที่บ้าน จากนั้นเมื่อมาอยู่ในสถานศึกษา เด็กจะเรียนรู้จากครูและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการเลียนแบบเสียงที่ได้ยินจากผู้อื่นก่อนและจะสะสมคำแล้วสร้างกฎเกณฑ์ขึ้นเอง ด้วยการนำคำที่สะสมไว้มารวมผสมผสานกัน เพื่อแปลงเสียงออกมา พัฒนาการต่อมาเมื่อเด็กโตขึ้น ก็จะเพิ่มคำเรื่อย ๆ และผูกเป็นประโยคตามขั้นตอนหรือพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

สภาพปัญหาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ยังใช้ภาษาในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ไม่ดีเท่าที่ควร การพัฒนาการใช้ภาษาในการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาในการสื่อสาร ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ การเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นเด็กที่มีอายุน้อยมีประสบการณ์ไม่มาก เจอสถานการณ์ใหม่ที่โรงเรียน จากพ่อแม่มาจากบ้าน ทำให้เด็กวิตกกังวลใจ ยังไม่คุ้นเคยกับครู ยังไม่กล้าพูดกล้าแสดงออกกับครู และครูยังเป็นคนแปลกหน้าสำหรับเด็กในขณะนั้น เพราะฉะนั้นครูต้องหาวิธีการต่างๆ ที่จะใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับเด็ก ให้เด็กไว้วางใจไม่วิตกกังวล เกิดความรักความอบอุ่น เกิดความไว้วางใจครูผู้สอน เพื่อสื่อสารกับเด็กเข้าใจและรู้เรื่องทำให้เด็กมีความอบอุ่นเหมือนอยู่ที่บ้านกับพ่อแม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2546 : 5 - 54)

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง หลักสูตรที่ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนจึงไม่ใช่หลักสูตรที่กำหนดเนื้อหาที่แน่นอนชัดเจนดังหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยโดยทั่วไป โรงเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียไม่มีหลักสูตรที่เขียนเป็นหน่วยใหญ่หรือหน่วยย่อย ครูไม่มีการเขียนแผนการสอนที่กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการสอนที่ชัดเจน วิธีปฏิบัติแต่ละโรงเรียนที่ปฏิบัติตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ในประเทศอิตาลี จะรวบรวมรายชื่อ หัวข้อโครงการที่คาดว่าจะอยู่ในความสนใจของเด็ก หัวข้อโครงการที่เตรียมอยู่ในมือครูนั้นมีทั้งโครงการระยะสั้น ระยะยาว แต่ถ้าเด็กสนใจในเรื่องที่อยู่นอกเหนือรายการหัวข้อที่ครูกำหนดไว้ล่วงหน้า กิจกรรมโครงการในห้องเรียนก็จะปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก สภาพการจัดกิจกรรมและประสบการณ์จะเลื่อนไหลไปตามสถานการณ์ที่สนองต่อความสนใจของเด็กในขณะนั้น โดยครูมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนให้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้ปรากฏออกมาและสื่อออกมาด้วยวิธีการที่หลากหลาย การเรียนรู้อย่างลุ่มลึกจากโครงการ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่โดดเด่นในโรงเรียนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ก่อนการเริ่มโครงการในชั้นเรียน ครูทุกคนจะประชุมพูดคุยกันถึงหัวข้อโครงการที่อาจเกิดขึ้นได้จากความสนใจของเด็ก และคำนึงถึงความคิดที่

คล้ายคลึงกับโครงการที่อาจเกิดขึ้นตามสมมุติฐานทางเลือกหรือตัวเลือกสำหรับเด็ก ครูจะวางกรอบความคิด ถึงขั้นตอนแต่ละระยะของโครงการ ตลอดจนการเตรียมการสำหรับสิ่งที่ไม่คาดหวังที่อาจเกิดขึ้นจากความคิดความสนใจของเด็ก (ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ. 2542 : 68 - 69) การเรียนการสอน แบบเรกจิโอ เอมีเลีย มีองค์ประกอบพื้นฐานในกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1. โครงการที่เด็กต้องการเรียนรู้ 2. ศิลปะสร้างสรรค์ที่เด็กใช้เป็นภาษาสื่อสารการเรียนรู้ 3. การจัดสิ่งแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ที่สุนทรียงามและ 4. การยอมรับและการประสานความร่วมมือระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง ซึ่งเรกจิโอ เอมีเลีย เชื่อว่าเด็กที่เรียนรู้ตามรูปแบบหรือวิธีการนี้จะเป็นผู้มีสมรรถนะและพลังความคิดสูง เพราะเด็กต้องใช้ความสามารถและปัญญาของตนเอง ในการค้นหาคำตอบที่ต้องการรู้ และสามารถคิดด้วยภาษาของเด็กที่เป็นงานศิลปะได้ด้วย แนวทางการเรียนการสอนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ด้วยการสอนแบบโครงการด้วยเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ได้ดีจากการค้นพบปัญหาด้วยการลงมือทำด้วยตนเอง สื่อศิลปะเป็นรูปแบบโดยธรรมชาติที่ทำให้มีการแสดงออก และค้นคว้าที่นำไปสู่การเรียนรู้ของเด็กและเข้าใจโลก ครูเป็นเหมือนผู้ร่วมเสริมสร้างให้แก่เด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545 : 96) การดำเนินโครงการที่เด็กต้องการเรียนรู้เป็นไปได้ทั้งโครงการระยะสั้น และโครงการระยะยาว บางโครงการอาจเป็นสัปดาห์บางโครงการอาจเป็นเดือน ขึ้นอยู่กับระยะความสนใจของเด็ก ไม่มีข้อจำกัดเงื่อนไขระหว่างดำเนินโครงการเพิ่มการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการวาดภาพ งานปั้น งานแต่ง งานแปะ งานตัด งานระบายสี หรืองานสร้างสรรค์อื่น ๆ ไม่ว่าเด็กจะคิดทำอะไรเด็กต้องสื่อความคิด แผนงานและจินตนาการของตนให้ครูรู้โดยใช้งานศิลปะ ครูต้องกระตุ้นให้เด็กสื่อด้วยภาษาศิลปะสร้างสรรค์ตามที่เด็กคิดหรือจินตนาการ ภาระงานร่วมกันระหว่างครู ผู้ปกครองและเด็กมีความสำคัญมาก เนื้อหาสาระความรู้จะมาจากคำถามของเด็ก ความคิดของเด็ก คำถามของครูและการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้ปกครอง การเรียนรู้ของเด็กกับการทำงานของครูจะควบคู่กันไปผลงานเด็กในแต่ละช่วงของการเรียนรู้ ครูต้องชื่นชมและนำเสนออย่างสวยงาม การกระทำของครูจะเป็นตัวป้อน การค้นพบความรู้ด้วยตัวของตัวเอง การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับแต่ละวัน เนื้อหาของโครงการที่เด็กจัดกระทำ การอภิปรายความคิดเห็นกับเพื่อนและครู การซักถามการตอบคำถามด้วยการแสดงออกด้วยภาพหรืองานศิลปะเป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของเด็ก ประกอบกับคำพูดสนทนากับครูแสดงให้เห็นจินตนาการและภาพในสมองของเด็ก ซึ่งครูสามารถเสริมความรู้ด้วยการนำเด็กไปดูสิ่งที่เป็นของจริงอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เด็กซึมซับความถูกต้องและปรับภาพงานศิลปะของตนเองใหม่ให้สอดคล้องตรงกับความ เป็นจริง การตรวจสอบทบทวนนี้เป็นการเรียนที่ลุ่มลึกตามแนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย ซึ่งเชื่อว่าการคิดค้นอย่างอิสระของเด็กในโครงการที่สนใจ เด็กจะซึมซับความรู้จากการคิดของคนที่สื่อออกมาพร้อมงานศิลปะ การแก้ไขปัญหาด้วยการเพิ่มสาระจากการโต้ตอบปัญหาและอภิปรายกับครู จะนำไปสู่การปรับผลงานศิลปะและบันทึก ครูจะซ้ำอีกด้วยการให้เด็กเห็นของจริง ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ธรรมชาติหรือสภาพชุมชนเพื่อเป็นการปรับความรู้ไปสู่ความถูกต้อง ผลงานศิลปะทุกชิ้นที่เด็กทำขึ้นไม่ว่าจะเป็นภาพวาด งานปั้น งานแปะ งานตัด หรืองานสร้างสรรค์อื่นๆ ล้วนเป็นภาพสะท้อนเป็นภาษาสื่อให้ครูและผู้ปกครองได้รู้ถึงความลุ่มลึกของการเรียนรู้ของเด็ก และความประทับใจในจิตใจเด็กจากการเรียน โรงเรียนคือสถานที่บูรณาการความรู้และเป็นแหล่งประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน เด็กและครอบครัว เพื่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551 : 109 - 110)

การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบล กุดสิมคุ้มใหม่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผ่านมาสังคมแห่งการเรียนรู้ยังเป็นแบบเดิม เรียนรู้จากการบอกการเล่า การอธิบาย เด็กไม่ได้ศึกษาค้นคว้า ทดลองปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ประการหนึ่ง เด็กส่วนหนึ่งพ่อแม่ไปทำงานที่กรุงเทพมหานคร ลูกต้องอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือญาติพี่น้อง ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น ไม่ได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่ ส่งผลให้เด็กเหล่านี้มีปัญหาในด้านการใช้ภาษาในการสื่อสารไม่ถูกต้อง เด็กไม่ค่อยกล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก เด็กฟังคำสั่งไม่เข้าใจ จากการประเมินของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า เด็กควรได้รับการส่งเสริมให้รู้จักการสังเกต สำรวจ ด้วยการกระทำโครงการ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก กระตุ้นให้เด็กได้ตั้งคำถามและตอบคำถาม ควรมีการนำเสนอผลงานการวาดรูป ชิตเขียนเส้นลักษณะต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายและอธิบายสิ่งที่ตนวาดหรือเขียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2558 : 16)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย โดยมุ่งพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะทางภาษา ด้านการฟังและการพูดด้วยการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) โดยมีความคาดหวังว่า วิธีการดังกล่าวจะเป็นนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเกิดปัญญา กล้าแสดงออก มีพัฒนาการทักษะการฟังและการพูดเพิ่มมากขึ้น ตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่างและหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้สิ่งต่อไปนี้

1. ได้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ
2. ได้เป็นแนวทางสำหรับครูระดับปฐมวัยใช้ในการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่สูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแสง เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 23 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 43 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้นได้แก่ การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียของเด็กปฐมวัย

3.2 ตัวแปรตามได้แก่

3.2.1 ทักษะการฟังของเด็กปฐมวัย

3.2.2 ทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย

3.2.3 พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย ด้วยการประสานความร่วมมือระหว่าง นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ภายใต้โครงการเรียนรู้อิสระและมีความสุข ที่เน้นให้เด็กถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกนึกคิด ผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการระบายสี งานปั้น งานตกแต่ง งานปะติด งานพิมพ์ภาพด้วยสีน้ำ งานร้อยไข่มุก โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด ได้นำเอาวิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาใช้ในชั้นดำเนินกิจกรรม ซึ่งในชั้นดำเนินกิจกรรม มี 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นประเด็นปัญหาไปสู่การกำหนดหัวเรื่องที่เรียน หมายถึง ชั้นครูนำประเด็นเพื่อให้เด็กคิดหัวข้อที่สนใจด้วยการนำเสนอปัญหาให้เด็กคิดแก้ไขร่วมกัน นำปัญหาที่ได้ไปสู่การกำหนดเรื่อง

ชั้นที่ 2 ชั้นตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้ หมายถึง ชั้นเมื่อเด็กกำหนดเรื่องที่สนใจได้แล้ว ให้ครูตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้

ชั้นที่ 3 ชั้นสรุปและสะท้อนผลการเรียนรู้ หมายถึง ชั้นหลังจากได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว เด็กต้องจัดระเบียบสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว นำเสนอผลสรุปที่เด็กได้เรียนรู้มา เมื่อสิ้นสุด

การเรียนรู้เด็กจะนำผลงานมาแสดงที่บอร์ดหรือกระดานหน้าชั้นเรียน หรือจัดนิทรรศการ โดยมีผู้ปกครองได้ทราบผลงานที่เกิดขึ้นกับเด็ก

2. ทักษะทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยใช้ทักษะทางภาษา 4 อย่าง คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย

2.1 ทักษะการฟัง หมายถึง ความสามารถในการฟังคำสั่ง คำถาม เรื่องราว นิทาน เพลง ดนตรี และสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ สื่อสาร หรือตอบคำถามได้ถูกต้องของเด็กปฐมวัย ประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการฟัง

2.2 ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และการแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การสนทนากับครู เพื่อน และบุคคลอื่น ๆ การพูดในการละเล่นและแสดงบทบาทสมมุติ ประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการพูด

3. ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่เกิดจากการนำคะแนนของเด็กทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด ระหว่างจัดประสบการณ์ หาค่าเฉลี่ย แล้วเทียบเป็นร้อยละกับคะแนนเต็ม ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยรวมที่เกิดจากการนำคะแนนของเด็กทุกคนที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดหลังการจัดประสบการณ์ หาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละกับคะแนนเต็ม ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

4. พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา ตลอดจนการกระทำในสิ่งที่ตนสนใจได้อย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดความวิตกกังวลของเด็กปฐมวัยที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย วัดโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยมีตัวอย่างประกอบด้วย

4.1 สามารถพูดแสดงความรู้สึกด้วยเสียงดัง ชัดเจน มีการสบตาคู่สนทนา พูดเรื่องราวเกี่ยวกับตนเองได้ ไม่ผูกขาดการสนทนา ไม่คุยโอ้อวดหรือนิ่งเฉยคอยฟังผู้อื่นพูด ไม่หลบสายตา พูดจาหักทลายกับผู้อื่นก่อนและใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตนเองได้ เช่น ดิฉัน ผม

4.2 แสดงสีหน้า ท่าทางในการพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับความรู้สึกที่แท้จริง ยอมรับคำชมเชยอย่างจริงใจ ใช้คำพูดว่าทำไม ได้ด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำให้หน้าบึ้งตึงสามารถเปิดเผยได้ เมื่อมีความคิดเห็นตรงข้ามกับผู้อื่น สามารถแสดงสิทธิอันชอบธรรมและขอให้บุคคลอื่นแสดงตอบด้วยความยุติธรรม ไม่ทำลายสัมพันธภาพ สามารถขอร้อง อธิบาย หรือแนะนำอีกครั้ง เพื่อให้มีความชัดเจน

4.3 สามารถทำงานเต็มความสามารถของตน มีการวางแผนและรู้จักตั้งเป้าหมายในการทำงาน มีความมุ่งมั่นเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การสร้างนิสัยในการทำงาน กำหนดการทำงานแต่ละขั้นที่จะทำให้ตนเองพอใจอย่างมีเหตุผล ให้ความสนใจกับงานที่ทำอยู่ ถึงแม้จะไม่ชอบแต่ก็

สามารถวางแผนทำให้สำเร็จ ในการทำงานสามารถกล่าวปฏิเสธในเรื่องที่ตนรู้สึกว่าจะไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้และให้รางวัลตนเอง เมื่อทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย

4.4 ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องของตนเอง ชมผู้อื่นเมื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จ สามารถขอความร่วมมือจากบุคคลอื่นได้ สามารถให้ข้อคิดเห็นหรือข้อวิจารณ์แก่ผู้อื่นด้วยท่าทีสุภาพไม่ก้าวร้าว พูดด้วยความจริงใจ

4.5 สามารถควบคุมตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตกกังวล ความกลัว ความโกรธ แสดงออกไม่เห็นด้วย โดยไม่รู้สึกผิด แสดงความโกรธออกมาได้โดยไม่เก็บกด ไม่ก้าวร้าว สามารถจัดการกับปัญหา กับคำพูดเยาะเย้ย เสียดสีจากบุคคลอื่น และสามารถจัดการความกลัวที่เกิดจากความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
3. การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
 - 3.1 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 3.2 ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 3.3 แนวทางในการส่งเสริมทักษะทางภาษา
 - 3.4 การวัดและประเมินผลทักษะทางภาษา
4. พฤติกรรมกล้าแสดงออก
5. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
6. แผนการจัดประสบการณ์
7. การหาประสิทธิภาพของแผน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทของสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตัวเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 3)

2. หลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูกับบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5 - 38)

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 31 - 43)

3.1 จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

- 3.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 3.1.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว

ประสานสัมพันธ์กัน

- 3.1.3 มีสุขภาพจิตใจดี และมีความสุข
- 3.1.4 มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
- 3.1.5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และออกกำลังกายได้อย่างเหมาะสมกับวัย

- 3.1.6 ช่วยเหลือตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 3.1.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมละความเป็นไทย
- 3.1.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

- 3.1.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 3.1.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับวัย
- 3.1.11 มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
- 3.1.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

3.2 คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัย หรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็ก 3 - 5 ปี เพื่อนำมาพิจารณาจัดประสบการณ์ ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถ และศักยภาพ พัฒนาเด็กในช่วงอายุ อาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และพัฒนาการจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตเด็กพบว่า ไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

หรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือ และแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 3 - 5 ปี มี ดังนี้

เด็กอายุ 3 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

1. วิ่งและหยุดโดยไม่ล้ม
2. รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
3. เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
4. เขียนรูปวงกลมตามแบบได้
5. ใช้กรรไกรมือเดียวได้

พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

1. แสดงอารมณ์ ตามความรู้สึก
2. ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
3. กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดู ใกล้ชิดน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

1. รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
2. ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกัน แต่ต่างคนต่างเล่น)
3. เล่นสมมุติได้
4. รู้จัก รอคอย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
2. บอกชื่อของตนเองได้
3. สนทนาโต้/ตอบ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
4. สนทนาโต้ตอบเรื่องราวด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
5. สนใจนิทาน และเรื่องราวต่าง ๆ
6. ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองง่าย ๆ ได้ และแสดงท่าทางเลียนแบบได้
7. รู้จักใช้คำถาม “อะไร”
8. สร้างผลงานความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
9. อยากรู้อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

เด็กอายุ 4 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

1. กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
2. รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
3. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้
4. เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้
5. ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
6. กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่นิ่ง

พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

1. แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมบางสถานการณ์
2. เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถตนเอง และผู้อื่น
3. ชอบท้าทายผู้ใหญ่
4. ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

พัฒนาการด้านสังคม

1. แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
2. เล่นกับคนอื่นได้รอคอยตามลำดับก่อนหลัง
3. แบ่งของให้คนอื่น
4. เก็บของเล่นเข้าที่ไว้

พัฒนาการด้านสติปัญญา

1. จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
2. บอกชื่อนามสกุลของตนเองได้
3. พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
4. สนทนาโต้ตอบเล่าเรื่องราวเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
5. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”
6. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดมากขึ้น

เด็กอายุ 5 ปี

พัฒนาการด้านร่างกาย

1. กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง
2. รับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
3. เดินขึ้นลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
4. เขียนรูบสามเหลี่ยมตามแบบได้
5. ตัดกระดาษตามแนวโค้งที่กำหนด
6. ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
7. ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์ และจิตใจ

1. แสดงอารมณ์ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ได้อย่างเหมาะสม
2. ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
3. ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

1. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
2. เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
3. พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
4. รู้จักขอบคุณเมื่อรับของจากผู้ใหญ่
5. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

จัดหมู่สิ่งของได้

1. บอกความแตกต่างระหว่าง กลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก
 2. บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
 3. สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องราวได้
 4. สร้างผลงานตามความคิดของตนเองโดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นแปลกใหม่
 5. รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” และ “อย่างไร”
 6. เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
 7. นับปากเปล่าได้ถึง 20
4. โครงสร้างของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546
- การจัดทำหลักสูตรปฐมวัย ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546

โครงสร้างของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546		
ช่วงอายุ	อายุต่ำกว่า 3 ปี	
	อายุ 3 - 5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	- ด้านร่างกาย - ด้านอารมณ์และจิตใจ - ด้านสังคม - ด้านสติปัญญา	- เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก - เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อม - ธรรมชาติรอบตัว - สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

จากตาราง 1 จะเห็นว่าสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของเด็กอายุ 3 - 5 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสองส่วนใช้เป็นสื่อกลางในการจัด ประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยครูผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการโดยเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ประสบการณ์สำคัญจึงเปรียบเสมือน เครื่องมือสำหรับการสังเกตพัฒนาการเด็ก แปลการกระทำของเด็ก ช่วยตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสื่อและช่วยในการวางแผนในแต่ละวัน ประสบการณ์สำคัญสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ซึ่งสามารถแยกอธิบายได้ดังนี้

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรม ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่

สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย องค์ความรู้ทักษะ หรือกระบวนการและคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมความรู้สำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กบุคคลและสถานที่สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก ที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหาการท่องจำสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัยเป็นต้น ผู้สอนหรือผู้ศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้ โดยวิธีการสอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ โดยให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคลต่างๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญ มีดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย
 - 1.1 การทรงตัวและประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
 - 1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
 - 2) การเคลื่อนไหวพร้อมกับวัตถุอุปกรณ์
 - 3) การเล่นเครื่องเล่นสนาม
 - 1.2 ประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
 - 1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
 - 2) การเขียนภาพและการเล่นสี
 - 3) การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งไม้
2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจได้แก่
 - 1.3 การรักษาสุขภาพการปฏิบัติตนตามสุขอนามัย
 - 1.4 การรักษาความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

เศษวัสดุ ฯลฯ

ในกิจวัตรประจำวัน

2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจได้แก่
 - 2.1 ดนตรี
 - 1) การแสดงกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
 - 2) การเล่นเครื่องดนตรีง่ายๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี
 - 3) การร้องเพลง
 - 2.2 สุนทรียภาพ
 - 1) การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งสวยงาม
 - 2) การแสดงกันอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลกขบขัน และเรื่องราว

เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่างๆ

2.3 การเล่น

- 1) การเล่นอิสระ
- 2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
- 3) การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

2.4 คุณธรรมจริยธรรมการปฏิบัติตนตามศาสนาที่นับถือ

3. ประสบการณ์สำคัญ ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่

3.1 การเรียนรู้ทางสังคม

- 1) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- 2) การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 3) การวางแผน ตัดสินใจเลือก และการลงมือปฏิบัติ
- 4) การมีโอกาสได้รับความรู้สึก ความสนใจ และความต้องการของ

ตนเองและผู้อื่น

- 5) การแก้ปัญหาในการเล่น
- 6) การมีประสบการณ์ ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย

4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมสติปัญญาได้แก่

4.1 การคิด

- 1) การรู้จักสิ่งต่างๆ ด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรส และดมกลิ่น
- 2) การเลียนแบบการกระทำ และเสียงต่างๆ
- 3) การเชื่อมโยง ภาพถ่าย และรูปแบบต่างๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- 4) การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ
- 5) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุต่างๆ

4.2 การใช้ภาษา

- 1) การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 2) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์และเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 3) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของ

สิ่งต่าง ๆ

- 4) การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- 5) การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

เขียนภาพ ขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

- 6) การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

อ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน / เรื่องราวที่สนใจ

4.3 การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

- 1) สำรวจและอธิบายความเหมือน
- 2) การจับคู่ จำแนก และการจับกลุ่ม
- 3) การเปรียบเทียบ เช่น สั้น/ยาว ขรุขระ/เรียบ
- 4) การลำดับเรียงลำดับต่างๆ

- 5) การตั้งสมมุติฐาน
- 6) การทดลองสิ่งต่างๆ
- 7) การสืบค้นข้อมูล
- 8) การใช้หรืออธิบายสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.4 จำนวน

- 1) การเปรียบเทียบจำนวน มากกว่า น้อยกว่า เท่ากับ
- 2) การนับสิ่งต่างๆ
- 3) การจับคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- 4) การเพิ่มหรือการทดลองจำนวนปริมาณ

4.5 มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)

- 1) การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออกจากกัน การบรรจุ และการเทออก
- 2) การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างๆกัน
- 3) การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน
- 4) การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และ

รูปภาพ

4.6 เวลา

- 1) การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- 2) การมีประสบการณ์ เปรียบเทียบเวลา
- 3) การมีประสบการณ์ และเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ
- 4) สังเกตการเปลี่ยนแปลงของฤดู

การจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้จะเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของเด็ก ประสบการณ์สำคัญด้านต่างๆ ของเด็ก ตลอดจนคำนึงถึงความพร้อม ความต้องการของเด็กแต่ละคน และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านกิจกรรมและกระบวนการเล่นที่หลากหลาย เน้นกิจกรรมที่ดีเหมาะกับวัย ก็จะสามารถช่วยพัฒนาให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของเด็กโดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3 - 5 ปี ควรเรียนรู้ดังนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อนามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดปลอดภัย การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่น และทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองคนเดียว หรือกับผู้อื่น ตลอดจนการเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็นความรู้สึก และแสดงมารยาทที่ดี

2. เรื่องราวกับบุคคลในสถานที่สิ่งแวดล้อมเด็ก เด็กควรมีโอกาสรู้จักและรับรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง หรือมีโอกาส ใกล้ชิด และมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน

3. ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้รับเรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้ง ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

4. สิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ประจำวัน

5. การประเมินพัฒนาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 43) การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 - 5 ปีเป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กโดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำ ข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการ พัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลักดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านแล้วนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรม

ประจำวัน

4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจด บันทึกไว้เป็นหลักฐาน

5. ประเมินสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้ แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็ก อายุ 3 - 5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

สรุปได้ว่า หลักการของหลักสูตรการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัยต้องคำนึงถึงความสามารถ ความเหมาะสมและความสนใจของเด็ก กิจกรรมที่จัดจะต้องมีความ สอดคล้องกับพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่จะเรียนและเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งผู้เรียนได้ จากประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ การคิดค้น การแสดงออก รวมทั้งต้องมีการ ประเมินพัฒนาการเด็กด้วย ซึ่งการประเมินนั้นก็ควรใช้ วิธีการสังเกต บันทึก สนทนา สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กอย่างเป็นระบบด้วย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้กับเด็กปฐมวัยซึ่งจัดในรูปของ กิจกรรมโดยเรียนรู้จากการเล่น การปฏิบัติ การค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง เพื่อเตรียมความพร้อมที่ จะเรียนเขียนอ่านในชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 41) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา

ต้องใจ คล่องตา (2547 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง บรรดาประสบการณ์และกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความพร้อมทางการเรียนรวมทั้ง เจตคติ ค่านิยมต่างๆ ให้เป็นไปตามที่พึง ประสงค์ และตอบสนองนโยบายเป้าหมายที่รัฐกำหนด โดยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากลงมือ ปฏิบัติ หรือใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญา ทั้งนี้การจัดกิจกรรมต่างๆ ต้องสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์และคำนึงถึงความ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็กด้วย

พูนสิริ มูลอินตะ (2551 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมหรือวัสดุ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เกิดทักษะการเรียนรู้ ด้วยการลงมือกระทำ และให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง จากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้า เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามศักยภาพและ ความสามารถของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ หมายถึง กิจกรรมประสบการณ์ที่จัดให้กับเด็ก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ โดยคำนึงถึงความ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

2. หลักการจัดประสบการณ์

หลักในการจัดประสบการณ์ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 51) เสนอไว้ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการ และผลผลิต
4. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่ง ของการจัดประสบการณ์

5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

ทัศนีย์ ดีเลิศ (2551 : 7) ได้เสนอไว้ว่า การจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรเน้นตัวเด็ก เป็นสำคัญมีกิจกรรมที่หลากหลาย และมีกิจกรรมหลักที่ควรจัดอยู่ 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรม เคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง และกิจกรรมเกมศึกษา โดยผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่าหลักการจัดประสบการณ์เป็นการเล่นปนเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย เน้น การลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง มีการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมด้วย

3. แนวทางการจัดประสบการณ์

กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 51) ได้เสนอถึงแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
 2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
 3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
 4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
 5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน
 6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
 7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
 8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
 9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ
 10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรอง ให้ใช้เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน
- สรุปได้ว่า แนวทางการจัดประสบการณ์ควรจัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ ให้เด็กได้ลงมือกระทำ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. การสื่อสาร (Communication)

ทุกคนในโลกนี้ต่างก็มีภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ภาษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม บุคคลและสังคมจะเกิดพัฒนาได้ ส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจากมีกระบวนการการสื่อสารที่ดี การสื่อสารเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเราตลอดเวลา การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในสังคม ช่วยให้คนในสังคมสามารถติดต่อสื่อสารกันได้และนำไปสู่หนทางของการพัฒนาทุกด้าน (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551 : 5)

2. ความหมายในการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกระบวนการขับเคลื่อนสำคัญของสังคมมนุษย์และเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กับชีวิตหลายด้าน โดยเฉพาะในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงานของมนุษย์ เพราะมนุษย์จำเป็นต้องติดต่อสื่อสาร เพื่อทำความเข้าใจระหว่างกันซึ่งประโยชน์ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง และผู้อื่นเป็นอันมาก นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ดังต่อไปนี้

ประมะ สตะเวทิน (2535 : 7) กล่าวว่ากระบวนการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร (Source) ไปยังอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

สวณิต ยมาภัย (2536 : 18) กล่าวว่า การสื่อสารคือกระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นหรือความรู้สึก โดยอาศัยเครื่องมือนำไปโดยวิธีใดวิธีหนึ่งให้ถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ จนทำให้เกิดการกำหนดรู้ความหมายแห่งเรื่องราวนั้นร่วมกันได้

วรมน ลิ้มณี และคณะ (2544 : 42) ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดสาร จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ ตามความต้องการ โดยผ่านสื่อหรือช่องทาง การสื่อสารมีลักษณะเป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อบุคคล องค์กร และสังคม มีธรรมชาติเป็นสหวิธีการที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นพื้นฐานให้สามารถเข้าใจการสื่อสารได้กว้างขวางชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

สรุปการสื่อสาร คือการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เกิดความเข้าใจตรงกันรวมทั้งยังเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิด การถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ หรือสิ่งอื่นใดที่มนุษย์ต้องการจะนำเสนอไปยังผู้อื่น ซึ่งแต่ละบุคคลอาจนำวิธีการหรือมีกระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นทั้งตนเองและคู่สื่อสาร

3. ความสำคัญของการสื่อสาร

บุคคลและสังคมจะเกิดการพัฒนาดได้ ส่วนหนึ่งก็เนื่องจากกระบวนการสื่อสารที่ดี เราจะสังเกตเห็นว่าการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนเราตลอดเวลา ทั้งในขณะเมื่อเราทำกิจกรรมเพียงลำพังหรือเมื่อประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มในสังคม ช่วยให้คนในสังคมสามารถติดต่อสื่อสารกันได้และนำไปสู่หนทางของการพัฒนาในทุกด้าน (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551 : 5 - 8)

3.1 ก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลและสังคม

การสื่อสารมีความสำคัญต่อการสร้างสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพราะมนุษย์ที่ดำรงตนอยู่ในสังคมไม่สามารถที่จะอาศัยอยู่เพียงลำพังได้อย่างปกติสุขจึงมีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างคนในสังคมให้เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั้งระหว่างบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลต่อสังคม ด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารหลายรูปแบบ เช่น การเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพในด้านอื่น ๆ ต่อไปหรือพุทธศาสนิกชนไปฟังเทศน์ฟังธรรมที่วัด เพื่อจรรโลงจิตใจและนำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต

3.2 พัฒนาความก้าวหน้าทั้งตัวบุคคลและสังคม

การสื่อสารมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า เพราะมนุษย์สามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการสื่อสารการค้นคว้าจากเอกสาร การแลกเปลี่ยน

ที่สนะระหว่างกัน การสืบค้นจากแหล่งวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ การสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เมื่อตนเองเป็นผู้มีความรู้ และนำความรู้ที่มีอยู่ถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นก็จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ อันเป็นหนทางไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้นมิได้หมายความว่าเพียงความเจริญทางด้านวัตถุเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเจริญในด้านคุณภาพชีวิตของมนุษย์ การพัฒนาจิตใจของมนุษย์และสิ่งอื่น ๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม การแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประโยชน์ สามารถทำให้เกิดพัฒนาได้ เพราะการสร้างสรรคสิ่งต่าง ๆ ที่มีค่านั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผลการพัฒนาทำให้เกิดการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ รวมทั้งยังทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นผ่านเทคโนโลยี เช่นการศึกษาค้นคว้าจากรายการโทรทัศน์ การหาข้อมูลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และเมื่อมีผู้ได้อ่านข้อมูลเหล่านี้ ก็อาจเป็นผลทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะนำไปสู่การพัฒนาสิ่งอื่น ๆ สืบต่อไป

4. สืบทอดวัฒนธรรมประเพณี

การติดต่อสื่อสารของมนุษย์เพื่อสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีนั้น สะท้อนให้เห็นความเจริญรุ่งเรือง วิถีชีวิตของผู้คน ประวัติศาสตร์ที่ได้รับจากการบันทึกและบอกเล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้คนรุ่นต่อ ๆ มาได้เรียนรู้ จดจำ หรือนำมาเป็นแบบอย่าง เพื่อดำรงสังคมไว้ เพื่อความดีงาม นอกจากนั้นยังทำให้แต่ละสังคมได้รู้และเข้าใจสังคมอื่น ๆ อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการยอมรับสังคมอื่นที่แตกต่างกัน การเรียนรู้เรื่องประเพณีท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน การเรียนรู้เรื่องเปลี่ยนถิ่นที่อยู่ของชุมชน การเรียนรู้เรื่องประเพณีของคนสมัยโบราณจากหลักศิลาจารึก

การสืบทอดวัฒนธรรมอีกทางหนึ่งที่สามารถทำได้ คือการบอกเล่าด้วยวรรณกรรม มุขปาฐะที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง นิทานพื้นบ้านเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะประเภทหนึ่งที่สะท้อนและสืบทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งมีประโยชน์ในแง่ภูมิอื่น ๆ อีกดังที่ ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2543 : 80) ได้กล่าวไว้ว่า นิทานไม่ใช่ข้อคิดเฉพาะคนที่เป็นเด็กเท่านั้น ยังให้ข้อคิดแก่ผู้ใหญ่ในด้านความประพฤติ ประพฤติชอบ อยู่ในระเบียบอันดีงามของสังคม นิทานได้ชี้ให้เห็นลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย นิทานสอดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ ของมนุษย์ และสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคนในสังคม ประเพณี วัฒนธรรมบางอย่างตลอดจนสภาพทั่วไปของท้องถิ่น และสภาพสังคมที่มีผู้พูดอาศัยอยู่

ดังนั้นการสื่อสารจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลอื่นที่อยู่ต่างสถานที่ ต่างช่วงเวลาได้เรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในสังคมเดียวกัน เช่น การบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับประเพณีปีใหม่ของชาวทิเบต Carrington และ Boothroyd (กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. 2551 ; อ้างอิงมาจาก Carrington and Boothroyd. 1996 : 119-126) ไม่เฉพาะชาวทิเบตเท่านั้นที่ได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง แต่การบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เป็นการเปิดให้คนจากถิ่นอื่นได้เรียนรู้เรื่องราวของต่างถิ่น เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์การสื่อสารจึงเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งของการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข และร่วมกันพัฒนาสังคมไปในทางที่ดีงาม อันจะเป็นประโยชน์ที่ทุกคนจะได้อยู่ร่วมกัน

5. วัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของการสื่อสารแต่ละครั้ง จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้ส่งสารมีเป้าหมายที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ของการสื่อสารมีดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ที่แสดงความต้องการ

ประม ะ สตะเวทิน (2535 : 16 - 18) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการสื่อสารที่เป็น วัตถุประสงค์ที่แสดงความต้องการ เป็นการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ โดยใช้ความต้องการของผู้ส่งสาร และความต้องการของผู้รับสาร เป็นเกณฑ์ว่าในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารกับวัตถุประสงค์ของผู้รับสารอาจ ไม่เหมือนกันก็ได้ ผู้รับสารอาจมีปฏิกิริยาต่อสารผิดแผกไปจากความตั้งใจที่ผู้ส่งสารต้องการก็ได้ ซึ่งทำ ให้ผลการสื่อสารไม่บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์หรือความตั้งใจของผู้ส่งสาร ผลที่ตามมาคือความ ล้มเหลวของการสื่อสาร โดยปกติแล้วเราพอสรุปได้ว่าผู้ส่งสารและผู้รับสารมีวัตถุประสงค์ที่แสดง ความต้องการในการสื่อสาร

5.2 วัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2552 : 10 - 12) การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของ การสื่อสารแต่ละครั้ง เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารประสบผลสำเร็จ

1. เพื่อแจ้งให้ทราบ (Inform) ซึ่งหมายความว่า ในการทำการสื่อสารนั้นผู้ส่ง สารมีความต้องการที่จะบอก แจ้งหรือชี้แจง เรื่องราว เหตุการณ์ ข้อมูล หรือสิ่งอื่นใดให้ผู้รับสารได้ ทราบหรือเกิดความเข้าใจ

2. เพื่อสอนหรือให้การศึกษา (Teach Education) หมายถึงผู้ส่งสารที่จะสอน วิชาความรู้ เพื่อให้ผู้รับสารได้ความรู้เพิ่มเติม

3. เพื่อสร้างความพอใจหรือให้ความบันเทิง (Please or Entertain) หมายถึง การสื่อสารผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารเกิดความรื่นเริงบันเทิงใจ

4. เพื่อเสนอหรือเพื่อชักจูง (Propose or Persuade) หมายถึง ผู้ส่งสารได้ เสนอแนะสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่อผู้รับสาร ให้ผู้รับสารมีความคิดคล้อยตาม

5.3 วัตถุประสงค์ของผู้รับสาร

5.3.1 เพื่อทราบ (Understand) หมายความว่า ในการร่วมกิจกรรมทางการสื่อสาร กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ผู้รับสารก็จะได้ใคร่ครวญว่าข่าวใดมีความน่าเชื่อถือหรือมีความถูกต้อง มากกว่ากัน

5.3.2 เพื่อเรียน (Learn) หมายถึง การแสวงหาความรู้ของผู้รับสาร เป็นการทำให้ ความเข้าใจกับเนื้อหาสาระในการสอนของผู้ส่งสาร

5.3.3 เพื่อหาความพอใจ (Enjoy) หมายถึง นอกจากต้องการทราบข่าวสารแล้วยัง หาความบันเทิงสร้างความขบขัน และความสบายใจให้แก่ตนเองด้วย

5.3.4 เพื่อกระทำหรือตัดสินใจ (Dispose or Decide) การดำเนินชีวิตประจำวัน สิ่งหนึ่งที่เราต้องกระทำอยู่เสมออีกคือการตัดสินใจ ในการตัดสินใจมักจะได้รับ การเสนอแนะหรือชักจูง จากบุคคลอื่นเสมอ ทางเลือกการตัดสินใจมีความน่าเชื่อถือเพียงใด ได้อาศัยจากข่าวสาร ข้อมูลความรู้ และความเชื่อที่สั่งสมมาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

ภพ เลหาไพบูลย์ (2540 : 20) กล่าวว่า การสื่อความหมาย คือ ความสามารถในการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การวัด การทดลอง และจากแหล่งอื่นมาจัดทำเสียใหม่ โดยใช้วิธีต่าง ๆ เช่น การเรียงลำดับ จัดแยกประเภทหรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย ข้อมูลชุดนั้นดีขึ้นโดยอาจนำเสนอในรูปตาราง แผนภูมิ แผนภาพ กราฟ เขียนบรรยาย

สุนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2543 : 25 - 26) กล่าวว่า การสื่อความหมาย คือ ความสามารถในการนำข้อมูลซึ่งได้จากการสังเกต การทดลอง การวัด การคิดคำนวณ มาจัดกระทำใหม่ เพื่อสื่อสารให้เข้าใจยิ่งขึ้น โดยดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือข้อมูลตัวเลข และข้อมูลที่เป็นการบรรยาย อาจนำเสนอในรูปของการพูดและภาษาเขียน

พิมพ์ดี เดชะคุปต์ (2545 : 11) กล่าวว่า การสื่อความหมาย คือ ความสามารถในการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การทดลอง หรือจากแหล่งอื่นที่มีข้อมูลอยู่มาจัดกระทำใหม่อาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเรียงลำดับ การแยกประเภท แล้วนำข้อมูลที่ได้จัดกระทำเสนอให้บุคคลอื่นเข้าใจความหมายของข้อมูลชุดนั้นดีขึ้น นำเสนอด้วย ตาราง แผนภูมิ แผนภาพ กราฟ

สรุปได้ว่า การสื่อความหมาย หมายถึง ความสามารถในการบอกข้อความหรือเล่าให้ฟังถึงสิ่งที่พบจากการสังเกต การทดลอง เพื่อให้ผู้อื่นรู้ในสิ่งที่ตนต้องการสื่อ

Neuman (1978 : 27 - 28) กล่าวว่าสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ คือ

1. ความชัดเจนหรือความสมบูรณ์ของข้อความ (Clearness, Completeness)
2. ความถูกต้องแม่นยำ (Precise, Accuracy)
3. ความไม่กำกวม (Unambiguous)
4. ความกะทัดรัด (Conciseness)

Cliaatt และ Shaw (1992 : 29) กล่าวว่า การสื่อสารเป็นทักษะสำคัญที่ผู้คนใช้กันบ่อย ๆ และทำได้หลายวิธี เพราะการสื่อสารเป็น 2 กระบวนการได้แก่ การส่งและการรับ ข้อมูลคือกระบวนการที่ 1 ด้วยคำพูด การแสดงท่าทางเป็นการบอกความรู้และความรู้สึจากประสบการณ์กระบวนการที่ 2 การรับข้อมูล สามารถเข้าใจข้อมูลเหล่านั้นด้วยการดูรูปภาพ กราฟแผนผัง

6. ประโยชน์ของการสื่อสาร

สรศักดิ์ แพรดำ (2544 : 223) กล่าวว่า การสื่อสารมีประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้ชัดเจนและรวดเร็ว
2. ช่วยในการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับจราจร
3. ช่วยในการทำแผนที่ แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง และกราฟ
4. ช่วยในการเดินทางท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ
5. ช่วยในการรวบรวมข้อมูลให้เป็นระเบียบและสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า

สรุปได้ว่า การสื่อสารมีประโยชน์ต่อคนเราในการดำรงชีวิตประจำวัน ได้แก่ การสื่อสารช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจข้อมูลที่ได้รับอย่างถูกต้องชัดเจน สามารถนำข้อมูลที่ได้รับใช้และสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับศึกษาค้นคว้าได้

7. พฤติกรรมที่ชี้บ่งว่าเด็กเกิดความสามารถในการสื่อสาร

สุรางค์ สากร (2537 : 73 - 74) กล่าวว่าความสามารถที่แสดงว่าเกิดทักษะการสื่อสารดังต่อไปนี้

1. เลือกรูปแบบที่จะใช้ในการเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม
2. บอกเหตุผลในการเลือกรูปแบบที่จะใช้ในการนำเสนอ
3. ออกแบบการนำเสนอข้อมูลตามรูปแบบที่เลือกไว้
4. เปลี่ยนแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปใหม่ที่เข้าใจดีขึ้น
5. บรรยายลักษณะสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยข้อความที่เหมาะสมกะทัดรัด จนสามารถสื่อ

ความหมายให้กับผู้อื่นเข้าใจ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 11) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารจำเป็นมากในกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพราะการสื่อสารเป็นการบอกว่า เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ หรือวัดเป็นหรือไม่ เข้าใจข้อมูลหรือสิ่งที่ศึกษาในระดับใด ด้วยการกระตุ้นให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อภิปรายข้อค้นพบ บอก และบันทึกสิ่งที่พบเห็น

สรุปได้ว่าเด็กเกิดทักษะในการสื่อสาร คือ สามารถในการเลือก บอก ออกแบบ วิธีการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเหมาะสม สามารถจัด เปลี่ยนแปลง และบรรยายข้อมูลได้อย่างถูกต้องชัดเจน

การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

จากสาระสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 27) กล่าวถึง ฉันทติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น โดยการไปมาหาสู่ โทรศัพท์ โทรเลข จดหมาย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และฉันทราบข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ รอบตัวด้วยการสนทนา ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์และอ่านหนังสือ หนังสือเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ความคิดความรู้สึกไปยังผู้อ่าน ถ้าฉันทชอบอ่านหนังสือ ฉันทจะมีรู้ความคิดมากขึ้น ฉันทใช้ภาษาทั้งฟัง พูด เขียน เพื่อการสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน

ประสบการณ์สำคัญ การใช้ภาษา สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546 : 21) ของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นแนวคิดที่จะให้เกิดกับเด็ก ดังต่อไปนี้

1. การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด เช่น ให้เด็กพูดแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ
2. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ให้เด็กเล่นและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
3. การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
4. การเขียนในหลายรูปแบบ อ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีดเขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง เช่น เขียนภาพ เขียนบัตรอวยพร เขียนภาพนิทาน
5. การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก อ่านภาพ หรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน เรื่องราวที่สนใจ

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่มีอัตราการพัฒนาการทางภาษาได้รวดเร็วกว่าเด็กในวัยอื่นๆ เด็กวัยนี้จะช่างซักถาม พูดคุย ซึ่งจะทำให้เด็กรู้ภาษามากขึ้น เด็กจะพูดเก่งและเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อแม่และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

หากได้รับการตอบสนองที่ดีจะนำไปสู่ความคิดริเริ่ม คิดเป็น ริเริ่มเป็น (วันเพ็ญ บุญประกอบ.
2542 : 3 - 4)

นักจิตวิทยาและนักภาษาศาสตร์ ได้พยายามอธิบายปรากฏการณ์การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยในหลายๆ แนวคิด ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. 2542 : 211 - 214)

1. กลุ่มทฤษฎีทางพฤติกรรม (Behaviorist Theories) บี เอฟ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) ผู้นำทางทฤษฎีนี้ได้อธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) โดยมองว่า ภาษาเป็นพฤติกรรมในลักษณะหนึ่ง ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาจึงมีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมอื่นๆ เด็กจะเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของสิ่งเร้าที่อยู่รอบๆ ตัวกับการตอบสนอง ถ้าการสนองตอบใดได้รับการเสริมแรง (Reinforced) พฤติกรรมนั้นจะเกิดบ่อยครั้งขึ้น และจะกลายเป็นนิสัยไป และเมื่อเด็กใช้ภาษามากขึ้นก็จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง แบนดูรา (Bandura) นักจิตวิทยาชาวแคนาดา ได้ขยายแนวคิดของพฤติกรรมนิยมออกไป เพื่อให้ครอบคลุมปัจจัยทางปัญญา โดยเชื่อว่าพฤติกรรมของคนเราส่วนใหญ่เกิดจากการลอกเลียนแบบภาษาเช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่น โดยเด็กปฐมวัยจะลอกเลียนจากสภาพแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่ ซึ่งหากพิจารณาถึงรูปแบบของภาษาที่เด็กปฐมวัยใช้จะพบว่า มีประโยคเป็นจำนวนมากที่เด็กไม่เคยได้ยินมาก่อน แต่สามารถใช้ได้อย่างถูกต้อง คำถามก็คือ ทำไมเด็กจึงสามารถใช้ประโยคเหล่านั้นได้ อีกทั้งยังเป็นประโยคที่แสดงถึงความเข้าใจในหลักไวยากรณ์อีกด้วย

2. ทฤษฎีก่อกำเนิด (Generative Theories) กลุ่มทฤษฎีก่อกำเนิด แบ่งออกเป็น 2 พวกคือ พวกที่เน้นปัจจัยที่มีมาแต่กำเนิด (Natives Approach) และพวกที่เน้นพัฒนาการทางปัญญา (Cognitive Approach) พวกที่เน้นปัจจัยที่มีมาแต่กำเนิด เชื่อว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับกลไกชนิดหนึ่งที่ทำให้เราเรียนรู้ภาษาและสามารถจัดระบบของภาษาได้ นอม ชอมสกี (Noam Chomsky) เรียกกลไกนี้ว่า กลไกการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Device : LAD) มีคุณสมบัติคือ เป็นกลไกที่สามารถแยกเสียงต่างๆ ในสภาพแวดล้อมได้ สามารถจัดลักษณะของภาษาออกเป็นกลุ่มๆ เพื่อให้สามารถปรับปรุงได้ในอนาคต ทำให้คนเราสามารถรู้ได้ว่าระบบของภาษาใดใช้ได้ และระบบใดใช้ไม่ได้และเป็นกลไกที่จะประเมินพัฒนาการของระบบภาษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแนวคิดนี้เองทำให้เราารู้ว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเป็นระบบที่ชัดเจน โดยเด็กปฐมวัยจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการสร้างสมมติฐานจากประสบการณ์ และทดลองสมมติฐานซึ่งข้อพิสูจน์ของนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ พบว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละชาติ มักจะมีรูปแบบในลักษณะเดียวกันและมีกลไกทางการเรียนรู้ภาษาในลักษณะเดียวกัน แต่แนวคิดนี้ยังไม่ครอบคลุมด้านต่างๆ ของการเรียนรู้ภาษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความรู้สึกของการใช้ภาษา จึงมีนักจิตวิทยาอีกกลุ่มหนึ่งที่ให้ความสนใจในปัจจัยทางปัญญา โดยมองว่าการเรียนรู้ภาษาต้องมีปัจจัยซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในจิตใจของเด็กด้วย เช่น ความจำ การรับรู้ ความหมายและอารมณ์ไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร ตัวอย่างเช่น การที่เด็กพูดว่า “แม่ร้องเท้า” อาจมีความหมายอย่างน้อยที่สุดใน 3 ลักษณะ คือ แม่ใส่รองเท้า (บุคคลกับการกระทำ) แม่เห็นรองเท้า (บุคคลกับวัตถุ) หรือรองเท้าของแม่ (บุคคลกับการเป็นเจ้าของ) เป็นต้น ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาจึงไม่ใช่การเรียนรู้หลักไวยากรณ์แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องเรียนรู้ความหมายที่เกี่ยวกับความรู้สึกอีกด้วย

โซนิง (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 ข : 21 ; อ้างอิงมาจาก Honing. 1982) ได้สรุปถึงทัศนะของนักทฤษฎีสังคม (The Socialist View) หรือนักทฤษฎีวิวัฒนาการ ที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ ที่มีผลการพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่ พบว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็ก มีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และเชื่อว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เป็นการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบๆ ตัวและเด็กปฐมวัยจะปรับสิ่งแวดล้อมด้วยการใช้ภาษาของตน พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยจะเป็นไปพร้อมกับความสามารถของการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ สิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยสามารถสร้างกฎระเบียบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของภาษา โดยอาศัยการฝึกภาษาด้วยวิธีการหลายๆ วิธี และมีจุดประสงค์หลายๆ อย่างแตกต่างกันออกไป

หรรษา นิลวิเชียร (2535 : 204) ได้สรุปถึง หลักการมีการปฏิสัมพันธ์ทางภาษาของเด็กกับสิ่งแวดล้อมในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กไว้ 4 หลักการ คือ สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจ ปฏิบัติจริง กระทำด้วยตนเองอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ รู้จักสังเกต ตั้งสมมติฐาน ผู้ใหญ่ไม่ควรเป็นผู้ออกคำสั่งเพียงอย่างเดียว ควรให้เด็กเป็นผู้ตั้งคำถามบ้าง สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและบุคคลรอบข้าง เป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสาร และบุคคลที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ญาติพี่น้อง เป็นต้น สิ่งแวดล้อมที่เน้นความหมายมากกว่าด้านรูปแบบ พ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่ควรยอมรับการสื่อสารของเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน โดยคำนึงถึงความหมายที่เด็กต้องการจะสื่อออกมาเป็นสื่อสำคัญมากกว่าการพูดด้วยรูปแบบไวยากรณ์ที่ถูกต้อง เริ่มจากภาษาง่ายๆ ไปสู่ภาษาที่ซับซ้อนสิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยความหลากหลายทั้งด้านวาจาและไม่ใช่วาจา เด็กปฐมวัยควรจะได้รับประสบการณ์ทางปฏิสัมพันธ์ในหลายๆ รูปแบบ เพราะประสบการณ์จะมีส่วนช่วยในด้านการแสดงออกทางภาษา

จากแนวความคิดของทฤษฎีต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัวของเด็กตั้งแต่เยาว์ ไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เฉพาะตามระบบภาษาแต่ละเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย

ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

การที่เด็กแต่ละคนสามารถพัฒนาภาษาพูดของตน ให้สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้นั้น นักวิชาการในหลายแขนงได้พยายามแสวงหาเหตุผล เพื่ออธิบายว่าเด็กปฐมวัยสามารถพูดและพัฒนาภาษาพูดได้อย่างไร ซึ่งครีธา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 2 - 3) ได้สรุปทฤษฎีพัฒนาการภาษาไว้ 7 ทฤษฎี (Theories of Language Development) ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น โม่รวอร์ (Mowror) เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลนจากการได้ยินเสียงผู้อื่นและเสียงตัวเองเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lewis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในด้านการพัฒนาภาษา และเชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นเกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยิน

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) เป็นทฤษฎีที่อาศัยหลักจากทฤษฎี

ที่เรียนรู้ ซึ่งเชื่อว่า พฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยการวางเงื่อนไข โรนโกลด์ (Rheingold) และคณะได้ศึกษาและพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัลหรือได้รับการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Lieberman) ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเราในขณะที่เราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตนเอง หรือหัดเปล่งเสียง โดยอาศัยการอ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Rabble Buck) ธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้อธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผลอมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงควรให้การเสริมแรงทันทีด้วยวิธีนี้ จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษานั้น มีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียง โดยเด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึงบทบาทของแม่ในการพัฒนาการภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดู เพื่อสนองความต้องการของลูกนั้น เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดของลูก

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย เกิดจากการที่เด็กมีความพึงพอใจ มีการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากความบังเอิญหรือการเลียนแบบ มีอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียงที่สมบูรณ์ และได้รับการเสริมแรงโดยการให้รางวัลจากแม่หรือผู้ใกล้ชิดกับเด็ก โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษา

ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

1. ทักษะทางภาษา

เด็กปฐมวัยสามารถพูดจาได้ตอบ ถ่ายทอดความคิดของตนเอง และทำความเข้าใจกัน สามารถสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ดีขึ้น เป็นความสามารถในการรับรู้และการรู้คิดของเด็กที่พัฒนาเด็กจากประสบการณ์ที่เด็กได้รับในแต่ละวัย ความสามารถทางภาษาของเด็กในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญ ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยแบ่งเป็น 4 ทักษะ (วราภรณ์ รักวิจัย. 2538 : 44 - 45) คือ

1. การฟัง เป็นการฟังเสียงธรรมชาติ จังหวะดนตรี เพื่อเตรียมความพร้อมในการฟังเรื่องราวต่างๆ และสามารถถ่ายทอดได้เป็นประโยคที่เหมาะสม รวมถึงการมีมารยาทในการฟังและสมาธิในการฟัง

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542 ค : 79) ให้นิยามว่าการฟัง หมายถึงการได้ยินเสียงอย่างเข้าใจความหมาย สามารถตีความสิ่งที่ได้ยิน และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้ยินกับประสบการณ์ได้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 147) ให้นิยามว่าการฟัง หมายถึง การรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหู

สรุปได้ว่าการฟัง หมายถึง การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทางหูอย่างเข้าใจ ความหมายสามารถตีความหมาย และเชื่อมโยงเสียงที่รับรู้กับประสบการณ์ได้ ซึ่งเด็กจะมีพัฒนาการฟังเป็นอันดับแรก ต่อจากนั้นก็จดจำและสื่อออกมาเรียนแบบเป็นภาษาพูดซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาไปสู่การเขียนและการอ่านต่อไป

2. การพูดเป็นการฝึกให้เด็กมีทักษะในการพูดสื่อความหมายให้เข้าใจ สามารถพูดเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจได้ รวมทั้งการใช้ภาษาและถ้อยคำที่สุภาพ มีมารยาทในการพูด ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด ตลอดจนการพูดที่ใช้น้ำเสียงธรรมชาติ สามารถบอกชื่อ อธิบายและแยกแยะความแตกต่างของสิ่งของที่อยู่รอบตัว โดยสามารถตอบคำถาม สนทนา เล่าข่าว และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การแนะนำ ทักทาย สัมภาษณ์ เล่านิทาน เป็นต้น

รังสรรค์ จันต๊ะ (2542 : 86) ให้นิยามการพูด หมายถึง กระบวนการสื่อสารของมนุษย์ ผู้พูดจะเป็นผู้ส่งสารอันเป็นเนื้อหาสาระของข้อมูล ความรู้กับอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการและความคิดเห็นของตนเอง ประกอบกริยาท่าทางส่งไปยังผู้ฟังหรือผู้รับสาร เพื่อให้ผู้รับทราบและเกิดการตอบสนอง

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542 : 86) ให้นิยามการพูด หมายถึง พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลด้วยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แววตา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

สรุปได้ว่าการพูดเป็นการสื่อสารของมนุษย์โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษาและอากัปกิริยา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง

3. การอ่านเป็นการฝึกให้เด็กพร้อมที่จะอ่าน กวาดสายตาอ่านจากซ้ายไปขวา การอ่านตัวหนังสือ คำต่างๆ โดยอ่านจากภาพและอ่านเรื่องราวจากภาพได้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 ก : 12) ให้นิยามว่าการอ่านเป็นการแปลความหมายของสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิดไปสู่ความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์คำ ถอดความ ตีความ ขยายความ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 149) ให้นิยามว่าการอ่านหมายถึง กระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรเป็นความคิด โดยอาศัยประสบการณ์เดิม แล้วนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

สรุปได้ว่าการอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรมาเป็นถ้อยคำ โดยใช้การสังเกต จำรูปคำ ใช้สติปัญญาและประสบการณ์เดิมในการแปลความและเกิดความเข้าใจในคำหรือข้อความที่อ่าน อีกทั้งการอ่านเป็นกระบวนการซับซ้อน เพราะการที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ และสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากคำนั้นได้

4. การเขียน ซึ่งการเขียนของเด็กปฐมวัยมิใช่การเขียนตัวหนังสือ แต่เป็นการบังคับประสาท มือ หู ตา ให้สัมพันธ์กันได้ สามารถจับดินสอขีด เขียนเส้นยู่หรือวาดภาพต่างๆ ได้

สนธิ ฉิมเล็ก (2540 : 180) ให้นิยามการเขียน หมายถึง การที่มนุษย์ประสงค์จะถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความในใจของตนออกมาให้ผู้อื่นทราบโดยขีดเขียนเป็นสัญลักษณ์ การส่งเสริมทักษะการเขียน

วรรณิ โสมประยูร (2542 : 139) ให้นิยามการเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของบุคคลออกเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญในการสื่อสาร ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและประสบการณ์ไปยังผู้อ่าน นอกจากนี้การเขียนช่วยพัฒนาสติปัญญาและ

บุคลิกภาพของเด็กได้อีกด้วย

แนวทางในการส่งเสริมทักษะทางภาษา

แนวทางในการส่งเสริมทักษะการฟัง

การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อความหมายในชีวิตประจำวันของคนเรา โดยปกติคนเราใช้ทักษะในการฟังถึง 40 % (เยาวยา เดชะคุปต์. 2542 ค : 42) การฟังหมายถึง การค้นหาความหมายที่แท้จริงจากการพูด ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าการได้ยิน เพราะมนุษย์อาจได้ยินเสียงต่างๆ โดยที่ไม่ได้ตั้งใจ แต่การฟังเป็นการได้ยินที่เกิดขึ้นจากความตั้งใจที่จะค้นหาความหมายจากเสียงที่ได้ยิน การฟังจึงรวมการได้ยินเข้ากับความตั้งใจเข้าไว้ด้วยกัน การฟังที่ดีไม่เพียงแต่ฟังเสียงเท่านั้น แต่จะต้องฟังอย่างเข้าใจและสามารถตีความหมายสิ่งที่ได้รับฟัง และสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้รับฟังกับประสบการณ์ได้ โดยสิ่งที่ควรคำนึงในการส่งเสริมการฟังมีดังนี้ (เยาวยา เดชะคุปต์. 2542 ค : 77 - 79) ชนิดของการฟังที่ควรส่งเสริม ได้แก่ การฟังเสียงอย่างเงียบ ฟังอย่างตั้งใจ เช่น การฟังคำสั่ง การฟังประกาศเพื่อปฏิบัติตามการฟังอย่างชื่นชม เช่น การฟังดนตรี และการฟังอย่างวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้

การจัดประสบการณ์ในการฟัง ควรให้เด็กนั่งฟังอย่างสบายๆ ให้เด็กเข้าใจว่าการฟังเป็นสิ่งสำคัญและการปฏิบัติตนและไม่ตั้งใจฟัง

1. ผู้สอนควรพูดด้วยน้ำเสียงปานกลางพอที่เด็กจะได้ยิน อย่าพูดจามากจนเกินไปจนเกิดความเคยชินและไม่ตั้งใจฟัง
2. ให้อาสาสมัครมีการเตรียมพร้อมที่จะฟัง เช่น ให้เด็กเตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะพูดกับเด็ก อธิบายให้เด็กฟังโดยใช้คำพูดง่ายๆ และมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเสมอ
3. ควรหาเรื่องที่เด็กสนใจรับฟัง เช่น สนทนาถึงปัญหาของเด็กและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน
4. สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้สอนกับเด็กในการรับฟัง
5. ฝึกให้เด็กแยกเรื่องต่างๆ ที่ได้ยิน
6. จัดประสบการณ์ในการฟังอย่างมีความหมาย เพื่อให้เด็กเกิดความพอใจ สนุกสนานและได้นิเวศ โดยใช้นิทาน บทร้อยกรอง เทปบันทึกเสียงการสนทนา เป็นต้น

อนึ่ง เสียงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การฟังมีประสิทธิภาพ ซึ่งเสียงที่ใช้ฝึกความพร้อมในการฟังจำแนกได้ 8 ประเภท คือ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. 2543 : 541 - 542)

1. เสียงที่เกิดขึ้นภายในห้อง เช่น เสียงพูด เสียงเลื่อนเก้าอี้
2. เสียงที่เกิดขึ้นนอกห้องเรียน เช่น เสียงสัตว์ เสียงลม
3. เสียงต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ เช่น รถไฟ ฝนตก
4. เสียงดนตรีประเภทต่าง ๆ ระดับและระยะของเสียงต่าง ๆ กัน เช่น สูงต่ำ หนักเบา ไกลใกล้
5. เพลงที่มีเนื้อร้องทำนองชัดเจน สั้น ๆ ง่าย ๆ
6. บทกลอนหรือคำคล้องจองสั้นๆ
7. เกมที่เกี่ยวกับการฟัง เช่น การทำเสียงสัตว์ให้เด็กฟัง แล้วให้ทายว่าเป็นเสียงอะไร หรือให้เด็กเลียนเสียงตามคำสั่ง
8. การทำท่าทางประกอบเสียง เช่น รถไฟ รถยนต์ เครื่องบิน ฯลฯ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความพร้อมในการฟังของเด็กปฐมวัย สามารถทำได้ โดยการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ฟังเสียงต่างๆ รอบๆ ตัวอย่างหลากหลาย ทั้งที่เป็นเสียงจากธรรมชาติและเสียงที่มีความหมาย โดยจัดบรรยากาศที่เป็นกันเอง ใช้คำพูดง่ายๆ และผู้ปกครองต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้าเสมอ

แนวทางในการส่งเสริมทักษะการพูด

ภาษาพูดเป็นทักษะพื้นฐานของการสื่อความหมายทุกประเภท คำพูดและภาษาจะเกิดขึ้นในใจของเด็กทันทีที่ได้พบเห็น ภาษาพูดของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการก่อนเข้าโรงเรียน และได้รับการพัฒนาให้เป็นแบบแผนมากขึ้นเมื่อเด็กเข้าโรงเรียน ในวัยเด็กการพัฒนาทางภาษาจะสะท้อนให้เห็นถึงสติปัญญา ความสนใจและความสัมพันธ์ของเด็กต่อสิ่งแวดล้อม การใช้ภาษาของเด็กแต่ละคนจะเร็ว - ช้า - ดี - ไม่ดี ขึ้นอยู่กับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว โดยครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการพูดของเด็กเป็นอย่างมาก เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดีจะใช้คำพูดอย่างมีความหมายที่เร็วกว่าเด็กที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี นอกจากนี้ทัศนคติของพ่อแม่และการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีต่างๆ จากที่บ้านมีผลต่อการพัฒนาการทางการพูดของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่พูดสองภาษาจะเป็นเด็กที่มีปัญหา ไม่สามารถเรียนภาษาทั้งสองภาษา ครูและผู้ปกครองควรหาวิธีการพูดที่เหมาะสม รวมทั้งองค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ คุณลักษณะเฉพาะของเด็ก ได้แก่ สติปัญญา และเพศ เด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาสูง หรือมีพรสวรรค์มักจะมีพัฒนาการทางภาษาดีกว่าเด็กปกติหรือเด็กที่มาจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี สถานการณ์ต่างๆ เช่น การจัดบรรยากาศต่างๆ ที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูดได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น เด็กที่กำลังเล่นมักไม่ยอมพูดกับใคร แต่ถ้าจัดให้เล่นตุ๊กตา ไม้บล็อก ระบายสี ปั้นดินเหนียว ปั้นแป้ง เล่นมุมบ้าน หรือให้เด็กอธิบายกันเป็นกลุ่ม เด็กจะมีโอกาสพัฒนาการทางการพูดได้ดีขึ้น (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 ค : 75 - 76) โดยกระบวนการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยมีกระบวนการเรียนรู้ภาษาตามลำดับ ดังนี้

1. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา เพราะเป็นขั้นที่เด็กเลียนแบบคนที่แวดล้อมอยู่จะนำมาสู่การพูดคำตามเสียงที่ได้ยิน
2. การเอาอย่าง (Identification) เด็กก็ได้เลียนแบบการออกเสียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่พยายามเลียนแบบท่าทาง นิสัยใจคอจากบุคคลตามเสียงที่ได้ยินด้วย
3. การเลียนแบบพฤติกรรมตอบสนองพร้อมกับสิ่งเร้าหลายตัว (Multiple Response Learning) เป็นพฤติกรรมตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพยายามทำตาม โดยลองใช้วิธีในการเปล่งเสียงต่างๆ นั้นให้ทำงานร่วมกัน ได้แก่ สมอที่รับรู้ มองเห็นได้ยิน สัมผัสความจำ การควบคุมริมฝีปาก สีหน้า ท่าทางและสายตา
4. การเรียนรู้ด้วยความสัมพันธ์ภาวะ (Association Learning) เด็กจะเรียนคำและความหมาย โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและสิ่งของ หรือพฤติกรรม เช่น เด็กเรียนรู้คำว่าตุ๊กตาได้แล้วบอกว่า “ตุ๊กตา” เด็กเรียนรู้ได้จากการเชื่อมโยงกับสิ่งของ
5. การลองผิดลองถูก (Trial and Error) ช่วงนี้เป็นช่วงลองปฏิบัติ อาจจะถูกบ้าง ผิดบ้าง การเข้าใจ การชมเชยเมื่อเด็กออกเสียงได้ถูกต้อง จะทำให้เด็กมั่นใจและช่วยให้ภาษาพัฒนาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

6. การถ่ายทอดความรู้ (Transfer of Learning) การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ จะง่ายขึ้น ถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวพันกันมาก่อน เช่น การรู้จัก “ไก่” แล้วสอนให้รู้จัก “เป็ด น่าน” ด้วยการชี้ให้เห็นความแตกต่าง เด็กจะจำได้รวดเร็วและมีความคิดตามลำดับอย่างมีระเบียบ

นิตยา ประพุดติกิจ (2539 : 87) ได้เสนอแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านการพูดไว้ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ไม่เคร่งเครียด ทำให้เด็กมีความสบายใจและมั่นใจ ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศให้เด็กมีความไว้วางใจในตัวครูและเพื่อนๆ เพื่อให้เด็กกล้าคิดกล้าแสดงออก

2. การกระตุ้นให้เด็กพูด ด้วยวิธีสนทนาตั้งคำถามให้เด็กตอบ โดยไม่มีการบังคับแต่ช่วยให้เด็กรู้สึกเหมือนคุยธรรมดา เมื่อเด็กมีความมั่นใจแล้วควรกระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์และเรื่องที่ใกล้ตัว เช่น เรื่องในชีวิตประจำวันของเด็ก หรือสถานการณ์ที่เคยไปเที่ยว เมื่อเด็กกล้าพูดมากขึ้นและอายุมากขึ้น ควรให้เด็กได้พูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวออกไป แต่เรื่องที่กำลังได้รับความสนใจอยู่ในขณะนั้น

3. การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการพูดให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตร โดยเลือกกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้รับความรู้ไปด้วย

4. การส่งเสริมการแสดงออกในโอกาสต่างๆ เช่น เป็นโฆษก เป็นพิธีกร การพาผู้มาเยี่ยมโรงเรียนชมสถานที่ ร่วมแสดงละคร ร่วมทำกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้เด็กได้ฝึกพูดให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2543 : 543) ได้นำเสนอกิจกรรมในการฝึกความพร้อมทางการพูดไว้ดังนี้

1. ให้พูดเลียนแบบผู้นำเป็นคำหรือเป็นประโยคสั้นๆ
2. สนทนาซักถามเกี่ยวกับประสบการณ์และสิ่งประทับใจของเด็ก
3. ให้เล่าเรื่องราวจากภาพ
4. ให้เล่นคำ เช่น ต่อปริศนาคำทาย
5. ให้ร้องเพลงหรือพูดคำคล้องจองง่ายๆ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 147) ได้สรุปถึงการจัดกิจกรรมการพูดต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก เริ่มจากการให้เด็กได้รู้จักคำศัพท์ รู้จักความหมายของคำ ต่อไปจึงเป็นการสอนสร้างประโยคง่ายๆ เมื่อเด็กเข้าใจมากขึ้นและมีความพร้อมต้องให้เด็กทำกิจกรรมสนทนาและกิจกรรมเล่าเรื่องราวใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2549 : 123) ได้สรุปถึง สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการส่งเสริมพัฒนาการทางการพูดว่า การฝึกพูดควรฝึกกับกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้มีการตอบสนองระหว่างผู้สอนและเด็กให้มากที่สุด คำพูดของผู้สอน ควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก และการฝึกพูดควรอยู่ในลักษณะที่เป็นธรรมชาติให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการสนทนาในกลุ่มย่อย หรือขณะที่เด็กกำลังเล่น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมทักษะด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดด้วยคำพูดของตนเองด้วยความมั่นใจ และสามารถจัดกิจกรรมฝึกพูดได้อย่างหลากหลาย เช่น การสนทนา การซักถาม การอภิปราย การเชิดหุ่น การท่องคำคล้องจอง การร้องเพลง การทำอาหารการเล่าเรื่องที่เด็กมีประสบการณ์ เรื่องใกล้ตัว การพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น

อภิปรายเกี่ยวกับการศึกษานอกสถานที่ รวมทั้งการให้เด็กได้แสดงออกมาในโอกาสต่างๆ ด้วย การแสดงละคร การเป็นพิธีกร เป็นต้น

แนวทางในการส่งเสริมทักษะการอ่าน

เยาวพา เดเซคุปต์ (2542 ค : 67) การอ่านในเด็กปฐมวัยจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ โดยเป็นการปูพื้นฐานหรือเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่าน หรือแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูล คือหนังสือ แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้น การอ่านจะมุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน ความสนใจ ความพอใจ และอยากจะอ่าน ความพร้อมในการอ่านของเด็กปฐมวัย เป็นความรู้สึกเต็มใจที่จะรับหนังสือ โดยปัจจัยของความพร้อมในการอ่านของเด็กปฐมวัยประกอบด้วย

1. ความสามารถทางร่างกาย ได้แก่ สายตามีความแข็งแรงและทนทานที่จะเพ่งมองตัวหนังสือได้นานพอสมควร แขนมีกำลังพอที่จะหยิบยกหนังสือได้
2. ความสามารถในการอ่าน ได้แก่ การอ่านได้ตามลำดับชั้นเรียน อ่านได้ถูกต้องรวดเร็ว แม่นยำตามลำดับของวัยและความสามารถในการเรียน
3. ความเข้าใจในการอ่าน ได้แก่ ความสามารถทางสมองในการเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ตามลำดับของวัยและประสบการณ์
4. ความสามารถในด้านจิต มีความยินดี เต็มใจและรู้สึกเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือ

การส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านจึงเริ่มจากความสนใจของเด็กเป็นเบื้องต้นและการกระตุ้นหรือชักจูงจากครูหรือผู้ปกครอง เพื่อให้เด็กสนใจหนังสืออยากหยิบ อยากอ่าน จนกระทั่งเกิดความไว้วางใจ เห็นหนังสือเป็นเพื่อนที่จะหันเข้าหาได้ ทั้งในยามทุกข์และยามสุข และมีนิสัยรักการอ่านไปตลอดชีวิต ดังนั้นการส่งเสริมความพร้อมในการอ่านจึงเริ่มจากการที่พ่อแม่ผู้ปกครองศึกษาถึงความสนใจในการอ่านของเด็กปฐมวัย ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดในการส่งเสริมความพร้อมในการอ่านของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

เยาวพา เดเซคุปต์ (2542 ค : 69) ได้สรุปถึงแนวทางการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมในการอ่านไว้ดังนี้

1. ก่อนเด็กจะเริ่มอ่าน ควรมีการเตรียมความพร้อมเสียก่อน
2. เด็กควรเริ่มต้นเมื่อมีความพร้อม ซึ่งหมายถึงเด็กจะเรียนด้วยความเข้าใจและมีความสามารถที่จะเข้าใจสัญลักษณ์ที่ตนอ่าน
3. วิธีการอ่านควรขึ้นอยู่กับความสนใจและวิธีการของเด็กแต่ละคน
4. การส่งเสริมการพูดจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมการอ่าน
5. วิธีการสอนอ่านให้กับเด็กปฐมวัย ควรมีวิธีการดังนี้ คือ ให้เด็กอ่านคำจากประสบการณ์และจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น จากการอ่านป้ายประกาศ แผ่นป้ายโฆษณาจากโทรทัศน์หรือจากข้อความต่าง ๆ ที่พบเห็น ให้เด็กอ่านหนังสือสำหรับเด็ก นิทานและวัสดุอื่น ๆ เช่น อ่านบัตรคำแผนภูมิ ป้ายสลากยา และการฝึกอ่านตัวอักษรต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2543 : 543) ได้สรุปถึงกิจกรรมเพื่อฝึกความพร้อมในการอ่านไว้ดังนี้

1. ฝึกการเคลื่อนสายตาจากซ้ายไปขวา โดยให้มองอุปกรณ์ที่ผู้สอนจัดหา
2. ให้ฝึกดูภาพจากซ้ายไปขวา

3. ให้จับตามภาพเหมือน เช่น ภาพสัตว์ต่าง ๆ
4. ให้เรียงลำดับภาพตามเรื่องราว
5. ให้เรียกสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวหรือจากภาพ
6. ให้ฝึกเปรียบเทียบจากสิ่งของ จากแบบฝึกหัดเสริมความพร้อม
7. ฝึกเปรียบเทียบภาพลายเส้นที่เป็นโครงสร้างใหญ่ ๆ
8. ให้เล่นภาพตัดต่อ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 149) ได้สรุปถึงการสอนอ่านของเด็กเริ่มจากการที่เด็กเห็นคำ เข้าใจความหมาย แล้วสร้างความคุ้นเคยด้วยการเห็น การอ่านและฝึกให้ทำ จะทำให้เด็กพัฒนาความสามารถในการอ่าน การฝึกใช้คำของเด็กปฐมวัยมีกิจกรรมการพูด เล่าเรื่องและคำคล้องจอง

สรุปได้ว่า การอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมในการอ่านเป็นความสนใจในหนังสือ นิทานต่าง ๆ และเรื่องราวที่สนใจ โดยยังไม่เป็นการอ่านเนื้อหาและตัวอักษรหนังสือโดยตรง และในการส่งเสริมพัฒนาการทางการอ่านนั้น สามารถทำได้เมื่อเด็กมีความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้

แนวทางในการส่งเสริมทักษะการเขียน

การเขียนเป็นการสื่อสารภาษาด้วยการสร้างสัญลักษณ์ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของตนเอง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ การเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญาและเจตคติ เป็นทักษะการแสดงออกที่สำคัญและสลับซับซ้อน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญเกี่ยวกับการเขียน คือ อวัยวะที่สำคัญเกี่ยวกับการเขียน ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อมือสมองหรือสติปัญญาของเด็กและสิ่งแวดล้อม (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 77 - 78) กระบวนการในการเขียนของเด็กจะเริ่มต้นก่อนที่เด็กจะจับดินสอหรือเขียนตัวอักษร

โดยเริ่มจากการแลเห็นสิ่งต่าง ๆ จากการเขียนก่อน แล้วจึงเป็นการเตรียมความพร้อมในการเขียน เป็นการให้เด็กปฐมวัยได้ฝึกการใช้กล้ามเนื้อมือและฝึกสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ด้วยการปั้น ดินเหนียว การพิมพ์ภาพด้วยนิ้วมือ การใช้สีเทียน สีน้ำ การเล่นเกมบล็อก การทำงานโดยใช้ค้อน ตะปู การเล่นเกมตัดต่อ และการปะภาพ ฯลฯ การสอนเขียนเด็กปฐมวัยที่เป็นการสอนเขียนอย่างเป็นทางการนั้นต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็กแต่ละคน โดยเริ่มเมื่อเด็กแต่ละคนสนใจและพร้อมที่จะเรียน เด็กอาจเป็นผู้เลือกหรือเสนอแนะว่า อยากทำอะไร เด็กที่ขาดความพร้อมจะเขียนไม่ดี ซึ่งจะมีผลเสียหลายประการ เช่น ถ้าเพ่งสายตามาก ๆ จะทำให้สายตาสั้น หรือเด็กปฐมวัยจะเกิดความเครียดทางอารมณ์เมื่อต้องบังคับมือและจะเกิดความผิดหวัง เมื่อไม่สามารถเขียนได้ดีสมความตั้งใจ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542 ค : 80 - 81) ซึ่งแนวทางของการพัฒนาการในการเขียนตามธรรมชาติของเด็กปฐมวัยมี 7 ระดับ

คือ

1. การวาดแทนการเขียน โดยเด็กปฐมวัยจะสื่อความคิดด้วยการวาดแทนการเขียน
2. การขีดเขียนแทนการเขียนเด็กปฐมวัยจะพยายามเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็กคือการขีดเขียน ในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้สึกขีดเขียนจากซ้ายไปขวา และสิ่งที่ขีดเขียนดูคล้ายตัวหนังสือมากกว่าภาพ

3. การเขียนโดยการทำความเข้าใจคล้อยคลึงกับตัวหนังสือ เด็กปฐมวัยจะพยายามเขียนตัวหนังสือบางตัวคล้ายตัวอักษร บางตัวก็ไม่คล้ายแต่เป็นรูปร่างตัวอักษรที่เด็กคิดขึ้นเอง

4. การเขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีคิดขึ้นเอง เด็กปฐมวัยอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้ว เช่น ชื่อของตัวเองด้วยการสลับที่ตัวอักษร หรืออาจเขียนตัวอักษรกลับ

5. การคัดลอกตัวอักษร เด็กมักคัดลอกตัวอักษรที่เห็นอยู่รอบตัวหรือบอกข้อความที่ต้องการเขียน โดยให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนแล้วจึงนำไปลอก บางครั้งเป็นการลอกหมดทุกตัว บางครั้งเป็นการลอกเฉพาะคำที่ต้องการ เพื่อไปผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว

6. การเขียนโดยคิดวิธีสะกดขึ้นเอง เพราะไม่ทราบวิธีการสะกดแบบผู้ใหญ่

7. การเขียนสะกดคำได้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เด็กปฐมวัยจะสะกดโดยการผสมพยัญชนะและสระ ตามเสียงของคำที่พูดหรือได้ยิน ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอแนวในการเตรียมความพร้อมทางการเขียนของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542 ค : 80) ได้เสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการเขียนว่าเด็กปฐมวัยควรได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น การลากเส้นและการวาดภาพ การรับและส่งข้อความ บัตรเชิญ หรือจดหมาย การฝึกคัดหรือเขียนตามคำบอกคนเดียวหรือเป็นกลุ่ม การเขียนคำอธิบายภาพ แผนภูมิประสมการณ การเตรียมเขียนบัตรเชิญ การเขียนคำขอบคุณ การทดลองการทำแผนภูมิเกี่ยวกับสัตว์เลื้อย หรือหัวข้ออื่น ๆ ที่เด็กสนใจและการหัดเขียนชื่อของตัวเอง ความสามารถในการเขียนของเด็กจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ โดยเด็กปฐมวัยจะเขียนชื่อตนเองได้ก่อน การเขียนตัวอักษรอาจเขียนด้วยสีเทียน สีชอล์กหรือจากการระบายสีด้วยขนาดต่าง ๆ กันก็ได้ เมื่อเด็กเริ่มเขียนได้และสามารถใช้กล้ำเนื้อได้ดี เด็กจะพัฒนาการเขียนที่เป็นรูปแบบขึ้น โดยใช้เนื้อที่ในการเขียนไม่มากและตัวอักษรเล็กลง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2543 : 543 - 544) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกความพร้อมในการเขียน ไว้ดังนี้

1. ให้เล่นเครื่องเล่นที่ต้องใช้กล้ำเนื้อมือ เช่น การก่อบล็อก การสาน
2. ให้วาดรูประบายสี ปั้น ฝึก ปะ ร้อย
3. ให้ใช้นิ้วมือทำท่าทางประกอบคำคล้องจองหรือบทเพลง
4. ให้ทำท่าทางเกี่ยวกับการบริหารนิ้วมือและแขน เช่น กำมือ แบมือ หรือใช้กำปั้นทุบแขนเบา ๆ สลับกัน
5. ฝึกลีลามือโดยใช้นิ้วมือขีดเขียนในอากาศ บนโต๊ะ บนพื้น ห้อยหรือในกระดาดทราย

6. ให้ระบายสีรูปภาพตามที่กำหนด

7. ให้สัมผัสตัวอักษรหรือระบายสีตัวอักษร

8. ให้ลากเส้นตามรอยหรือระบายสีตัวอักษร

9. ให้ลากเส้นตามรอยเส้นปะ

10. ให้ลากเส้นตามแบบจากของจริง หรือแบบฉลุต่าง ๆ

คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 85) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมการเขียนของเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเขียน โดยจัดให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลาย

2. จัดหาของเล่นหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกกล้ามเนื้อ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เช่น บล็อก ลูกปัด ดินน้ำมัน แป้งโด กรรไกร ดินสอ สีน้ำ สีเทียน กระดาษ
3. เด็กจะสังเกตการเขียนของผู้ใหญ่เสมอ ทั้งขณะทำงานและเวลาว่าง ฉะนั้นผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กด้วยการเขียนอย่างสวยงาม ประณีต ให้เด็กมองเห็นลีลาการเขียนที่ถูกต้อง
4. ผู้ใหญ่ควรมีทัศนคติที่ดีต่อการเขียนของเด็ก ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์ใดๆ ก็ตาม เป็นเส้นยุ่งหรือตัวหนังสือหัวกลับก็ตาม เพื่อกระตุ้นให้เด็กรักการเขียน
5. ผู้ใหญ่ไม่ควรบังคับเด็กเขียน ถ้าเด็กไม่ต้องการเขียน แต่ควรส่งเสริมสนับสนุนเมื่อเด็กต้องการที่จะเขียน ผู้ใหญ่เป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือเท่านั้น
6. ผู้ใหญ่ควรให้กำลังใจเมื่อเด็กนำสิ่งที่ขีดเขียนมาให้ดู ไม่ควรแก้ไขหรือตำหนิสิ่งที่เด็กเขียนผิด เพราะจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นและเกลียดการเขียนหนังสือ

การวัดและประเมินผลทักษะทางภาษา

การวัดและประเมินผลทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูด

วาร์ เเพ็งสวีสต์ (2544 : 76) ได้สรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมทางภาษาที่ควรวัดและประเมินประกอบด้วยการรับคำและข่าวสารรู้และอธิบายความหมายของคำและข่าวสารการจับใจความสำคัญของข้อมูลและข่าวสารพูดเสนอข่าวสาร ได้เล่าเรื่องอย่างมีสาระสำคัญ พูดได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและพูดได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการทางด้านภาษานี้ต้องการให้เด็กมีทักษะทั้ง 4 ด้านคือการฟังการพูดการอ่านและการเขียนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลทักษะทางภาษา

1. การสังเกตวิธีการนี้ ครูจะต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาของเด็กในสถานการณ์ต่างๆ หรือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมการสังเกตต้องกระทำโดยไม่让孩子รู้ตัว ซึ่งครูอาจจะสังเกตในสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 การออกเสียงโดยครูอาจจะสังเกตเด็กว่าออกเสียงหรือพูดได้ชัดเจนหรือไม่ คำหรือศัพท์โดยครูอาจจะสังเกตว่าเด็กเข้าใจในคำศัพท์หรือไม่ ซึ่งวิธีการทดลองอาจทำได้ 2 วิธี คือ การให้เด็กดูรูปภาพแล้วถามว่านี่รูปอะไรหรือการให้เด็กดูรูปภาพ เช่น รูปภาพนก ไก่ แล้วถามเด็กว่ารูปภาพไหน คือรูปภาพนก
 - 1.2 ประโยคหรือไวยากรณ์เป็นการวัดความสามารถในการเข้าใจประโยคหรือไวยากรณ์ ส่วนลักษณะการถามคล้ายๆ กับข้อ 1.1 เพียงแต่อยู่ในรูปประโยค
 - 1.3 การใช้ภาษาในการอธิบายหรือเล่าเรื่องความสามารถในด้านนี้อาจจะสังเกตได้จากการอธิบายสิ่งที่ได้กระทำลงไปหรือการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง เช่น การถามการขอร้อง การเล่าเรื่อง เป็นต้น
 - 1.4 การวิเคราะห์เสียงคำหรือประโยคง่ายๆ เป็นความสามารถในการสังเกตความแตกต่างของเสียง ความหมายของคำหรือประโยค
 - 1.5 การแปลความ เป็นความสามารถในการอธิบายความหมายได้ เช่น นกคืออะไร เด็กอาจตอบว่านก คือสิ่งที่บินได้

2. การสัมภาษณ์ ครูอาจจะสัมภาษณ์หรือสนทนากับเด็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษา นอกจากนี้ครูอาจจะสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองให้ข้อมูลในความสามารถในการใช้ภาษาของเด็กด้วยก็ได้

3. แบบทดสอบที่ใช้ควรเป็นแบบทดสอบแบบภาพ เนื่องจากเด็กวัยนี้ ยังไม่สามารถอ่าน เขียนหนังสือได้ ซึ่งการวัดทักษะทางด้านภาษาอาจจะวัดใน 3 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 เหตุผลทางภาษา (Verbal Reasoning Factor) ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจเนื้อเรื่องการหาความสัมพันธ์ การจำเนื้อเรื่องการรู้จักประมาณ และการทำตามคำสั่ง

องค์ประกอบที่ 2 การใช้มือและสายตาให้สัมพันธ์กัน (Motorvisual Coordination Factor) ประกอบด้วยความสามารถในการเขียนการลอกตามแบบการใช้สายตาและมือให้สัมพันธ์กัน การจำแนกความแตกต่างของกลุ่มตัวอักษร การจำแนกความแตกต่างของภาพและการรู้จักตัวอักษร

องค์ประกอบที่ 3 การฟัง (Listening Factor) ประกอบด้วยความสามารถในการรู้ความหมายของประโยค การรู้ความหมายของคำและจำแนกความแตกต่างของเสียง นอกจากนี้การวัดทักษะทางด้านภาษาอาจจะดูจากการเรียนรู้ทางภาษา

สรุปได้ว่าการวัดและประเมินผลทักษะทางภาษาของเด็ก เป็นการสรุปพฤติกรรมทางด้านภาษาที่เด็กแสดงทักษะทางภาษาด้านการฟังและการพูดอ่านและเขียน ในขณะที่ทำกิจกรรมหรือสถานการณ์ใดๆ ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบทดสอบ เป็นต้น

พฤติกรรมกล้าแสดงออก

ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

วอลเป (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 76 ; อ้างอิงมาจาก Wolpe. 1982) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม โดยไม่เกิดความวิตกกังวล

อัลแบร์ตี และ เอมมอนส์ (กัญญารัตน์ วงศ์เชษฐ. 2543 : 69 : อ้างอิงมาจาก Alberti and Emmons. 1986) ก็ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นการกระทำที่บุคคลสามารถทำในสิ่งที่ตนสนใจ เป็นการเรียกร้องโดยปราศจากความรู้สึกวิตกกังวล เป็นการแสดงออกของความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมา ด้วยความสบายใจหรือเป็นการกระทำตามสิทธิของตน และมีการพิจารณาถึงสิทธิของผู้อื่น

หลุย จาปาเทศ (2533 : 58) ให้ความหมายของการกล้าแสดงออกที่เหมาะสมว่า เป็นการกล้าแสดงออกที่ก่อประโยชน์แก่ตนเอง และคู่สนทนา หรือผู้ที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย โดยคำนึงถึงสิทธิและความหมายของทั้งสองฝ่าย การมีความเชื่อมั่น เก็บอารมณ์ และการแก้ปัญหา อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวพออธิบายได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก หมายถึง การกระทำของตนเองในการแสดงความรู้สึกนึกคิด การกระทำต่อบุคคลและสถานการณ์อย่างตรงไปตรงมาอย่างเหมาะสมด้วยความเชื่อมั่น ความมั่นใจ ความสบายใจ โดยปราศจากความวิตกกังวล เช่น การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ การพูด การแสดงความรู้สึก เป็นต้น

ทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertion Theory) ของทฤษฎีของ คอลเลย์ (Kelley) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีกล้าแสดงออกเป็นทฤษฎีการตอบสนองทางพฤติกรรมศาสตร์แบบหนึ่งที่น่ามาใช้มาก โดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะปรับพฤติกรรมของเขา เรียกว่า ทฤษฎีการป้องกันสิทธิ คือ เป็นการแสดงสิทธิที่มีพึงได้ของตนเอง โดยไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น และการแสดงออกที่เหมาะสมในสถานการณ์ทางสังคมหลาย ๆ ด้าน เป็นการสอนให้บุคคลมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมด้วย ซึ่งจริง ๆ แล้วนอกจากพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมแล้ว บุคคล อาจตอบสนองสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อีก 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว

แนวคิดในการนำมาปรับใช้กับการปรับหรือการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกอีกทฤษฎีหนึ่งคือทฤษฎีค่านิยม ของ โรคิช ได้กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นความเชื่อทั้งหลายที่มีร่วมกันเกี่ยวกับสิ่งที่ควรทำหรือสิ่งที่ควรห้ามด้านวิถีปฏิบัติทั้งหลายที่เป็นอุดมคติและจุดหมายปลายทางทั้งหลายที่เป็นอุดมคติในการมีชีวิตอยู่ โดยที่มนุษย์ใช้ความเชื่อ และการปฏิบัติตามความเชื่อในทิศทางที่สอดคล้องกับแรงจูงใจ ในการดำรงอยู่และเพิ่มความนับถือตนเองมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีทฤษฎีการคงตัว ซึ่งสาระของทฤษฎีการ คงตัวกล่าวว่า ความเชื่อ หมายถึง ความคิดใด ๆ ว่าเป็นไปได้หรือแน่ใจเกี่ยวกับมีอยู่-เป็นอยู่การประเมินสิ่ง ที่ควรทำสิ่งที่ควรห้าม หรือสาเหตุ เจตคติหมายถึง การจัดระบบที่ค่อนข้างคงทนของความเชื่อเกี่ยวกับ การมีอยู่-เป็นอยู่ การประเมินสิ่งที่ควรทำสิ่งที่ควรห้าม หรือสาเหตุที่จัดระบบของที่หมายหนึ่งหรือ สถานการณ์หนึ่ง และกำหนดล่วงหน้าให้บุคคลตอบสนองต่อ 1) ที่หมายหรือสถานการณ์ว่าตนชอบสิ่งใด มากกว่าสิ่งใด 2) ต่อทุกคนที่บุคคลรับรู้ว่ามีเจตคติต่อที่หมายหรือสถานการณ์แตกต่างกัน และ 3) ต่อการ ควบคุม หรือแรงกดดันทางสังคมที่เจตนาจะบังคับการแสดงออกให้มีจุดยืนที่เฉพาะเจาะจงต่อที่หมายหรือ สถานการณ์ตอบสนองทั้งหมดที่เป็นความชอบบางอย่างมากกว่าบางสิ่งบางอย่าง จะเห็นว่า แนวคิดกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ เพราะถือว่าสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่าง ๆ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วย

เทคนิคในการปรับพฤติกรรม

กลุ่มที่ใช้ทฤษฎีการวางเงื่อนไขเป็นหลัก ได้แก่

1. การเสริมแรงทางบวกทำได้โดยให้คำชมเชย ให้กำลังใจให้การบ้านไปทำ (กลุ่มทดลองเป็นเด็กระดับประถมศึกษา) ส่งผลต่อพฤติกรรมพูดหน้าชั้นดีขึ้น ซึ่งเป็นการพูดที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งภาษา ท่าทาง ถ้อยคำ
2. การเสริมแรงด้วยการใช้เบี้ยอรรถกรเป็นการใช้เงิน (บาท) คะแนน (แต้ม) และการชมภาพยนตร์ (กลุ่มทดลองเป็นเด็กระดับประถมศึกษา) สามารถเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้จริง ได้แก่ พฤติกรรมยกมือขอพูดหรือถามครู การสนทนา การโต้ตอบ การเป็นผู้อาสา

กลุ่มที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาสังคมเป็นหลัก ได้แก่

1. การเสนอตัวแบบใช้เทคนิคนี้ควบคู่กับเทคนิคอื่น ๆ โดยเฉพาะเทคนิคการเสริมแรงเทคนิคการทำกิจกรรมกลุ่ม (กลุ่มทดลองเป็นเด็กระดับมัธยมศึกษา) เป็นการให้เด็กแสดงพฤติกรรมกลุ่มที่เป็นตัวอย่างพบว่า เด็กแสดงบทบาทได้อย่างเหมาะสมครบถ้วนทุกด้านในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งเด็กมีบทบาทในการแนะนำให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังเด็กที่เป็นกลุ่มแสดง เป็นการเสริมแรงทางบวก เด็กมีสัมพันธภาพระหว่างกันดีขึ้น มีการปรับตัวเข้าหากันดี

2. การใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเป็นการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบซึ่งแสดงโดยเพื่อนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ผลจากการสังเกตและเลียนแบบจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น สำหรับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน อย่างไรก็ตามนักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับเทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแม่แบบหุ่นมือเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมที่สังเกตและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากการทดลองทั้ง 2 เทคนิค เขาพบว่าการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ต่างมีความเหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนทั้งสิ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนใกล้เคียงกัน

3. การให้ข้อมูลย้อนกลับ เทคนิคนี้ใช้ควบคู่กับเทคนิคกิจกรรมกลุ่ม

4. การใช้สถานการณ์จำลอง เทคนิคนี้ใช้ควบคู่เทคนิคตัวแบบต่าง ๆ

5. การใช้กรณีตัวอย่าง โดยที่ผู้วิจัยรวบรวมข่าวเหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันมาปรับปรุงและผูกเรื่องเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้ศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกวิจารณ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจในการแก้ปัญหา (กลุ่มทดลองเป็นเด็กระดับประถมศึกษา) พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง แสดงว่าการใช้กรณีตัวอย่างสามารถนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมได้ ทั้งนี้เพราะการใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า เป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา จากนั้นจึงส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอรายงานและแนวทางแก้ไขของกลุ่มตนต่อสมาชิกอื่น ๆ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ได้ซักถามและร่วมกันอภิปรายเป็นกลุ่มใหญ่อีกครั้ง เพื่อให้เป็นหลักการทั่วไป

6. การแสดงบทบาทสมมติ เป็นการแสดงบทบาทตามลักษณะนิสัยของตัวละครที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและถือเอาความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปราย เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก (กลุ่มทดลองเป็นเด็กระดับประถมศึกษา) พบว่าใช้บทบาทสมมติสามารถนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมแสดงออก ทั้งนี้เพราะการใช้บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเรียนปนเล่น นักเรียนมีความสนุกสนานกับการเรียนมีโอกาสดังกล่าวอย่างเต็มที่

7. การแสดงบทบาทสมมติแบบทันทีทันใดโดยไม่มีบท ใช้คู่กับการให้ข้อมูลย้อนกลับ การเสริมแรง การให้ข้อเสนอแนะ และวิธีทัศน (กลุ่มทดลองเป็นผู้ป่วยจิตเวช) พบว่าผู้ป่วยจิตเวชที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมีพฤติกรรมแสดงออกในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคล ด้านการแข่งขันลดลงและพฤติกรรมที่แสดงออกในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ด้านการประนีประนอมเพิ่มขึ้น ส่วนพฤติกรรมการแสดงออกในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลด้านการร่วมมือเพิ่มขึ้น แต่ด้านการหลีกเลี่ยงและด้านการยอมให้ลดลง

ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

บุคคลจะมีลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น สามารถแสดงออกเป็นได้หลายลักษณะ ดังมี ผู้เสนอแนวความคิดดังต่อไปนี้

แลงส์ และ ยาคุโบวสกี (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541 : 87 ; อ้างอิงมาจาก Lange and Jakubowski. 1970) ได้แบ่งลักษณะของ พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การกล้าแสดงออกขั้นพื้นฐาน (Basic Assertion) เป็นการแสดงออกเพื่อรักษาสีทธิตลอดจน ความเชื่อ ความรู้สึก และความคิดเห็น โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางสังคมอื่น ๆ เช่น ความเข้าอก เข้าใจ การเผชิญหน้า การชักจูงใจ เป็นต้น
2. การกล้าแสดงออกในลักษณะเข้าอกเข้าใจ (Empathic Assertion) บ่อยครั้งที่คนเรามีความ ต้องการที่จะแสดงออกถึงความรู้สึกหรือความต้องการที่มากไปกว่าการแสดงออกอย่างปกติวิสัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อต้องการที่จะสื่อให้รู้ถึงความรู้สึกเข้าอกเข้าใจที่มีต่อบุคคลอื่น การกล้าแสดงออกในลักษณะ เข้าอกเข้าใจจึงสมควรที่จะนำมาใช้ลักษณะของประโยคที่แสดงถึงความรู้สึกดังกล่าวจะประกอบด้วย ประโยคที่บอกถึงการรับรู้สภาพการณ์หรือความรู้สึกของบุคคลอื่น และตามด้วยประโยคที่ยืนยันถึงสิทธิของผู้พูด
3. การกล้าแสดงออกในลักษณะของการเพิ่มระดับ (Escalating Assertion) ในการแสดง พฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น ควรแสดงความรู้สึกทางลบให้น้อยที่สุดในขณะเดียวกันก็ให้ได้ผลตามที่ ต้องการ แต่ถ้าแสดงออกลักษณะเช่นนี้แล้ว ยังถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอยู่ผู้ที่ละเมิดจึงควรจะค่อย ๆ เพิ่ม 10 ระดับของความเข้มของพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้นไป หรืออาจจะใช้การเน้นความมั่นคงของการพูดของ ตนเองได้โดยไม่ต้องเพิ่มระดับของการกล้าแสดงออก จนอาจจะมีลักษณะใกล้เคียงกับความก้าวร้าว
4. การกล้าแสดงออกในลักษณะการเผชิญหน้า (Confrontive Assertion) เป็นการกล้าแสดงออก ที่ใช้เมื่อเห็นคำพูดและการกระทำของบุคคลนั้นไม่ไปด้วยกัน ลักษณะของการกล้าแสดงลักษณะนี้จะบอกอย่างเป็นวัตถุประสงค์ว่าอะไรที่บุคคลได้พูดว่าจะทำและอะไรที่บุคคลนั้นได้กระทำไปจริง ๆ และหลังจากนั้น จะบอกถึงสิ่งที่ต้องการ การแสดงออกนี้เป็นการพูดไปตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการตีความหรือ ประเมินค่าใด ๆ ทั้งสิ้น
5. การกล้าแสดงออกในลักษณะของการใช้ภาษา ผม/ดิฉัน (I-Language Assertion) ภาษาผม/ ดิฉันนี้มีประโยชน์อย่างมากต่อการแสดงออกถึงความรู้สึกทางลบ ไม่ว่าความรู้สึกนั้นจะเกิดจากการที่ผู้อื่น พยายามจะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับความรู้สึกหรือสิทธิส่วนบุคคลของเขาตลอดจนความรู้สึกทางลบ อันเกิดจากที่ผู้อื่นพยายามยึดเยียดและความคาดหวังของตนให้กับเขาซึ่งประกอบด้วยประโยค 4 ประโยค คือ
 1. ประโยคที่บอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าพฤติกรรมของบุคคลอย่างชัดเจน)
 2. ประโยคที่บอกถึงผลที่เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าพฤติกรรมของบุคคลมีผลต่อชีวิตหรือ ความรู้สึกของเขาอย่างไร อย่างเป็นรูปธรรม)

3. ประโยคที่แสดงถึงความรู้สึก (ผู้พูดบอกถึงความรู้สึก)
4. ประโยคที่บอกถึงสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้น (ผู้พูดบอกว่าเขาต้องการอะไร)

6. การกล่าวแสดงออกและการชักจูง (Assertion and Persuasion) บ่อยครั้งที่เราต้องการเสนอ ความคิดเห็นให้เป็นที่ยอมรับในที่ประชุมหรือกลุ่ม โดยไม่แสดงความก้าวร้าวออกมา ซึ่งวิธีการที่จะเสนอ ความคิดเห็นในกลุ่มให้ได้ผลนั้น จะต้องพิจารณา 2 ปัจจัยหลัก นั่นคือ เวลา และ ลักษณะของประโยคที่พูด ซึ่งแสดงความจริงใจของผู้พูด

นอกจากนี้ คลาร์ก (วิชนา ไชยเทพ. 2544 : 91 ; อ้างอิงมาจาก Clark. 1978) ได้กล่าวถึงการแสดงออกที่เหมาะสม ไว้ว่า

1. การแสดงตนต่อผู้อื่นทั้งด้วยคำพูดและไม่ใช้คำพูดโดยการแสดงออก คือ สามารถพูดแสดง ความรู้สึกด้วยเสียงดังพอสมควร ชัดเจน มีการสบตาคู่สนทนา ในการพูดเกี่ยวกับตนเอง สามารถกล่าวถึงสิ่ง ที่มีคุณค่าและน่าสนใจของตน ไม่ผูกขาดการสนทนา ไม่คุยโอ้อวด หรือนิ่งเฉย คอยฟังแต่ผู้อื่นพูดอย่างเดียว สบตากับผู้ที่พูดด้วย ไม่หลบสายตา พูดจาหักทลายปราศรัย สามารถเริ่มกล่าวสนทนากับผู้อื่นก่อนได้และใช้ สรรพนามบุรุษที่ 1 แทนตนเอง เช่น ดิฉัน ผม ฉัน

2. การพูดแสดงความรู้สึกชัดเจน ตรงไปตรงมา นั่นคือ แสดงสีหน้าเหมาะสม ลักษณะ สีหน้าและ ลักษณะน้ำเสียงสอดคล้องกับความรู้สึกที่แท้จริง ยอมรับคำชมเชยอย่างจริงจัง สามารถใช้ คำพูด“ทำไม” ได้ โดยใช้น้ำเสียงสุภาพ และไม่ทำหน้าบึ้งตึง สามารถเปิดเผยได้เมื่อมีความคิดเห็นที่ ตรงข้ามกับผู้อื่น สามารถ แสดงสิทธิอันชอบธรรมและขอให้บุคคลอื่นแสดงตอบด้วยความยุติธรรมโดยไม่ทำลายสัมพันธภาพ และ สามารถขออภัย อธิบาย หรือแนะนำอีกครั้งเพื่อให้ความชัดเจน

3. มุ่งงาน ไม่หยุดนิ่งเฉย หรือรอคอยโชคชะตา นั่นคือ สามารถทำงานเต็ม ความสามารถของตนมี การวางแผนในการทำงาน รู้จักตั้งเป้าหมายในการทำงาน และทำงานเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้มี การสร้างนิสัยในการทำงาน กำหนดการทำงานแต่ละขั้นที่จะทำให้ตนเอง พอใจอย่างมีเหตุผล ให้ความสนใจ กับงานที่กำลังทำอยู่ถึงแม้จะไม่ชอบงานบางอย่างแต่ก็สามารถ วางแผนทำให้สำเร็จ อีกทั้งในขณะทำงาน สามารถกล่าวปฏิเสธในเรื่องที่ตนรู้สึกว่าจะไม่สามารถทำตาม คำขอร้องของผู้อื่นได้และเมื่อทำงานได้สำเร็จ ตามเป้าหมายก็มีการให้รางวัลกับตัวเองบ้าง

4. การให้/การยอมรับคำวิจารณ์และการขอความช่วยเหลือ ได้แก่ สามารถรับฟังคำติ ชมด้วย ความรู้สึกสบายใจ สามารถชมผู้อื่นเมื่อเขาทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง สามารถขอความร่วมมือจากบุคคลอื่นได้สามารถให้ข้อคิดเห็นหรือข้อวิจารณ์ แก่ผู้อื่นด้วยท่าทีสุภาพ ไม่ ก้าวร้าว และพูดด้วยความจริงใจและด้วยความปรารถนาดี

5. การควบคุมความวิตกกังวล ความกลัว และความโกรธ ได้แก่ สามารถยับยั้งสิทธิ ที่พึงมีพึงได้ ของตนเอง แสดงความไม่เห็นด้วยโดยไม่รู้สึกผิดหรือรู้สึกไม่สบายใจในภายหลัง สามารถ แสดงความโกรธ ออกมาได้โดยไม่เก็บกดหรือแสดงความก้าวร้าว สามารถจัดการกับปัญหา กับคำพูด เยาะเย้ย เสียดสีจาก บุคคลอื่น และสามารถจัดการความกลัวที่เกิดจากความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผล

จากแนวคิดที่กล่าวมาสามารถ สรุปได้ว่า ลักษณะของพฤติกรรมกล่าวแสดงออกเป็น ความสามารถของบุคคลในการรักษาสีหน้าดี ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดเห็น เป็นการแสดงความรู้สึก ที่แท้จริงออกทางหน้าตา ท่าทาง การใช้ภาษาในการสื่อ ความในประโยค และมีความสามารถในการ ดำเนินการสนทนา ยุติการสนทนา กล่าวคำขออภัย หรือกล่าว คำปฏิเสธได้ถูกต้องเหมาะสมกับเวลา และสถานการณ์

จุดประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก

วิมพิวภา ภาสกุล (2550 : 86) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. เพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก
2. ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร
3. เพิ่มความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าของตน
4. ส่งเสริมให้บุคคลมีเจตคติความรู้สึก และการกระทำกับบุคคลอื่นในทางบวก

วิธีการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก

พฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นเป็นพฤติกรรมที่สามารถฝึกให้เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลได้โดยเลือกใช้ วิธีการในการฝึกได้อย่างหลากหลาย ดังที่มีผู้เสนอไว้ดังนี้

อัลแบร์ตี และเอมมอนส์ (กัญญารัตน์ วงศ์เชษฐ. 2543 : 70 ; อ้างอิงมาจาก Alberti and Emmons. 1986) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการ ฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกจะต้องได้รับการฝึกเป็นพิเศษในเรื่องต่อไปนี้

1. การประสานสายตา (Eye Contact) คือ การมองของบุคคลที่พูดอย่างตรงไปตรงมาและมอง ประสานตาอย่างสม่ำเสมอ
2. การวางตัว (Body Posture) เป็นลักษณะการเผชิญหน้า การยืน หรือนั่งที่เป็นไปอย่าง เหมาะสม ซึ่งจะทำให้เรื่องราวที่พูดมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น
3. การแสดงท่าทาง (Gesture) ที่เหมาะสม จะทำให้เรื่องราวที่พูดมีความหนักแน่นยิ่งขึ้น
4. การแสดงออกทางใบหน้า (Facial Expression) ได้สอดคล้องกับเรื่องที่จะพูดหรือเรื่องที่กำลัง พูด ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
5. น้ำเสียง การเปลี่ยนถ้อยคำและระดับเสียง (Voice Tone Inflection and Volume) การพูด เสียงเรียบ กระชับเบา ๆ จะเป็นการยากในการชักจูงให้ผู้อื่นเชื่อถือได้โดยไม่ต้องบังคับ
6. จังหวะในการพูด (Timing) การเลือกจังหวะที่เหมาะสมในการพูดเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาให้ ประสบความสำเร็จได้ในส่วนหนึ่ง
7. เนื้อหาที่จะพูด (Content) บุคคลมักมีความลังเลใจเนื่องจากไม่รู้ว่าจะพูดอะไรจึงต้องมีการฝึก การพูดในบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้ผู้ฟังได้รู้ถึงความรู้สึกที่แท้จริงของผู้พูดในขณะนั้นได้
8. การฟัง (Listening) การแสดงให้ผู้พูดทราบถึงความสนใจฟัง การสะท้อนความคิดเห็น การแสดงสีหน้า ท่าทางที่เหมาะสมในขณะนั้น

สมพร สุทัศน์ย์ (2541 : 93) ก็เสนอแนะวิธีการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกสอดคล้องกัน คือ การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกควรฝึกให้ผู้มีปัญหาแสดงออกทางสีหน้า และวาจาให้คนอื่นรู้ว่ากำลังมีความทุกข์ ความสุข หรือความไม่พอใจต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์รู้จักแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง เมื่อไม่เห็นด้วยกับความคิดของผู้อื่น รวมทั้งแสดงความรู้สึก “เห็นด้วย” กับการที่บุคคลอื่น แสดงความชื่นชมตนเอง และใช้สรรพนามแทนตนเองว่าฉัน ข้าพเจ้า เพื่อเป็นการย้ำความมั่นใจ

ฉะนั้นการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก ควรฝึกในด้านการแสดงความรู้สึกทางด้านภาษาพูด และการแสดงออกทางสีหน้า กิริยาท่าทาง อย่างถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ขั้นตอนในการดำเนินการ

ในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น ควรมีการวางแผนในการดำเนินการ และกำหนดขั้นตอน ในการฝึกไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบุคคลที่ต้องการจะพัฒนา และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 95) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดสถานการณ์ที่ทำให้บุคคลนั้นมีปัญหาในการแสดงออกให้เฉพาะเจาะจง เนื่องจากความ เชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมการกล้าแสดงออกนั้นมิใช่เป็นลักษณะที่แสดงออกในทุกสถานการณ์หากแต่ควรแสดงออกในบางสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจงเท่านั้น ซึ่งสภาพการณ์ที่เจาะจงนั้นควรจะรวมทั้งเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น และการกระทำหรือคำพูดของบุคคลในเหตุการณ์นั้น

2. สอนให้บุคคลสามารถแยกแยะได้ระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavior) พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Non - assertive Behavior) เพื่อให้เข้าใจลักษณะพฤติกรรมแต่ละประเภท ความแตกต่าง พร้อมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นจากการ แสดงพฤติกรรมดังกล่าว

3. พัฒนาความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก สิทธิส่วนบุคคล และสิทธิของผู้อื่น เพราะหลายคนมีความเชื่อว่าการกล้าแสดงออกจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน จึงควรชี้แจงให้เข้าใจว่า ทำไมถึงต้องแสดงพฤติกรรมในลักษณะของการแสดงออกแทนที่จะแสดงออกอย่างที่เคยกระทำนอกจากนี้ ควรชี้แนะให้รู้จักแยกแยะว่าอะไรคือสิทธิส่วนบุคคล และอะไรคือสิทธิของผู้อื่น เพราะไม่เช่นนั้นแล้วการฝึก การกล้าแสดงออกอาจนำไปสู่การก้าวท้าวสิทธิของผู้อื่น

4. พัฒนาทักษะการแสดงออกในด้านทักษะทั่วไป และทักษะเฉพาะเจาะจง ทักษะทั่วไปมีอยู่ 6 ด้าน คือ

4.1 การประสานสายตา เป็นการมองสบตาผู้ร่วมสนทนาขณะพูด เพื่อแสดงว่าผู้พูดมีความจริงใจ

4.2 น้ำเสียงที่พูดควรพูดให้ชัดเจน น้ำเสียงพอเหมาะไม่ดังหรือเบาจนเกินไป

4.3 การวางท่าทางควรวางให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ไม่เคร่งขรึมจนดูเหมือน เครียด หรือผ่อนคลายมากเกินไปจนดูไม่จริงจัง

4.4 การแสดงออกทางสีหน้าให้สอดคล้องกับความรู้สึกที่ต้องการสื่อ หรือสิ่งที่กำลังพูดอยู่ใน ขณะนั้น

4.5 แสดงออกในเวลาที่เหมาะสม

4.6 เนื้อหาในการพูด การแสดงออก จะไม่ได้รับความสนใจถ้าเนื้อหาที่พูดมีลักษณะของการ ตำหนิกว้างเกินไป หรืออ่อนแอเกินไป ซึ่งเนื้อหาที่พูดควรจะให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงและตรงไปตรงมา ทักษะเฉพาะอย่างมี 12 ลักษณะ คือ

1. การพูดอย่างกล้าแสดงออก เป็นประโยคที่พูดเพื่อแสดงสิทธิของตน หรือเป็นการยืนยันว่าจะต้องได้ การตอบสนองที่เท่าเทียมกันและยุติธรรม

2. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกชอบ หรือไม่ชอบอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา และหลีกเลี่ยงการเก็บกดความรู้สึก แต่ต้องระวังไว้ว่าการแสดงออกมากเกินไปตลอดเวลาอาจเกิดปัญหาได้เช่นกัน

3. การพูดจาทักทาย ควรฝึกพูดทักทาย หรือฝึกยิ้มให้กับบุคคลอื่น

4. การแสดงออกไม่เห็นด้วย เมื่อมีความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกับคนอื่น ควรจะมีการแสดงออก อย่างจริงจัง และมีท่าทีที่สุภาพ

5. การใช้คำถามเพื่อถามถึงเหตุผล เมื่อถูกขอร้องให้ทำในสิ่งที่ไม่ดี ผลบุคคลควรจะถามว่า ทำไมเขาต้องทำตาม และไม่ควรยุติการเรียกร้องจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ดีพอ

6. ฝึกการพูดเกี่ยวกับตนเอง เพราะบางครั้งบุคคลที่ไม่กล้าแสดงออกจะรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่าและ ผู้อื่นจะเบื่อหน่ายที่ต้องฟังเรื่องของตนเอง ดังนั้นจึงควรฝึกที่จะพูดเกี่ยวกับตัวเขา และประสบการณ์ของเขา ด้วยท่าทีที่น่าสนใจ เพื่อที่จะได้รับการตอบสนองที่ดีขึ้น

7. การให้รางวัลแก่บุคคลอื่นสำหรับคำยินยอมของเขา คนที่กล้าแสดงออก จะต้องรู้จักรับคำยินยอม ด้วยการบอกว่า “ขอบคุณ” อย่างง่าย ๆ หรืออาจยินยอมกลับคืน การปฏิเสธคำยินยอมนั้นดูเหมือนจะ เป็นการสบประมาท และทำให้ผู้พูดเกิดความอับอายได้

8. หลีกเลี่ยงการให้เหตุผลต่อความคิดเห็น โดยเฉพาะกับบุคคลที่ชอบถกเถียง แต่ควรได้รับการฝึก รู้จักให้ข้อเสนอแนะเพื่อการยุติการสนทนา

9. มองคู่สนทนาที่ตา การที่จะให้เห็นว่าบุคคลใดมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น การมองตาคู่สนทนา นับว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมวิธีหนึ่ง ซึ่งผู้ที่ฝึกการกล้าแสดงออกควรมีพฤติกรรมดังกล่าว ถ้าพบว่าการมอง ตาคู่สนทนาทำให้เกิดความกระวนกระวายใจ หรือไม่สบายใจ การฝึกผ่อนคลายเป็นช่วยได้

10. ฝึกให้บุคคลพูด ย้ำจุดสำคัญครั้งแล้วครั้งเล่า โดยอาการที่สงบ หรือ กล่าวหาใครโดยไม่มีการออกนอกประเด็น เป็นประโยชน์ อย่างมากที่ใช้กับคนแปลกหน้า หรือคนที่ชอบหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ หรือผู้ที่พยายามเบี่ยงเบนประเด็น ในการสนทนาออกไป

11. ฝึกให้บุคคลค้นหาสิ่งที่เห็นด้วยกับผู้ที่กำลังกล่าวหา หรือต่อว่าเขาด้วยคำพูด ซึ่งวิธีนี้บางครั้งเรียกว่า เป็นการปลดอาวุธ เพื่อช่วยให้บุคคลที่กำลังโกรธมีอารมณ์เย็นลง

12. การใช้ผม/ดิฉัน สื่อความ เพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้าน โกรธหรือเจ็บปวดโดยไม่จำเป็น

สรุปได้ว่าขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ควรกำหนดสถานการณ์ที่ควรแสดงออกเฉพาะเจาะจงเท่านั้น สอนให้รู้จักแยกแยะระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ไม่ก้าวก่ายสิทธิส่วนบุคคลและสิทธิของผู้อื่น ต้องเรียนรู้ทักษะการแสดงออก เช่น การประสานสายตา น้ำเสียง การวางท่าทางสีหน้า เวลาที่เหมาะสม เนื้อหาที่พูดควรให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงและตรงไปตรงมา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

1. แบบสังเกต (Observation) เป็นเครื่องมือที่ใช้วิธีการสังเกต คือการพิจารณาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเฝ้าค้นหาความจริงบางประการ โดยอาศัยประสาทสัมผัสของผู้สังเกตโดยตรง โดยมีรูปแบบของการสังเกตดังนี้

1.1 การสังเกตโดยผู้สังเกตโดยผู้สังเกตเข้าไปร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรม หมายถึง การสังเกตที่ผู้สังเกตเข้าไปมีส่วนร่วมหรือคลุกคลีในหมู่ผู้ถูกสังเกต และอาจมีการร่วมกิจกรรมต่างๆ ด้วยกัน

1.2 การสังเกตโดยผู้สังเกตไม่ได้เข้าร่วมในเหตุการณ์ หมายถึง การสังเกตที่ผู้ถูกสังเกตอยู่ภายนอกวงของผู้ถูกสังเกต คือสังเกตในฐานะเป็นบุคคลภายนอก การสังเกตแบบนี้เกิดขึ้นในขณะที่ผู้ถูกสังเกตไม่รู้ตัวว่ามีผู้สังเกตกำลังทำการสังเกตอยู่ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1.2.1 การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง หมายถึง การสังเกตที่ผู้สังเกตไม่ได้กำหนดหัวเรื่องเฉพาะเอาไว้ หรือไม่ได้มีการเตรียมการมาก่อนแต่เกิดขึ้นโดยบังเอิญผ่านหรือพบผู้ถูกสังเกตซึ่งไม่รู้ตัวว่าถูกสังเกต

1.2.2 การสังเกตแบบมีโครงสร้าง หมายถึง การสังเกตที่ผู้สังเกตกำหนดเรื่องที่จะสังเกตเฉพาะเอาไว้ มีการเตรียมการล่วงหน้าและตั้งใจสังเกตโดยตรง

2. การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์ คือการสนทนาหรือการพูดโต้ตอบกันอย่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาความรู้ ความจริง ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยมีรูปแบบของการสัมภาษณ์ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง หมายถึง การสัมภาษณ์ที่ไม่ใช่แบบสัมภาษณ์ คือไม่จำเป็นต้องใช้คำถามที่เหมือนกันหมดกับผู้ถูกสัมภาษณ์ทุกคน

2.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หมายถึง การสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์จะใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไว้แล้ว แล้วทำการสอบถามตามกรอบหรือแบบที่เตรียมไว้ทุกประการ

3. การจัดอันดับ (Rank Order) เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้นักเรียนหรือ ผู้ได้รับแบบสอบถามเป็นผู้ตอบโดยการจัดอันดับความสำคัญ หรือจัดอันดับคุณภาพและใช้จัดอันดับของข้อมูลหรือผลงานต่างๆ ของนักเรียนแล้วจึงให้คะแนนภายหลังเพื่อการประเมิน

4. การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment) การประเมินผลจากสภาพจริงเป็นเครื่องมือและวิธีการวัดผลและประเมินผลที่กำลังนิยมใช้กันมากในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะสามารถวัดและประเมินได้ตรงตามวัตถุประสงค์อันเกิดจากการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในเหตุการณ์หรือสถานการณ์ของผู้เรียนระหว่างการดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เขียนได้รวบรวมองค์ความรู้เรื่องการประเมินผลจากสภาพจริงครอบคลุมความหมายและความสำคัญของการประเมินผลจากสภาพจริง ตลอดจนวิธีการประเมินผลจากสภาพจริง จากเอกสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 (2550) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ความหมายของการประเมินผลจากสภาพจริง การประเมินผลจากสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำการประเมินผลจากสภาพจริง จะเน้นนักเรียนสามารถแก้ปัญหา เป็นผู้ค้นพบและผู้ผลิตความรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

4.2 ความสำคัญของการประเมินผลจากสภาพจริง ได้แก่ การเรียนการสอนและการวัดประเมินผลจากสภาพจริงจะเอื้อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นการเอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการเน้นให้นักเรียนได้สร้างงาน เป็นการผสมผสานให้กิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผล เป็นการลดภาระงานซ่อมเสริมของครู นอกจากนี้การประเมินตามสภาพจริง ยังให้ความสำคัญต่อการแสดงออกที่แท้จริงของนักเรียนขณะ

ดำเนินกิจกรรมการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดให้นักเรียนทำตามแนวทางไปสู่ความสำเร็จของงาน และมีวิธีการหาคำตอบได้หลายแนวทาง คำตอบที่ได้อาจมิใช่แนวทางที่กำหนดไว้เสมอไป จึงทำให้การตรวจให้คะแนนไม่ชัดเจนเหมือนการใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ ดังนั้นการประเมินจากสภาพจริงจึงต้องมีการกำหนดแนวทางการให้คะแนนอย่างชัดเจน แนวทางการประเมินนั้นจะต้องมีมาตรฐานว่านักเรียนทำอะไรได้สำเร็จ และความสำเร็จอยู่ในระดับใด โดยมีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubrics) ซึ่งครูและนักเรียนควรจะกำหนดเกณฑ์การประเมินร่วมกัน และควรจะจัดทำให้เสร็จก่อนที่นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงาน เพราะเกณฑ์การประเมินสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนอันเปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่นักเรียนจะต้องรับทราบว่าครูต้องการอะไร และนักเรียนจะต้องทำอะไรจะได้คะแนนนั้นมาการกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubrics) จะช่วยให้สิ่งคาดหวังและมาตรฐานของงานชัดเจนขึ้น

4.3 แนวทางการประเมินผลจากสภาพจริง สำหรับการประเมินผลจากสภาพจริงนั้นมีแนวทางการประเมินด้วยมาตรวัดที่เรียกว่า รูบริก (Rubric) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.3.1 คำว่า “รูบริก” (Rubric) มาจากภาษาละติน คือคำว่า “RUBRICATERRA” ซึ่งเป็นคำโบราณที่ใช้ในทางศาสนา หมายถึง การทำเครื่องหมายสีแดงไว้บนสิ่งสำคัญเพื่อใช้นำทาง ส่วนทางการศึกษานั้นรูบริก หมายถึง สมรรถภาพหรือรายการของคุณลักษณะที่บรรยายถึงความสามารถในการแสดงออกของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น เพื่อใช้เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการให้คะแนน นักวิชาการสมัยใหม่อธิบายว่า คำว่า “Rubric” หมายถึง “กฎ” หรือ “กติกา” (Rule) ส่วนคำว่า “Rubric Assessment” นั้นหมายถึงแนวทางในการให้คะแนน (Scoring Guide) ซึ่งสามารถที่จะแยกแยะระดับต่างๆ ของความสำเร็จในการเรียน หรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จากระดับดีมากไปจนถึงระดับต้องปรับปรุงแก้ไข

4.3.2 ประโยชน์ของรูบริก รูบริกมีประโยชน์อย่างมากต่อการประเมินดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้การคาดหวังของครูที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จได้ โดยนักเรียนจะเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้รูบริกต่อการประเมินและพัฒนาชิ้นงานของตน
- 2) ช่วยให้ผู้เกิดความกระตือรือร้นว่า ต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
- 3) ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้โดยใช้รูบริกตรวจสอบ
- 4) ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในการปฏิบัติงาน เพื่อไปสู่ความสำเร็จได้
- 5) เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการปฏิบัติงานต่างๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
- 6) ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ศึกษานิเทศก์ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้
- 7) ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้ระดับผลการเรียนของนักเรียนได้
- 8) ช่วยเพิ่มคุณภาพผลงานของนักเรียน

4.3.3 จุดประสงค์ของการสร้างรูปรีค การสร้างรูปรีคสามารถทำขึ้นได้เพื่อตอบจุดประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) เช่น ประเมินการเรียนรู้เป็นทีมกลยุทธ์การสัมภาษณ์ เป็นต้น
- 2) เพื่อประเมินผลผลิต (Product) เช่น ประเมินแฟ้มสะสมผลงาน รายงานการวิจัยนิพนธ์การ ผลงานศิลปะ เป็นต้น
- 3) เพื่อประเมินการปฏิบัติ (Performance) เช่น ประเมินการนำเสนอปากเปล่า การอภิปราย การสาธิต เป็นต้น

4.3.4 องค์ประกอบของรูปรีค ในการกำหนดเกณฑ์การประเมินนั้นจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) เกณฑ์หรือประเด็นที่จะประเมิน (Criteria) เป็นการพิจารณาว่าภาระงานหรือชิ้นงานนั้นๆ ประกอบด้วยคุณภาพกี่ด้าน อะไรบ้าง
- 2) ระดับความสามารถหรือระดับคุณภาพ (Performance Level) เป็นการกำหนดจำนวนระดับของเกณฑ์ ส่วนมากจะประกอบด้วย 3 - 6 ระดับ
- 3) การบรรยายคุณภาพของแต่ละระดับความสามารถ (Quality Description) เป็นการเขียนคำอธิบายความสามารถให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละระดับซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

กิรณา เกียสกูล (2552 : 103 - 104) ได้เสนอถึงประสบการณ์การสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เริ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1945 ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลี เมืองเรกจิโอ เอมีเลีย มีรูปแบบการสอนที่เน้นการจัดการศึกษาด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู และผู้ปกครองภายใต้โครงการเรียนรู้อิสระและมีความสุข

1. ความหมายการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย หมายถึง การจัดประสบการณ์ที่เน้นให้เด็กถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการวาดภาพ งานปั้น งานตกแต่ง โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย โรงเรียนต้นแบบที่ประยุกต์แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ในการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการจัดสิ่งแวดล้อมและการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมแต่ละวันต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ การดำเนินการและความต่อเนื่องของกิจกรรมให้สั่นไหวและเป็นไปอย่างราบเรียบตามธรรมชาติไม่เร่งรีบ และความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดกิจกรรม

2.2 การจัดกิจกรรมต้องสนองต่อความต้องการตามพัฒนาการของเด็ก ลักษณะกิจกรรมต้องเอื้อให้เด็กได้เรียนรู้จากการสำรวจและทดลอง สัมผัสกับสื่อวัสดุอุปกรณ์นานาชนิดโดยไม่คาดหวัง ให้เด็กทำงานเป็นชิ้นเป็นอันเป็นสิ่งสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แต่เน้นให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ถาวร

2.3 การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างเต็มไปด้วยความสุข และเรียนรู้จากการกระทำ

2.4 จัดสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย และมีความยืดหยุ่นเพื่อให้เด็กเกิดความมั่นคง และรับรู้ถึงการปกป้องที่ได้รับ

2.5 การติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิดระหว่าง ครู และผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ตลอดจนการช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวลที่เกิดจากการต้องห่างไกลจากผู้ปกครองชั่วคราว

2.6 การให้เด็กเห็นคุณค่าในตนเอง โดยครูต้องมีความคาดหวังเชิงบวกต่อเด็ก การให้แรงเสริม และการยอมรับเด็กตามศักยภาพของเด็ก

2.7 จัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่เอื้อให้เด็กประสบความสำเร็จเมื่อเด็กพยายามทำ และส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะในการช่วยเหลือตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น

2.8 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทัศนคติของการดูแล เอาใจใส่และห่วงใยผู้อื่น การรับรู้ถึงความต้องการที่จำเป็น ความตื่นตัวสนุกสนานและความสงสัยใคร่รู้ในโลกที่อยู่รอบตัวเด็ก

2.9 ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนการควบคุมตนเองและการมีวินัยในตนเอง ฝึกฝนทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นและผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัวเด็ก โดยจัดกิจกรรมที่มีการฝึกให้เด็กแบ่งงานกันทำฝึกการรอคอย การผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน การเคารพสิทธิและสิ่งของของผู้อื่น ตลอดจนการมีบทบาทที่เหมาะสมในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม

2.10 ส่งเสริมเด็กให้เกิดการเรียนรู้ยอมรับกันอย่างมีเหตุผลเรียนรู้การปฏิบัติตัวที่มีการยืดหยุ่นในบางสถานการณ์ เพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและส่วนร่วม ตลอดจนการปฏิบัติตัวที่มีความยืดหยุ่นในบางสถานการณ์ เพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและส่วนรวม ตลอดจนปฏิบัติสุณิสัยเพื่อภาวะของสุขภาพอนามัยที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น การจัดกิจกรรมในแต่ละวัน โรงเรียนที่ปฏิบัติตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย คำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการทุกๆ ด้านโดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ดังนี้

2.10.1 การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

2.10.2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อ

2.10.3 การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

2.10.4 การส่งเสริมพัฒนาการของประสาทสัมผัส

2.10.5 กิจกรรมดนตรีและการเคลื่อนไหว

2.10.6 กิจกรรมการเล่นละคร

2.10.7 การส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

2.10.8 การส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์

สำหรับหลักสูตรของเด็กวัย 3 ปีขึ้นไป จะกำหนดหลักการและแนวทางเป็นรายวิชาชัดเจนขึ้น เช่น ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กิจกรรมประกอบอาหารโรงเรียนจะจัดทำเอกสาร หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ครอบคลุมการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 8 ด้านของเด็กในแต่ละขวบปี สำหรับครูประจำชั้นเรียนแต่ละห้อง ตลอดจนการตั้งเป้าหมายที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเมื่อสิ้นปีการศึกษา โรงเรียนจะจัดประชุมชี้แจงให้ครูแต่ละคนเข้าใจในหลักการตรงกัน ครูแต่ละคนมีอิสระในการวางแผนหลักสูตรสำหรับแต่ละระดับชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการ

เรียนรู้ การจัดวางชั้น ตู้ที่จัดวางสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การออกแบบจัดมุมต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดวางวัสดุในมุม การจัดวางโต๊ะและเก้าอี้ที่จำเป็นในการทำกิจกรรม บริเวณสำหรับการรวบรวม เด็กกลุ่มใหญ่และบริเวณสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการจะดูแลการจัด กิจกรรมของครูอยู่เสมอ บางครั้งจะให้ข้อเสนอแนะครูในการจัดวางมุมบางมุม แต่ก็ให้เป็นการตัดสินใจ ของครูในการยอมรับข้อเสนอแนะนั้น (กิริยา เกียสกุล. 2552 : 104)

3. หลักการและกระบวนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2539 : 6 - 7) ได้อธิบายถึงหลักการ และกระบวนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ดังนี้

1. วิธีการมองเด็ก (The image of the child) เด็กในสายตาของครูที่เรกจิโอ เอมีเลียคือเด็กแต่ละคนมีความสามารถในการรับรู้และเรียนรู้ตั้งแต่วินาทีแรกที่เกิดมา เด็กมีวิธีการ การเรียนรู้เป็นไปตามระยะของการพัฒนาการในแต่ละวัย เด็กแต่ละคนจะเต็มไปด้วยพลัง ความปรารถนาที่จะเติบโตและงอกงาม ความอยากรู้อยากเห็น ความสามารถในการแสดงออกถึงความ ต้องการที่จะสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่นด้วยการแสดงออกมาทางแววตา สีหน้า อากัปกิริยา การจับ ต้องสัมผัส ฯลฯ โดยเฉพาะความต้องการที่จะสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ปรากฏออกมาตั้งแต่แรก เกิด ความสามารถในการสื่อสารนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับเด็ก เพื่อการอยู่รอดและคงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับเผ่าพันธุ์ที่ตนกำเนิดมา

2. โรงเรียนเป็นสถานที่บูรณาการสิ่งมีชีวิตที่หลากหลาย การใช้ชีวิตและมี สัมพันธภาพร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก โรงเรียนเปรียบเสมือนสิ่งก่อสร้างที่ดำเนินอยู่ตลอดเวลา และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวของเด็กต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินชีวิตของเด็กในโรงเรียน นอกจากครอบครัวแล้วชุมชนก็ต้องมีส่วนร่วมและรับรู้ถึงความเป็นไปในโรงเรียนเช่นกัน เพื่อให้สังคม ได้ตระหนักถึงสิทธิที่พึงได้ของเด็กปฐมวัยและการยอมรับเด็กในฐานะของการเป็นผู้รับช่วงหน้าที่ในการ จรรโลงสังคมในอนาคต

3. ครูและเด็กเรียนรู้ไปด้วยกัน การสอนและการเรียนต้องควบคู่ไปด้วยกัน แนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย จะให้ความสำคัญของการเรียนรู้มากกว่าการสอน มาลากุซซีกกล่าวว่า ก่อนจะเริ่มเข้าสู่การสอน ถ้าครูยืนสังเกตอยู่ข้างๆ สักครูและเรียนรู้จากห้องเรียนในขณะนั้นว่าเด็ก กำลังทำอะไรอยู่ และถ้าครูสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง บางทีการสอนในวันนั้น อาจแตกต่างจากที่ผ่าน มา วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย คือการจัดสิ่งแวดล้อมและให้โอกาส เด็กได้คิดประดิษฐ์และค้นพบด้วยตนเอง การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กจึงไม่ใช่การสอนจากครูที่เป็น การบอกเล่าโดยตรง แต่เป็นการจัดสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้เป็นกุญแจสำคัญที่จะ นำไปสู่การสอนวิธีใหม่ โดยครูเป็นผู้ประสานงาน ส่งเสริมความคิดเห็นและเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ครูสำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ต้องปฏิบัติตัวเป็นนักศึกษา ค้นคว้า วิจัย เป็นการ สำรวจและตระเวนเก็บข้อมูลจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคนจากการประชุมปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ หรือการมีโอกาสพบปะกับผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในสาขาวิชาชีพหรืออาชีพต่างๆ เพื่อเป็นประสบการณ์และข้อมูลในครูแต่ละคน เพื่อที่จะโยงเข้าสู่การจัดสถานการณ์หรือกิจกรรมที่นำ เด็กไปสู่ประสบการณ์เรียนรู้ที่ก้าวสู่การพัฒนาทางสติปัญญาในขั้นต่อไป สิ่งนี้ที่นักการศึกษาได้ จากการพูดคุย อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นแล้วนำไปสู่การปฏิบัติแนวใหม่ สิ่งเหล่านี้มิใช่เป็น เพียงเครื่องมือในการทำงานเท่านั้น แต่ยังเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นปกติในการทำงาน การศึกษา วิจัย

ค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนักการศึกษาและกลุ่มปฏิบัติการสอนอย่างสม่ำเสมอ นำมาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่า คือการเป็นส่วนร่วมของกลุ่มและก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างเหนียวแน่นจากแนวคิดสำคัญประการต่างๆ ที่กล่าวมาเป็นปรัชญาทางการศึกษาที่กลุ่มนักการศึกษาในเรกจิโอ เอมีเลีย กำหนดเป็นเงื่อนไขเป็นกรอบความคิด เป็นฐานของความเชื่อและเป็นเข็มทิศที่นำไปสู่การกำหนดหลักสูตรและการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในเด็กโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

การเตรียมความพร้อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. พัฒนาการ คือ การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งเตรียมความพร้อมจะต้องกระทำให้สอดคล้องกับความสามารถของเด็กตามขั้นพัฒนาการ
2. ระดับวุฒิภาวะ หมายถึง ระดับความสามารถที่เด็กพร้อมจะแสดงออกทางพฤติกรรมภายในเวลาอันรวดเร็ว
3. ความต้องการ คือ ความอยากหรืออยากได้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เด็กมีความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งผู้ใหญ่ต้องตอบสนองอย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งการให้อาหารและความรัก การยอมรับเพื่อช่วยให้เด็กมีความรู้สึกมั่นคง มีกำลังใจในการเรียนรู้
4. ความสนใจ หมายถึง ความอยากรู้อยากเห็นอยากรู้ค้นคว้าสิ่งรอบตัว และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งครูต้องจัดกิจกรรม และสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสดังกล่าว ทดลอง และเรียนปนเล่นโดยอิสระจากประสบการณ์ที่ตนพึงพอใจ
5. ความสามารถ คือ การที่เด็กกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เด็กมีความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับพันธุกรรมและประสบการณ์ของแต่ละคน

หลักการและกระบวนการตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

1. ครูกับเด็กเรียนรู้ร่วมกัน

ครูจะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้มากกว่าการสอน การเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับเด็กจึงไม่ใช่การสอนจากครูที่เป็นการบอกเล่าโดยตรง แต่เป็นการจัดสถานการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ครูจะเป็นนักศึกษาค้นคว้า วิจัย เป็นนักสำรวจแบบตระเวนเก็บข้อมูลจากทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อเป็นประสบการณ์นำไปโยงสู่การจัดกิจกรรมที่ให้ได้เรียนรู้ เด็กและครูจะเรียนรู้ไปด้วยกันในการหาคำตอบจากสิ่งที่สงสัย เรียนรู้ร่วมกันจากการค้นหาข้อมูลความรู้เพื่อจะตอบคำถามที่เด็กสงสัยใคร่รู้

2. โครงการเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ

กิจกรรมการสอนที่ชัดเจน แต่จะรวมรายชื่อหัวข้อโครงการที่เป็นความสนใจของเด็ก อย่างไรก็ตามกิจกรรมโครงการในห้องเรียนจะปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็ก ได้สภาพการณ์ในการจัดกิจกรรมจะสลับไปมาตามสภาวะการณ์ที่สนองต่อความสนใจของเด็กในขณะนั้น

3. ตารางกิจกรรมประจำวันและการจัดการในชั้นเรียน

ครูจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดตารางเวลาในการวางแผนการทำงานกิจกรรมและการทำงานโครงการ ตารางเวลาจะมีความยืดหยุ่นสภาพในห้องเรียนจะมีมุมต่างๆ เช่น มุมศิลปะ มุมบล็อก มุมหนังสือมุมอุปกรณ์ในการเล่นเงา มุมบ้าน มุมแต่งตัว เป็นต้น ในโรงเรียนจะมีห้องหรือบริเวณที่จัดเป็นที่ทำกิจกรรมศิลปะซึ่งจะเต็มไปด้วย วัสดุอุปกรณ์ ครูจะยึดถือว่าผลงานที่เด็กสื่อออกมาโดยวิธีต่างๆ นั้นเป็นสะท้อนกระบวนการคิด การแก้ปัญหา ความเข้าใจ ตลอดจนการตีความหมายของสิ่งที่เด็กสัมผัสและเรียนรู้

4. การบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้

ครูจะเอาใจใส่เด็กอย่างใกล้ชิด พร้อมกับเก็บข้อมูลเด็กในทุกด้านที่เด็กเรียนรู้และแสดงออกเมื่ออยู่ที่โรงเรียน ครูและผู้ปกครองจะประชุมพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ การบันทึกข้อมูลจะครอบคลุมถึงกิจกรรมทุกด้าน โดยเฉพาะตลอดระยะเวลาของการดำเนินโครงการที่เด็กมีการเรียนรู้ อย่างลุ่มลึก ด้วยการใช้เทปบันทึกเสียง ใช้กล้องถ่ายภาพ กล้องถ่ายวิดีโอ และการจดบันทึก

5. การแสดงผลงานเด็ก

ครูและเด็กจะร่วมมือกันจัดแสดงผลงานของเด็กที่สื่อออกมาโดยการปั้น การวาด การเขียน การพูด การประดิษฐ์ผลงานสองมิติ หรือสามมิติ การเล่นเกม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญในบทบาทของตนเอง ในการมีส่วนร่วมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในเด็กอีกทั้งผลงานเด็กยังทำให้ครูเข้าใจเด็กดีขึ้น ตัวเด็กเองยังได้รู้ว่าผู้ใหญ่มองเห็นคุณค่าในงานของตนอีกด้วย

4. องค์ประกอบของการเรียนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2551 : 56 - 58) องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย มี 4 ประการ คือ

1. โครงการหรือหัวเรื่องที่เด็กต้องการเรียนรู้
 2. ศิลปะสร้างสรรค์ที่เด็กใช้เป็นภาษาสื่อการเรียนรู้
 3. การจัดสิ่งแวดล้อมสนับสนุนการเรียนรู้ที่สุนทรียงาม
 4. การยอมรับและประสานความร่วมมือระหว่างเด็ก ครู และผู้ปกครอง
- การจัดการเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย มีดังนี้

1. เป็นประสบการณ์สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก ก่อนการเริ่มโครงการหรือหัวเรื่องในชั้นเรียน ครูจะประชุมพูดคุยกันถึงหัวข้อเรื่องหรืออาจเกิดขึ้นได้จากความสนใจของเด็ก

2. การบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ การบันทึกข้อมูลสาระการเรียนรู้ของเด็ก นับตั้งแต่เด็กแต่ละคนก้าวเข้าสู่ศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล โดยเฉพาะตลอดระยะเวลาของการดำเนินการโครงการที่เด็กมีการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก ครูจะมีบทบาทสำคัญในการบันทึกเหตุการณ์ที่โดดเด่นที่สะท้อนถึงการทำงานและการเรียนรู้ที่ชัดเจน การแสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การคัดค้าน การหาข้อตกลงร่วมกันเมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ตลอดจนศักยภาพของเด็กในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ที่ลุ่มลึก จากงานโครงการ ครูจะทำการบันทึกข้อมูลเหล่านี้ ด้วยการใช้เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ กล้องวิดีโอ การจดบันทึก

3. การจัดการในห้องเรียนและกิจวัตรประจำวัน ตารางเวลาในโรงเรียนจะมีความยืดหยุ่นและปรับได้ตลอดเวลา เพื่อความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องของเด็ก ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดตารางเวลาในการวางแผนการทำกิจกรรมและทำโครงการ

4. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของเด็ก ครูศิลปะและครูอื่นๆ จะร่วมมือกันจัดผลงานเด็กที่สื่อถึงความคิดและการเรียนรู้ของเด็กที่สื่อออกมาโดยการปั้น การวาด การเขียน การพูด การแสดง ความคิดเห็น การสร้างสิ่งประดิษฐ์สองมิติ หรือสามมิติ การเล่นเกม ฯลฯ ครูหลายฝ่ายจะช่วยกันจัดนิทรรศการด้วยความละเอียดรอบคอบ

วิธีการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 ขั้นประเด็นปัญหาไปสู่การกำหนดหัวเรื่องที่จะเรียน หมายถึง ขั้นครูนำประเด็นเพื่อให้เด็กคิดหัวข้อที่สนใจด้วยการนำเสนอปัญหาให้เด็กได้คิดแก้ไขร่วมกัน นำปัญหาที่ได้ไปสู่การกำหนดเรื่อง โดยนำผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นเมื่อเด็กกำหนดเรื่องที่น่าสนใจได้แล้ว ให้ครูตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและสะท้อนผลการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นหลังจากได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แล้วเด็กต้องจัดระเบียบสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว นำเสนอผลสรุปที่เด็กได้เรียนรู้มา เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ เด็กนำเสนอผลงานมาแสดงที่บอร์ดหรือกระดานหน้าชั้นเรียน หรือจัดนิทรรศการโดยมีผู้ปกครองได้ทราบผลงานที่เกิดขึ้นกับเด็ก

การประเมินผล

สิ่งที่ครูสามารถนำมาประเมินได้แก่

1. การแสดงออกทางความคิดด้วยงานศิลปะของเด็ก
2. ผลการเรียนรู้จากการค้นหาคำตอบของเด็ก
3. ผลงานของเด็ก

การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

การจัดสิ่งแวดล้อมต้องมีความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม เป็นการสร้างสุนทรียทางจิตใจ เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการศิลปะเป็นอุปกรณ์จากธรรมชาติที่จัดเตรียมให้เด็กเลือกใช้อย่างเพียงพอ มีการจัดเตรียมที่ว่างสำหรับเด็กทำงานคนเดียว ทำงานกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ การจัดวางอุปกรณ์ต้องกระตุ้นให้เด็กอยากค้นคว้า อยากรู้ อยากแก้ปัญหา

บทบาทครู

การเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย เน้นการใช้ศิลปะสร้างสรรค์เป็นสื่อการแสดงออกถึงความคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหาของเด็กผ่านโครงการ ครูมีบทบาทกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้จากการกระทำและสื่อให้ครูทราบด้วยงานศิลปะ บทบาทของครูมีดังนี้

1. ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ให้แก่เด็ก สนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างงานศิลปะ
2. ครูคือผู้สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กรายบุคคล
3. ครูเป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำตามแนวคิดของเด็ก ด้วยการประสานและส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมให้หลังทางเลือกในการเรียนรู้
4. ครูคือผู้ใช้ศักยภาพของครูในการประสานการค้นหาคำตอบของเด็ก เพื่อไปสู่ข้อสรุปที่ต้องการเรียนรู้
5. ครูเป็นผู้ประเมินความคิดเห็น ติดตาม สนับสนุนให้เด็กบรรลุจุดหมาย
6. ครูเป็นผู้จัดการเวลาและโอกาสให้เด็กจัดทำผลงานและสนับสนุนให้เกิดการแสดงศิลปะหรือประสานเพื่อการสร้างผลงานศิลปะจากการเรียนรู้

บทบาทของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองต้องเป็นผู้ช่วยเหลือในการเรียน เป็นผู้ทำงานร่วมกันและสนับสนุนการเรียน

ของเด็กซึ่งผู้ปกครองเป็นครูคนแรกของเด็กที่ช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ๆ ต่อหลักสูตร ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในห้องเรียน ผู้ปกครองที่ให้อุปกรณ์ตามแนวคิดนี้ จึงนำไปใช้ร่วมกับชีวิตในบ้านได้ด้วย นับเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียน

การนำการสอนแบบ เรกจิโอ เอมีเลีย มาใช้ในประเทศไทย

โรงเรียน The City School, The County, The Purple Elephant และโรงเรียน ณ นครทั้ง 4 แห่งนั้นได้นำมาใช้ แต่ยังไม่สามารถใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบ

การนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษาปฐมวัย

การสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย เป็นการสอนที่เน้นการประสานความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ดังนั้นครูสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมในวงกลม ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษในการให้ความรู้หรือจัดกิจกรรม เช่น ผู้ปกครองที่เป็นตำรวจ ครูควรเชิญมาให้ความรู้เรื่องการจราจร ความปลอดภัย
2. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือในท้องถิ่นมาเป็นอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม
3. การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง อุปกรณ์เครื่องเล่นสนาม สามารถจัดและดัดแปลงมาจากวัสดุในท้องถิ่น โดยการวางแผนร่วมกันระหว่าง เด็ก ครู และผู้ปกครอง ช่วยกันจัดสิ่งแวดล้อมที่ให้โอกาสเด็กได้เรียนอย่างอิสระและมีความสุขในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย สิ่งที่ดีจากการเรียนการสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย คือการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เด็กได้การคิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะในการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ถึงแม้บางครั้งอาจมีความยุ่งยาก ซับซ้อนและต้องใช้เวลามาก แต่สิ่งสำคัญคือ ความพร้อมใจกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มุ่งมั่นต่อการสนับสนุนและให้โอกาสแก่เด็ก การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะนิยมในศิลปะด้วย

สรุปได้ว่า การสอนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย ที่สำคัญคือ เน้นการศึกษาด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างเด็ก ครูและผู้ปกครอง โดยให้เด็กเรียนอย่างอิสระและมีความสุขในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลายด้วยการจัดสิ่งแวดล้อมที่ให้โอกาสเด็กได้คิดประดิษฐ์และค้นคว้าด้วยตนเอง มีครูคอยอำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติและเป็นกรอบความคิด เป็นฐานของความเชื่อและเป็นเข็มทิศที่นำไปสู่การกำหนดหลักสูตรและการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในเด็กโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน

แผนการจัดประสบการณ์

ความหมายของแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง กำหนดการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัย จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

ผู้สอนในระดับปฐมวัยจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

1. เพื่อให้ผู้สอนวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
2. เพื่อให้ผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้

องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์

องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ ได้แก่ (ขนิษฐา จินากักดี. 2542 : 63)

1. จุดประสงค์เป็นตามความมุ่งหมายของผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติอะไรบ้าง
2. เนื้อหาในแผนการสอนได้มาจากหลักสูตร โดยปรับปรุงและเพิ่มเติมให้มีรายละเอียดมากขึ้น โดยให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ในแต่ละท้องถิ่น
3. กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ผู้สอนได้กำหนดขึ้น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การสังเกต ค้นคว้า อภิปราย โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำดูแลให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น กิจกรรมการเรียนการสอนอาจแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป
4. สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ตลอดจนเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
5. การประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญช่วยชี้ให้เห็นว่าการสอนประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายในการสอนเป็นหลัก โดยใช้วิธีการวัดหลายๆ วิธี ประกอบกัน เช่น การสังเกต การซักถาม การทำข้อสอบ เพื่อที่จะนำผลการวัดนั้นมาประเมินผลว่าผู้ใดอยู่ในเกณฑ์ใด

ลักษณะของแผนการจัดประสบการณ์ที่ดี

ลักษณะของแผนการจัดประสบการณ์ที่ดี มีดังนี้ (ขนิษฐา จินากักดี. 2542 : 63 - 64)

1. แผนการสอนต้องเหมาะสมสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. แผนการสอนต้องเหมาะสมกับวัยและสติปัญญาของผู้เรียน
3. เนื้อหาที่จะสอนต้องกำหนดให้เหมาะสมกับเวลาและสภาพท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่
4. เรียงลำดับหัวข้อของเนื้อหา โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมให้สัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่
5. จัดกิจกรรมหลายๆ ประเภท โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สภาพแวดล้อม เวลา การนำไปใช้

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียดจนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนั้นควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น

2. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กวัย 3 - 5 ปี ผู้สอนต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปพิจารณา สาระการเรียนรู้

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้ 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควรรู้ โดยผู้สอนจะวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนด หน่วยการจัดประสบการณ์

4. กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งมีหลากหลายรวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมที่ผู้สอนต้องการใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่สอนใช้จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย คือหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูล สถานศึกษา ตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคมวัฒนธรรมประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

สำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่อง โดยใช้แกนกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ 3 วิธี คือ

วิธีที่ 1 เด็กเป็นผู้กำหนด

วิธีนี้ผู้สอนจะเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้กำหนดหัวเรื่องได้ตามความสนใจของเด็ก เช่น ขณะที่เดินผ่านแปลงดอกไม้เด็กๆ แสดงความสนใจผีเสื้อที่กำลังเกาะดอกไม้อยู่และต้องการที่จะเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ดังนั้น ผู้สอนจึงนำเรื่อง ผีเสื้อมาเป็นหัวเรื่องในการจัดทำหน่วยการจัดประสบการณ์

วิธีที่ 2 ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด

วิธีนี้เป็นวิธีที่กำหนดร่วมกันระหว่างผู้สอนกับเด็ก โดยผู้สอนกระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็น แล้วนำเรื่องที่สนใจมากำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์

วิธีที่ 3 ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

วิธีนี้ผู้สอนจะเป็นผู้วางแผนกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์และสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยไว้ล่วงหน้า โดยพิจารณาจากโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยที่จัดทำไว้ หน่วยการจัดประสบการณ์นี้สามารถปรับและยืดหยุ่นได้ตามความสนใจของเด็ก

การกำหนดหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ ควรมีลักษณะดังนี้

1. เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก
2. ตรงตามความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก
4. ผนวกคุณธรรมและจริยธรรมเข้าไปได้อย่างผสมผสานกลมกลืน
5. เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

5.1 นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียด สาระการเรียนรู้
เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้วผู้สอนกำหนดรายละเอียด สาระการเรียนรู้ให้ตรงกับหัวเรื่อง
หน่วยการจัดประสบการณ์

5.2 สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็กผู้สอนอาจสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบ
ว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และผู้สอนควร
ตรวจสอบหลักสูตรเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้นๆ

5.3 เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ขอบข่ายสาระที่เด็กต้องการรู้และสาระที่
ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มเติมแล้ว ผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอนรับผิดชอบ
ประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรม และการประเมินสำหรับรูปแบบการเขียนแผนการ
จัดประสบการณ์ไว้ล่วงหน้าและเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบหน่วย (Unit) ดังตัวอย่างตาม
ตาราง 2

ตาราง 2 ตารางกิจกรรมประจำวัน

ตัวอย่าง แบบที่ 1		ตัวอย่าง แบบที่ 2	
08.00 - 08.30	รับเด็ก	08.30 - 09.00	รับเด็ก เคารพธงชาติ สวดมนต์
08.30 - 08.45	เคารพธงชาติ สวดมนต์	09.00 - 09.30	กิจกรรมดนตรีและจังหวะ
08.45 - 09.00	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ	09.30 - 10.30	กิจกรรมเสรี + เกมการศึกษา
09.00 - 09.20	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	10.30 - 10.40	พัก(รับประทานอาหารว่าง)
09.20 - 10.20	กิจกรรมสร้างสรรค์และการเล่น ตามมุม	10.40 - 11.20	กิจกรรมกลางแจ้ง
10.20 - 10.30	พัก (ของว่างเช้า)	11.20 - 11.30	พัก(ล้างมือ ล้างเท้า)
10.30 - 10.45	กิจกรรมในวงกลม	11.30 - 11.50	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
10.45 - 11.30	กิจกรรมกลางแจ้ง	11.50 - 13.00	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)
11.30 - 12.00	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)	13.00 - 15.00	นอนพักผ่อน
12.00 - 14.00	นอนพักผ่อน	15.00 - 15.10	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.00 - 14.20	เก็บที่นอนล้างหน้า	15.10 - 15.30	พัก(รับประทานอาหารว่างบ่าย)
14.20 - 14.30	พัก(ของว่างบ่าย)	15.30-15.50	เท่านี้ทาน
14.30 - 14.50	เกมการศึกษา	15.50 - 16.00	เตรียมตัวกลับบ้าน
14.50 - 15.00	เตรียมตัวกลับบ้าน		

1. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่น
หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุม
วิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือก
เล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม กิจกรรมเสรี

นอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้วอาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีก การปะ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการเช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดานปักหมุด ฯลฯ การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3 – 5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1 - 2 กิจกรรมตามความสนใจ

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระ ตามจังหวะโดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบ ได้แก่ เสียงปรบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาการใช้ส่วนต่างๆ ยังไม่ประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่างๆ ดังนี้

- 3.1 ช้า ได้แก่ การคืบ คลาน
- 3.2 เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
- 3.3 นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน
- 3.4 ชิงชัง ได้แก่ การกระโดดเท้าต่างๆ ตีกลองดัง
- 3.5 ร่าเริงมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ
- 3.6 เศร้าโศก เสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลมเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งจัดให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิด แก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ฯลฯ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลากหลายวิธี

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสไปนอกห้องเรียน เพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกาย และแสดงออกอย่างอิสระโดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง ฯลฯ

6. กิจกรรมการศึกษา เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์ กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสำคัญเกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3 - 5 ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

1. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน
2. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที
3. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่นการเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40 - 60 นาที
4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

ขอบข่ายงานของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหวและความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นกิจกรรมกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี
2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ
3. การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่ตนนับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย
4. การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีและแสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ
5. การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษา นอกสถานที่ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

6. การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมภาษาไทยให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัวโดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ตามความคิดความถนัดและความชอบของตัวเอง

การหาประสิทธิภาพของแผน

1. ความหมายของประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543 : 416 - 418) ได้ให้ความหมายและแนวทางในการหาประสิทธิภาพ ดังนี้ สื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น ชุดการสอน แบบฝึก แผนการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสือส่งเสริมการอ่านหรือกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหา เทียบตรงและครอบคลุมเนื้อหา ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้น ต้องเหมาะสมกับนักเรียนด้วย ซึ่งสามารถวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบหรือใช้การวิเคราะห์คะแนนหรือจะใช้ทั้งสองวิธีดังนี้

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหาและรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นอย่างน้อย 3 คน ตรวจสอบ ถ้ามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน 2 หรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหาและรูปแบบมีความถูกต้อง เทียบตรง และครอบคลุม

2. หาเกณฑ์ของประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมทางการศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์คะแนน โดยใช้สูตรคำนวณ

2. หลักการวิเคราะห์ประสิทธิภาพ

เผชิญ กิจระการ (2544 : 44 - 55) ได้อธิบายถึงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อไว้ว่า การใช้สื่อการสอน เช่น แผนการเรียนรู้ ชุดฝึกทักษะต่างๆ บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น เมื่อสร้างเครื่องมือขึ้นมาแล้ว ต้องมีการทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อเหล่านั้นก่อนนำไปใช้ด้วย ถ้าหากสื่อการสอนใดๆ ไม่ได้ทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพ นอกจากจะไม่มี ความมั่นใจในประสิทธิภาพที่สามารถยืนยันได้ในเชิงปริมาณ หรือตัวเลขอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงแก่ผู้เรียนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคมอีกด้วย การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนใดๆ มีกระบวนการสำคัญอยู่ 2 ขั้นตอนคือ การหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) กระบวนการนี้เป็น การหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักของความรู้และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ (Panel of Experts) เป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านความถูกต้องของการนำไปใช้ (Usability) ผลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตร ดังนี้

$$CVR = \frac{2Ne}{N} - 1$$

เมื่อ CVR แทน ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach)

Ne แทน ผู้เชี่ยวชาญที่ยอมรับ (Number of Panelists Who had Agreement)

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด (Total Number of Panelists)

ผู้เชี่ยวชาญจะประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินที่สร้างขึ้นในลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งนิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนไปแทนค่าในสูตร สำหรับค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญยอมรับจะต้องอยู่ในระดับมากขึ้นไปคือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 5.00 ค่าที่คำนวณได้ต้องสูงกว่าค่าที่ปรากฏในตารางตามจำนวนของผู้เชี่ยวชาญจึงจะยอมรับว่าสื่อมีประสิทธิภาพ ถ้าได้ค่าไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขแผนนั้นและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาใหม่

2.2 การหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

วิธีหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์จะต้องนำสื่อไปสอนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย แล้วเก็บข้อมูลคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบย่อย หรือ กระบวนการเรียนอื่นๆ แล้วทำการทดสอบหลังเรียน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ โดยแสดงค่าตัวเลข 2 ตัว เช่น $E_1 / E_2 = 80/80$, $E_1 / E_2 = 85/85$, $E_1 / E_2 = 90/90$ เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์ประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1 / E_2 = 80/80$ ดังนี้

1. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 1 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือนักเรียนทั้งหมดทำแบบประเมินแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยระหว่างเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A} \times 100}$$

เมื่อ E_1	แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
$\sum X$	แทน คะแนนของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน
A	แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน
N	แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ใช้สูตรดังนี้

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B} \times 100}$$

เมื่อ	E_2	แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน
	B	แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 2 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบหลังเรียนครั้งนั้น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 เช่นมีนักเรียน 40 คน ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด คือ 32 คน แต่ละคนได้คะแนนจากการทดสอบหลังเรียนถึงร้อยละ 80 (E_1) คือผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด (40) คน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80

3. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 3 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนร้อยละ 80 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนร้อยละ 80 ทุกคน ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่นักเรียนทำเพิ่มขึ้นจากแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยเปรียบเทียบกับคะแนนที่ได้ก่อนการเรียน (Pretest)

เฉพาะตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) นั้นสามารถอธิบายได้ดังนี้คือ สมมติ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 10 แสดงว่า แตกต่างจากคะแนนเต็ม (ร้อยละ 100) เท่ากับ 90 ถ้านักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85 แสดงว่าความแตกต่างของการสอบ 2 ครั้ง (ก่อนเรียนกับหลังเรียน) เท่ากับ $85 - 10 = 75$ ดังนั้น ค่า (E_2) = $(75/79) \times 100 = 83.33 \%$ ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($E_1 = 80$)

4. เกณฑ์ 80/80 ในความหมายที่ 4 ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ส่วนตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ หมายถึง นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละข้อถูกมีจำนวนร้อยละ 80 (ถ้านักเรียนทำข้อสอบข้อใดถูกมีจำนวนนักเรียนไม่ถึงร้อยละ 80 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มียุติประสิทธิภาพ และชี้ให้เห็นว่าจุดประสงค์ที่ตรงกับข้อนั้นมีความบกพร่อง)

สรุปได้ว่า เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์นั้นจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา และเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนนั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่าย ก็อาจตั้งเกณฑ์ 90/90 เป็นต้น นอกจากนี้ยังตั้งเกณฑ์เป็นค่าความ

คลาดเคลื่อนไว้เท่ากับร้อยละ 2.5 นั่นคือ ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ร้อยละ 90/90 เมื่อคำนวณแล้ว ค่าที่ถือว่าใช้ได้คือ 87.5/87.5 หรือ 87.5/90 เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ทิพย์มณี เลขาขำ (2549 : 112) ได้ศึกษาสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มตัวอย่าง ชั้นนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 ชาย-หญิง จำนวน 21 คน กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้สาระการเรียนรู้แบบโครงการ จำนวน 9 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการที่มีเนื้อหาการเรียนรู้แบบสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการบันทึกและแบบวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างในห้องเรียนขณะการทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า สาระที่ควรเรียนรู้เกิดจากสถานการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเป็นการริเริ่มนำไปสู่ เนื้อหาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียนอย่างเชื่อมโยงสาระที่ควรเรียนรู้ทั้ง 4 สาระ ตามที่เรียนรู้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการเป็นประสบการณ์ต่างๆที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านตามสาระที่ระบุไว้ในหลักสูตร แต่ยังไม่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ทั้งหมด

ชญาภา สิงห์มหา (2550 : 59) ได้ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะบูรณาการ การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะบูรณาการและกลุ่มที่จัดกิจกรรมปกติจำนวน 32 คน ซึ่งได้มาแบบเจาะจง (Purposive Sample) ผลการศึกษาค้นพบว่า แผนการจัดกิจกรรมศิลปะบูรณาการและแผนการจัดกิจกรรมแบบปกติมีผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.71/88.47 และ 81.40/80.88 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการ และแผนการจัดกิจกรรมศิลปะแบบปกติมีค่าเท่ากับ 0.6793 และ 0.5333 ตามลำดับ นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะแบบบูรณาการมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประเทือง สุภาสอน (2550 : 136) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 1 จำนวน 33 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาค้นพบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่านเขียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วลีญา ปรีชากุล (2550 : 49) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อสร้างสรรค์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 1 - 2 ที่เรียนแบบรวมชั้น

ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 53 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีกิจกรรม 18 กิจกรรม และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก. ของ Torrance นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า Paired t - test ผลพบว่า หลังการทดลองทำกิจกรรมศิลปะวาดภาพกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นงลักษณ์ งามขำ (2551 : 1 - 75) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายที่มีต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ ระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสันติสุขวิทยา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร เลือกกลุ่มตัวอย่างมาแบบเจาะจงมา 1 ห้องจากนั้นจับฉลากนักเรียนมาเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายใช้เวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 20 นาที ระยะเวลาทั้งสิ้น 24 ครั้งเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย เด็กปฐมวัยมีระดับคะแนนความสามารถด้านการฟังและการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ $p < .05$ ทั้งโดยรวม ($F = 1159.103$) และรายด้านคือ ด้านการเข้าใจของความหมายของคำ ($F = 166.698$) ด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง ($F = 433.500$) ซึ่งการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทายส่งผลต่อความสามารถด้านการฟังและการพูด โดยรวมร้อยละ 98.8 (partial = .988) และด้านการเข้าใจความหมายของคำร้อยละ 92.3 (partial = .923) ด้านการปฏิบัติตาม คำสั่งร้อยละ 92.6 (partial = .948) ด้านการบอกชื่อสิ่งต่างๆร้อยละ 83.3 (partial = .833) ด้านการแต่งประโยคปากเปล่าร้อยละ 94.8 (partial = .948) และด้านการเล่าเรื่องร้อยละ 96.9 (partial = .969) ตามลำดับ

รติรัตน์ คล่องแคล่ว (2551 : 1 - 127) ได้ทำการศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาและธรรมชาติที่มีต่อทักษะการพูดทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัยในอิสาน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอิสานจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาธรรมชาติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชาย - หญิง อายุระหว่าง 4- 5 ปี ชาวไทยอิสานชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนสามเสนนอก สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน ได้สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงด้วยเกณฑ์การเลือกเด็กปฐมวัยไทยอิสานที่มาเรียนสม่ำเสมอจากจำนวน 12 ห้องเรียนทั้งหมด 107 คน เพื่อจัดให้เด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวภาษาแบบธรรมชาติเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ 1) แผนการประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวภาษาแบบธรรมชาติ 2) แบบสังเกตทักษะการพูดที่ผู้วิจัยใช้ทำการสังเกตในระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) แบบทดสอบทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอิสาน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 ผู้วิจัยทดสอบก่อนหลังวัดประสบการณ์การเรียนรู้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้ t - test แบบ Dependent Samples ผลการศึกษาพบว่า 1) คะแนน

แบบทดสอบของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาและวัฒนธรรมชาติก่อนจัดประสบการณ์เรียนรู้และหลังเรียนจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยรวมและรายด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การสังเกตทักษะการพูดภาษาของเด็กปฐมวัยของไทยอีสานในระหว่างการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบวัฒนธรรมชาติโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้น

นารินทร์ จันทฤทธิ์ (2553 : 94 - 129) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญะ ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองทำนองสรภัญญะตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผล และเพื่อเปรียบเทียบทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 4 - 5 ปี ของโรงเรียนเพชรพ้องพันธวิทยา อำเภอซำสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 (สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดประสบการณ์ส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบทางภาษาด้านการฟังการพูด การอ่านและการเขียน ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์เท่ากับ 81.52/80.20 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 ดัชนีประสิทธิผลของการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย มีค่าเท่ากับ 0.5796 นักเรียนที่เรียนด้วยการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนหลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ณัฐกฤตา กาสีใส (2554 : 6 - 107) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเด็กปฐมวัยที่กำลังเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหมากแข้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ 1 ห้องเรียนในการทดลองเพื่อความเป็นไปได้และความชัดเจนของรูปแบบการสอน (Try Out) และอีก 1 ห้องเรียนในการทดลองหาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของรูปแบบการสอน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย แผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบย่อยแต่ละหน่วย ชนิด 3 ตัวเลือก หน่วยละ 5 ข้อ รวม 30 ข้อ แบบทดสอบรูปภาพวัดการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ชนิด 3 ตัวเลือก 20 ข้อ ผลการวิจัย พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัยมี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สงบนิ่ง ขั้น 2 กระตุ้นผู้เรียน ขั้นที่ 3 ตั้งคำถามเพื่อตระหนักรู้ ขั้นที่ 4 การฟังอย่างลึกซึ้ง ขั้นที่ 5 การสะท้อนตนเอง และขั้นที่ 6 การใส่ใจพิจารณาพิจารณาทางภาษา รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา

ของเด็กปฐมวัย ประสิทธิภาพ 94.11 /95.00 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7600 แสดงว่าเด็กปฐมวัยมีความก้าวหน้าหลังจากเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 76.00 ผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ตามแนวจิตตปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัยด้านความรู้ความเข้าใจ เด็กปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านความคิด ความรู้สึก เด็กปฐมวัยบอกความต้องการของตนเองได้และด้านพฤติกรรมเด็กปฐมวัย พุดจาสุภาพ เล่าเรื่องสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้

สุจิตตรา สุตขารี (2554 : 5 - 104) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ก่อนและหลังจัดกิจกรรมและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีอายุตั้งแต่ 5 - 6 ปี โรงเรียนบ้านตะเคียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย จำนวน 1 โครงการ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยรูปภาพแบบ ก. (อารี รังสินนท์. 2526 : 187 - 189) สอบก่อนและหลังจัดกิจกรรม 3 ฉบับ แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 10 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.53/82.43 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7546 หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 75.46 นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและในแต่ละด้าน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

กาญจนา ช่องผม (2555 : 4 - 90) ได้ทำการวิจัยผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างการใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียและแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ เพื่อเปรียบเทียบด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียและตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554จากโรงเรียนบ้านนาแปน จำนวน 27 คน และโรงเรียนบ้านอีเล็ด จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 52 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองที่ 1 เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาแปน จำนวน 27 คน

จัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กลุ่มทดลองที่ 2 เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอีเล็ค จำนวน 25 คน จัดประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ใช้ระยะทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาทีเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที แผนการจัดประสบการณ์ของจอห์น ดิวอี้ 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 50 นาที แบบทดสอบพัฒนาการด้านสติปัญญา แบบทดสอบความสามารถ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีประสิทธิภาพ 88.93/90.13 และ 88.91/91.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีค่า 0.6835 และ 0.5707 คิดเป็นร้อยละ 68.35 และ 57.07 ตามลำดับ พัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Porcelli (2008 ; unpagged) ได้ศึกษาเหตุผลสำหรับพฤติกรรมที่มีปัญหาที่แสดงออกมาของเด็กเล็กและเด็กโตในโรงเรียนอนุบาลในสภาพของโครงสร้างหลักสูตรมาตรฐานซึ่งถูกกำหนดจากภายนอกและผลกระทบต่อกรอบโรงเรียนของเด็กอนุบาล งานวิจัยเรื่องนี้เป็นโครงการที่เน้นการศึกษาการใช้วิธีการแบบ Reggio Emilia กับเด็กนักเรียนระดับปฐมวัยโดยเฉพาะ ความคิดของเด็กต่อสนามเด็กเล่นได้ถูกนำไปพูดคุยปรึกษาหารือและทำการออกแบบโดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการพัฒนา จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูอาสาสมัคร ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความตื่นตัว ความเคลื่อนไหว และความกระตือรือร้นของเด็กเมื่อนำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย ส่วนครูได้ค้นพบการจัดหลักสูตรมาตรฐานผ่านการค้นคว้าของเด็กและความตื่นตัวของผู้ปกครองที่ตอบสนองต่อการก่อสร้างสนามเด็กเล่นโรงเรียนอันจะสร้างและกระตุ้นบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับเจ้าหน้าที่ เด็กและผู้ปกครอง

Hartman (2008 : 4601 - A) นักวิชาการศึกษานักเรียนจำนวนมากจากประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เดินทางไปยังเมือง Reggio Emilia ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศอิตาลีเพื่อศึกษาการสร้างสรรค์ ศิลปะสำหรับการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน หลักสูตรปฐมวัยนี้เรียกทั่วไปว่า วิธีการ Reggio Emilia (REA) ในขณะนี้ถูกนำไปใช้ในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งมีแนวทางในการเตรียมครูและพัฒนาเด็กในมหาวิทยาลัย การผสมผสานวิธีการต่างๆ ได้ถูกนำมาใช้ศึกษาและอธิบายเผยแพร่เทคนิค (REA) ในกลุ่มครูในระดับปฐมวัยในมลรัฐทางใต้รวมถึงกลุ่มฝึกหัดวิชาชีพครูด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลทำด้วยวิธีการใช้แบบสำรวจถึงสัมภาษณ์ผ่านเว็บไซต์โดยใช้ทฤษฎีรูปแบบการใช้นวัตกรรมของ Roger (2003) กลุ่มตัวอย่างคือครูปฐมวัยจำนวน 51 คน และทำการสัมภาษณ์นักวิชาการศึกษานักเรียนจำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่ามียุทธการเพิ่มขึ้นของการใช้หรือการยอมรับวิธีการเทคนิค REA ในกลุ่มสถาบันที่มีหลักสูตรการผลิตวิชาชีพครู และเกือบ 90 % ผู้เข้าร่วมการศึกษาได้รายงานว่าพวกเขามีความรู้ในวิชาการนี้มากขึ้นและประมาณ 60 % จะนำ REA ไปประยุกต์ใช้ในการสอนและปฏิบัติในหลักสูตรวิชาชีพครู เทคนิค REA ได้ถูกนำไปเป็นรูปแบบหลักสูตร รวมถึงอยู่ในหลักสูตร การวิชาชีพครู และ

ได้นำเสนอไปกับนักเรียนผ่านทางการบรรยาย การมอบหมายให้อ่านหนังสือและการอภิปรายโต้ตอบกัน ในชั้นเรียนผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าผู้ที่ไม่ยอมรับหรือใช้เทคนิค REA ในหลักสูตร จะทำให้บุคลากรทางการศึกษาระดับปฐมวัยได้รับข้อมูลเพียงเล็กน้อยหรือที่ผิดเกี่ยวกับเทคนิค REA ในหลักสูตรวิชาชีพครูผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีการพัฒนาประสบการณ์ในวิชาชีพครู เช่นการประชุมเกี่ยวกับเทคนิค REA ครูที่เข้าร่วมการทดลองในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความพอใจต่อศักยภาพของวิธีการเทคนิค REA และถูกนำมาใช้ในการศึกษาครูและในหลักสูตรระดับปฐมวัย

Swann (2008 : 36 - 50) ได้ศึกษาวิธีการสร้างความสัมพันธ์ของเด็กในการสำรวจวัสดุที่ช่วยอธิบายคอนสตรัคติวิสของวิธีการ Reggio Emilia การศึกษาโดยยึดหลักธรรมชาติหรือเสมือนจริงกับเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 12 คนที่มีอายุตั้งแต่ 3 และ 4 ปี จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องแต่ละแห่งพบว่าขอบเขตประเภทของคอนสตรัคติวิส รวมทั้งการตอบสนองความรู้ทางกายภาพ ความสัมพันธ์ทางจิตใจ และการตอบสนองต่อการแสดงสัญลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่าเด็กได้ศึกษาคุณสมบัติทางกายภาพของสื่อ พวกเขาได้เรียนรู้ความสามารถของวัตถุมากขึ้นการพัฒนาในวัยของกลุ่มดำเนินจากพฤติกรรมสำรวจวัตถุของเด็กได้สร้างความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนมากขึ้นเพื่อสนับสนุนขอบเขตของการนำเสนอที่ปรากฏออกมา คุณสมบัติของการเล่นสัญลักษณ์ตัวอักษรพยัญชนะ และการแสดงศิลปะเดี่ยวๆ คอนสตรัคติวิสเหล่านี้อยู่ภายใต้การสอนความสัมพันธ์ของ Reggio Emilia และความสัมพันธ์การเล่นกับองค์ประกอบของศิลปะทั้งหมด Hartman and Julie

Eckhoff (2009 : 10 - 16) การใช้วิธีการของ Emilia เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนต่อวัสดุที่ใช้ในวิชาศิลปะ ในบทความได้ระบุว่าคำแนะนำวัสดุเพื่อดึงดูดความสนใจในชั้นเรียนวิชาศิลปะทำให้นักเรียนมีโอกาสในการนำวัสดุที่ไม่ใช้งานแล้วนำมาสร้างสรรค์งานศิลปะของตนเอง ผู้เขียนบทความได้อธิบายเพิ่มเติมว่าที่เมือง Reggio Emilia ซึ่งอยู่ทางตอนเหนืออิตาลีได้พัฒนาวิธีการสอบถามเด็กนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้นการศึกษา ซึ่งวิธีการนี้จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ร่วมกัน เนื้อหาของบทความยังกล่าวถึงการใช้วัสดุในงานศิลปะการเอาใจใส่ต่อวัสดุในงานศิลปะของนักเรียนในการพูดคุยวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานศิลปะของนักเรียนด้วยเรียนศิลปะที่แสดงออกทางอารมณ์มีความเหมาะสมกว่า เด็กมีความกระตือรือร้นสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่จะพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยนั้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพราะการเรียนรู้ตามแนวคิดนี้ ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เลือกเรียนในสิ่งที่สนใจ การแก้ปัญหาและการค้นพบสามารถสื่อสารภาษาด้วยงานศิลปะได้ด้วย การจัดกลุ่มเด็กช่วยให้เด็กในการเรียนรู้สังคมเพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปราย ซักถาม ได้ตอบกัน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน เกิดการยอมรับ สร้างความอดทน โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศเหมือนอยู่ในบ้านที่เปี่ยมด้วยมิตรจิต รู้สึกรอบอุ้มมีการพบปะติดต่อกัน มีความสัมพันธ์กันระหว่างเด็ก ครู ผู้ปกครอง ทำให้มีความไว้วางใจกล้าแสดงออก กล้าทำ กล้าพูด ฟังเรื่องราวต่างๆ ได้เข้าใจ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองแสง เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 23 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รวมจำนวนทั้งสิ้น 43 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ขวบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน มีเด็กทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) จำนวน 1 โครงการ 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน
2. แบบประเมินทักษะทางภาษา จำนวน 2 ชุด แยกเป็นแบบประเมินทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ
3. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 13)

1.2 ศึกษาการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

1.3 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์

1.4 เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) จำนวน 1 โครงการคือโครงการส่งเสริมทักษะทางภาษา 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 20 แผน ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงหน่วยการเรียนรู้

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่ / หน่วยการเรียนรู้ย่อย	สาระสำคัญ
1. หนูคือใคร	แผนที่ 1 เพศ	1. เด็กควรรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย จะได้ประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับเพศของตนเอง
	แผนที่ 2 คำนำหน้าชื่อ	2. เด็กรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองในการเรียกคำนำหน้าชื่อว่า เพศหญิง ใช้คำนำหน้าชื่อว่า เด็กหญิง ถ้าเป็นเพศชายใช้คำนำหน้าชื่อว่า เด็กชาย ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกแยกเพศ หญิง - ชาย
	แผนที่ 3 ชื่อ - สกุล	3. ในการอยู่ร่วมกันในสังคมหลายคน จำเป็นต้องมีชื่อเฉพาะของแต่ละบุคคล เพื่อใช้เรียกและแยกเป็นรายบุคคล
	แผนที่ 4 การพูดคำลงท้าย การขานรับ	4. ในการสื่อสารด้วยคำพูด เพื่อให้สุภาพไพเราะอ่อนหวาน ต้องมีคำลงท้ายทุกครั้ง เพศหญิงจะลงท้ายคำว่า จ๊ะ, จำ, ค่ะ, ขา, ค่ะ, นะคะ เพศชายจะลงท้ายด้วยคำว่า ครับ, นะครับ, ครับ
	แผนที่ 5 คำแทนชื่อ	ผม

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่ / หน่วยการเรียนรู้ย่อย	สาระสำคัญ
		5. การใช้คำแทนชื่อ เพศหญิงใช้คำว่า หนู, ฉัน, ดิฉัน เพศชายใช้คำว่า ผม, กระผม
2. ผลไม้ที่น่ากิน	แผนที่ 1 ชื่อผลไม้ แผนที่ 2 รูปร่าง ลักษณะ ของผลไม้ แผนที่ 3 รสชาติของผลไม้ แผนที่ 4 วิธีการทำผลไม้ ให้สะอาด แผนที่ 5 ประโยชน์และ โทษของผลไม้	1. ผลไม้มีหลายชนิด แต่ละชนิดมีชื่อ เรียกแตกต่างกัน เด็กควรรู้จักผลไม้และ เรียกชื่อได้ถูกต้อง 2. ผลไม้ชนิดต่างๆ นอกจากจะมีชื่อ เรียกแตกต่างกันแล้ว ยังมีรูปร่างลักษณะ ที่แตกต่างกันด้วย 3. ผลไม้มีหลายชนิดแต่ละชนิดมีรสชาติ แตกต่างกัน เช่น รสเปรี้ยว รสหวาน เป็นต้น 4. ก่อนรับประทานผลไม้ ควรล้างให้ สะอาดเสียก่อน เพื่อความปลอดภัย 5. ผลไม้มีทั้งประโยชน์และโทษ
3. สัตว์เลี้ยงน่ารัก	แผนที่ 1 ชื่อของสัตว์เลี้ยง แผนที่ 2 รูปร่างลักษณะ ของสัตว์เลี้ยง แผนที่ 3 อาหารของสัตว์ เลี้ยง	1. สัตว์เลี้ยงมีหลายชนิด มีชื่อเรียก แตกต่างกัน เช่น นก, เป็ด, ไก่, หมู, หมา, แมว, เป็นต้น 2. สัตว์เลี้ยงแต่ละชนิด มีรูปร่าง ลักษณะไม่เหมือนกัน บางชนิดตัวเล็ก บางชนิดตัวใหญ่ มี 4 ขา บ้าง มี 2 ขา บ้าง เป็นต้น 3. ธรรมชาติของสัตว์แต่ละชนิด แต่ละ จำพวก กิน อาหารไม่เหมือนกัน เช่น วัว, ควาย กินหญ้าเป็นอาหาร หมูกินรำ ไก่กินข้าว เป็นต้น

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่ / หน่วยการเรียนรู้ย่อย	สาระสำคัญ
	แผนที่ 4 เสียงร้องของสัตว์เลี้ยง แผนที่ 5 ประโยชน์ของสัตว์เลี้ยง	4. สัตว์เลี้ยงแต่ละชนิดมีเสียงร้องเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง เช่น แมวร้องเหมียวเหมียว เป็ดร้องก๊าก ก๊าบ หมูร้องอู๊ด อู๊ด ม้าร้องฮั ฮั เป็นต้น 5. ประโยชน์ของสัตว์เลี้ยงแบ่งได้หลายประเภท ได้แก่ ประเภทที่เลี้ยงไว้เป็นอาหาร เช่น เป็ด ไก่ ประเภทที่เลี้ยงไว้ใช้งาน เช่น วัว ควาย หมา ประเภทที่เลี้ยงไว้ขายทำรายได้ เช่น หมู วัว ควาย เป็ด ไก่ เป็นต้น
4. ทำมาค้าขาย	แผนที่ 1 สำรวจตลาด แผนที่ 2 เตรียมสิ่งของไปขายตลาด แผนที่ 3 เตรียมสิ่งของไปขายตลาด แผนที่ 4 บทบาทสมมติซื้อขายของ แผนที่ 5 ประโยชน์ของตลาด	1. ตลาดเป็นสถานที่ซื้อ - ขายของ สิ่งของที่ซื้อ - ขาย มีหลายอย่าง เช่น อาหาร เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ของใช้ ของเล่น เครื่องประดับ ฯลฯ 2. หลังจากไปสำรวจตลาดพบว่า มีสิ่งของที่วางขายเป็นจำนวนมาก เพื่อเสริมประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น จึงให้เด็กเล่นบทบาทสมมติในการจัดเตรียมสิ่งของเพื่อนำไปขายตลาด 3. หลังจากไปสำรวจตลาดพบว่า มีสิ่งของที่วางขายเป็นจำนวนมาก เพื่อเสริมประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ยิ่งขึ้น จึงให้เด็กเล่นบทบาทสมมติในการจัดเตรียมสิ่งของเพื่อนำไปขายตลาด 4. ตลาดเป็นสถานที่ที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันของคนเราในการซื้อ - ขายของ ดังนั้นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกี่ยวกับระบบการตลาด จึงจัดให้เด็กเล่นบทบาทสมมติ การซื้อของ - ขายของ โดยเลียนแบบสภาพจริง 5. ปัจจุบันตลาดมีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวันมาก ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องนุ่งห่ม

ตาราง 3 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่ / หน่วยการเรียนรู้ย่อย	สาระสำคัญ
		ยารักษาโรค แม้แต่ที่อยู่อาศัยก็ต้องหาซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่ตลาดทำให้คนขายมีรายได้ บางคนประกอบอาชีพค้าขาย เป็นอาชีพหลัก ดังนั้นตลาดจึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตมาก

1.5 นำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.6 สร้างแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด แบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ท กำหนดระดับเกณฑ์คุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 162)

มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีคุณภาพและเหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

1.7 นำแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) ที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมถูกต้อง สอดคล้องและครอบคลุมแต่ละองค์ประกอบเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นางธาริณี คุสุกุลรัตน์ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสว่าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนระดับปฐมวัย
2. นางทิพนทร วรรณแสน ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสำราญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
3. นางพิจิต กุลเกลี้ยง ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสวนผึ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. นางสาวมาลากุล ไชยสะอาด ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกุดกว้าง สวัสดิ์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. นายรัฐสมัย วรรณหอม ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนสวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.8 นำคะแนนที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน วิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

4.51 - 5.00 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.50 คะแนน	หมายถึง	มีคุณภาพและเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยให้ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพและความเหมาะสมมีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้

1.9 ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผลการประเมินปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีระดับคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.20 - 5.00 ซึ่งมีความเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

1.10 จัดพิมพ์แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ฉบับร่างแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหนองแสง เทศบาลตำบลสงเปลือย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยขณะทดลองสอนแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ สื่อและอุปกรณ์ ปริมาณสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กอย่างใกล้ชิด จนครบทุกแผน

1.11 นำแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้ทดลองใช้แล้วไปปรับปรุงแก้ไขสื่อและอุปกรณ์ ปริมาณสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

1.12 จัดพิมพ์แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอกาฬสินธุ์ ต่อไป

2. แบบประเมินทักษะทางภาษา การฟังและการพูด จำนวน 2 ชุด แยกเป็นแบบประเมินทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน แบบประเมินทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตร คู่มือ เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการประเมิน พัฒนาการเด็กปฐมวัยและวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

2.2 ศึกษารายละเอียดของสาระการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้

2.3 ศึกษาทฤษฎี เทคนิค วิธีการประเมิน การออกแบบการประเมิน จากเอกสาร ตำรา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 52 - 73)

2.4 ศึกษางานวิจัยการพัฒนาความพร้อมทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาล 2 ของ อรพรรณ คำสัตย์ (2555 : 96) การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของ ณัฐกฤตา

กาลีส (2554 : 171 - 178) การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของสัจจิตรา สุธาวิ (2554 : 155 - 170) ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษา ของดุชนี อาษากิจ (2553 : 60 - 62)

2.5 ดำเนินการสร้างแบบประเมินแยกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบประเมินทักษะการฟังจำนวน 15 ข้อ ชุดที่ 2 เป็นแบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 15 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ เป็นแบบประเมินแบบรูปภาพ เพื่อจะเลือกไว้ใช้จริงชุดละ 10 ข้อ

2.6 นำแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดูความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

2.7 นำแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูด ทั้ง 2 ชุด มาปรับปรุงข้อคำถามบางข้อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.8 นำแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับที่ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อทำการตรวจความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม เป็นการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม

โดยนำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยกำหนดให้มีตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณาว่าเป็นแบบประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่าแบบประเมินทักษะการฟังมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 และแบบประเมินทักษะการพูดมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 เช่นเดียวกัน

2.9 นำแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดพิมพ์ฉบับร่างไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กบ้านหนองแสง เทศบาลตำบลสกลชัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คนแล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพ

2.10 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกินให้ 0 คะแนน

2.11 วิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแบบประเมินรายข้อโดยใช้สูตร P (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 91) และหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้วิธีของเบรนนัน (Brennan) โดยใช้สูตร B (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90) แล้วคัดเลือกแบบประเมินข้อที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 1.00 ซึ่งคัดเลือกแบบประเมินทักษะการฟังได้จำนวน 10 ข้อ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.30 - 0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34 - 0.80 และคัดเลือกแบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.26 - 0.74 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.24 - 0.79 มาจัดทำเป็นแบบประเมินทักษะการฟังจำนวน 10 ข้อ แบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ

2.12 จัดพิมพ์แบบประเมินทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) แบบประเมินทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้จริงกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีวิธีการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษาการสร้างแบบประเมินจากตำราวัดผลการศึกษาของสมนึก ภัททิยธนี (2537 : 66 - 67) และศุภศิริ โสภากेतุ (2544 : 75)

3.2 ศึกษาการประเมินตามสภาพจริง เกณฑ์การประเมิน (Rubrics) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 61- 68)

3.3 ศึกษาการสร้างแบบประเมินแบบ Rubrics จากเอกสารการวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของกระทรวงศึกษาธิการ (2548 : 61 - 68) และเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถาบันพัฒนาวิชาการ (2554 : 44 - 45)

3.4 ศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมของคลาร์ก (วิชญา ไชยเทพ. 2544 : 91 ; อ้างอิงจาก Clark. 1978)

3.5 สร้างแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยจำนวน 5 ข้อเป็นแบบ Rubrics 3 ระดับ โดยใช้ตัวบ่งชี้ของคลาร์กเป็นประเด็นการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก 5 ด้านคือ 1) ด้านการพูด 2) ด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด 3) ด้านการทำงาน 4) ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ 5) ด้านการควบคุมตนเอง โดยกำหนดระดับดังนี้

3 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกได้อย่างเหมาะสมโดยไม่มีความวิตกกังวล

2 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแต่มีความวิตกกังวล

1 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

รายละเอียดแสดงดังตาราง 4

ตาราง 4 แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ประเด็นการประเมิน พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. การพูด	พูดแสดงความรู้สึก เสียงดังชัดเจน ไม่หลบ สายตา พูดเรื่องราว เกี่ยวกับตนเองได้ พูด หักทักทายผู้อื่นก่อน และใช้สรรพนามแทน ตนเองได้ถูกต้อง มีความมั่นใจ ไม่วิตก กังวล	พูดแสดงความรู้สึกเสียง ดังชัดเจน พูดเรื่องราว เกี่ยวกับตนเองได้ ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง พูดหักทักทายผู้อื่นก่อนและ ใช้สรรพนามแทนตนเอง ได้ แต่ไม่มั่นใจมีความ วิตกกังวล	พูดแสดงความรู้สึก เสียงไม่ดัง ไม่ชัดเจน ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง ไม่ กล้าหักทักทายผู้อื่นก่อน ไม่มีความมั่นใจ
2. การแสดงสีหน้า ท่าทางในการพูด	แสดงสีหน้าท่าทางใน การพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับ ความรู้สึก ยอมรับคำ ชมเชยอย่างจริงใจ ใช้ คำพูดว่า ทำไม ด้วย	แสดงสีหน้าท่าทางในการ พูดได้เหมาะสมน้ำเสียง สอดคล้องกับความรู้สึก ยอมรับคำชมเชยอย่าง จริงใจ ใช้คำพูดว่า ทำไม ด้วย	แสดงสีหน้าท่าทางใน การพูดไม่เหมาะสม น้ำเสียงไม่สอดคล้อง กับความรู้สึก ทำ หน้าบึ้งตึง ไม่กล้า เปิดเผยเมื่อมีความ คิดเห็น
	น้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำ หน้าบึ้งตึง กล้าเปิดเผย เมื่อมีความคิดเห็น ขัดแย้งกับผู้อื่นโดยไม่ เกิดความวิตกกังวล	น้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำ หน้าบึ้งตึง มีความวิตก กังวลเมื่อเปิดเผยความ คิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้อื่น	ขัดแย้งกับผู้อื่น
3. การทำงาน	ทำงานเต็มความสามารถ ของตน มีการวางแผน รู้จัก ตั้งเป้าหมายใน การทำงาน มีความ มุ่งมั่นทำงานสำเร็จตาม เป้าหมายในขณะทำงาน กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตน ไม่สามารถทำตามคำ ขอร้องของผู้อื่นได้ โดย ไม่วิตกกังวล ให้งานวัล	ทำงานเต็มความสามารถ ของตน มีการวางแผน รู้จักตั้งเป้าหมายในการ ทำงาน มีความมุ่งมั่น ทำงานสำเร็จตาม เป้าหมาย ในขณะ ทำงาน ปฏิเสธในเรื่องที่ ตนไม่สามารถทำตามคำ ขอร้องของผู้อื่นได้ด้วย ความวิตกกังวล	ไม่มีการวางแผนใน การทำงาน ทำงาน ไม่สำเร็จตาม เป้าหมาย มีความ วิตกกังวล

ตาราง 4 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	ตนเองเมื่อทำงานสำเร็จ	ไม่มีรางวัลให้ตนเองเมื่อทำงานสำเร็จ	
4. ยอมรับคำวิจารณ์	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง ชมผู้อื่นเมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จ สามารถขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อ วิจารณ์ผู้อื่นด้วยท่าทีสุภาพ	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อบกพร่อง ของตนเอง ชมผู้อื่นเมื่อ เขาทำกิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จสามารถขอความ ช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วย	ยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง ไม่กล้าชมผู้อื่นเมื่อเขา ทำกิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จ ไม่สามารถขอ ความช่วยเหลือจาก บุคคลอื่น ไม่กล้าให้ ข้อคิดเห็นหรือข้อ
	สุภาพ ไม่ก้าวร้าว พูดด้วยความจริงใจ ไม่วิตกกังวล	ความวิตกกังวล	วิจารณ์ผู้อื่น
5. การควบคุม ตนเอง	สามารถควบคุมตนเอง ได้ เช่น ควบคุมความ วิตกกังวล ความกลัว ความโกรธ แสดงความ ไม่เห็นด้วย โดยไม่รู้สึกร ผิดแสดงความโกรธ ออกมาได้โดยไม่เก็บกด ไม่ก้าวร้าว สามารถ จัดการกับปัญหา คำพูด เยาะเย้ย เสียด สีจากบุคคลอื่น สามารถจัดการความกลัวที่ เกิดจากความเชื่ออย่าง ไม่มีเหตุผล โดยไม่เกิด ความวิตกกังวล	สามารถควบคุมตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตก กังวล ความกลัว ความโกรธ แสดงความ ไม่เห็นด้วย โดยไม่รู้สึกร ผิด แสดงความโกรธ ออกมาได้โดยไม่เก็บกด ไม่ก้าวร้าว จัดการกับ ปัญหากับคำพูด เยาะเย้ย เสียดสีจาก บุคคลอื่น จัดความ กลัวที่เกิดจากความเชื่อ อย่างไม่มีเหตุผล แต่มี ความวิตกกังวล	ควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น ความกลัว ความโกรธ ความ วิตกกังวล รู้สึกผิดเมื่อไม่เห็น ด้วย เก็บกด ก้าวร้าว ไม่สามารถจัดการกับ ปัญหาต่างๆ ได้ มี ความวิตกกังวล

3.6 นำแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจความ
สอดคล้องของรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการประเมิน

3.7 ปรับรูปแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกเกี่ยวกับคำอธิบายรายละเอียดการให้ระดับคะแนนให้มีความชัดเจนตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.8 นำแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับที่ตรวจแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อทำการตรวจสอบความสอดคล้องของรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดการให้ระดับคะแนนสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายละเอียดการให้ระดับคะแนนสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน

- 1 เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดการให้ระดับคะแนนไม่สอดคล้องกับประเด็นการประเมิน

โดยการนำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยกำหนดให้มีตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณาว่าเป็นแบบประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้ ผลปรากฏว่าแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 1.00 ทุกประเด็น

3.9 พิมพ์แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกฉบับจริงทั้ง 5 ข้อ (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวประเมินก่อนเรียน และหลังเรียน One Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 248) ตามตาราง 5

ตาราง 5 รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	Pretest	treatment	posttest
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง ประเมินก่อนการทดลอง

X หมายถึง การจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

T₂ หมายถึง ประเมินหลังการทดลอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูด ก่อนการทดลองโดยใช้แบบประเมินทักษะการฟัง จำนวน 10 ข้อ และแบบประเมินทักษะการพูด จำนวน 10 ข้อ ทำการประเมิน

4 วัน โดยใช้เวลาประเมินทักษะการฟัง 1 วันใช้เวลา 1 ชั่วโมง ประเมินทักษะการพูด 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ในวันที่ 4 - 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

2. ประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลอง โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกแบบ Rubrics จำนวน 5 ข้อ ใช้เวลา 1 วัน ในวันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

3. ดำเนินการทดลองจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย (Reggio Emilia) เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด ที่สร้างขึ้น จำนวน 1 โครงการ คือโครงการส่งเสริมทักษะทางภาษา 4 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 11 กรกฎาคม - 5 สิงหาคม พ.ศ. 2559 ไม่รวมการประเมินก่อนและหลังการทดลองจัดประสบการณ์แล้วประเมินทักษะการฟัง ทักษะการพูดและพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างทำการทดลองจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบประเมินย่อยของแต่ละแผน

4. ประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดหลังทำการทดลองจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับก่อนทำการทดลอง ในวันที่ 8 - 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559

5. ประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับก่อนการทดลอง ในวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2559 รายละเอียดแสดงดังตาราง 6

ตาราง 6 กำหนดรายละเอียดการจัดกิจกรรม ในการทดลอง

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่/หน่วยการเรียนรู้ย่อย
4 กรกฎาคม 2559	ประเมินทักษะการฟังก่อนจัดประสบการณ์		
5 - 7 กรกฎาคม 2559	ประเมินทักษะการพูด		
8 กรกฎาคม 2559	ประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกก่อนจัดประสบการณ์		
11 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	หนูคือใคร	1. เพศ
12 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	หนูคือใคร	2. คำนำหน้าชื่อ

ตาราง 6 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่/หน่วยการเรียนรู้ย่อย
13 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	หนูคือใคร	3. ชื่อ - สกุล
14 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	หนูคือใคร	4. การพูดคำลงท้าย - ขานรับ
15 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	หนูคือใคร	5. คำแทนชื่อ
18 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ผลไม้ที่น่ากิน	1. ชื่อของผลไม้
19 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ผลไม้ที่น่ากิน	2. รูปร่างลักษณะของผลไม้
20 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ผลไม้ที่น่ากิน	3. รสชาติของผลไม้
21 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ผลไม้ที่น่ากิน	4. วิธีการทำผลไม้ให้สะอาด
22 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ผลไม้ที่น่ากิน	5. ประโยชน์และโทษของผลไม้
25 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	สัตว์เลื้อยנารัก	1. ชื่อของสัตว์เลื้อย
26 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	สัตว์เลื้อยנารัก	2. รูปร่างลักษณะของสัตว์เลื้อย
27 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	สัตว์เลื้อยנารัก	3. อาหารของสัตว์เลื้อย
28 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	สัตว์เลื้อยנารัก	4. เสียงร้องของสัตว์เลื้อย
29 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	สัตว์เลื้อยנารัก	5. ประโยชน์ของสัตว์เลื้อย
1 สิงหาคม 2559	จัดประสบการณ์	ทำมาค้าขาย	1. สำรวจตลาด
2 กรกฎาคม 2559	จัดประสบการณ์	ทำมาค้าขาย	2. เตรียมสิ่งของไปขายตลาด
3 สิงหาคม 2559	จัดประสบการณ์	ทำมาค้าขาย	3. เตรียมสิ่งของไปขายตลาด
4 สิงหาคม 2559	จัดประสบการณ์	ทำมาค้าขาย	4. บทบาทสมมติซื้อ-ขายของ
5 สิงหาคม 2559	จัดประสบการณ์	ทำมาค้าขาย	5. ประโยชน์ของตลาด

ตาราง 6 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	แผนที่/หน่วยการเรียนรู้ย่อย
8 สิงหาคม 2559	ประเมินทักษะการฟังหลัง จัดประสบการณ์การเรียนรู้		
9-11 สิงหาคม 2559	ประเมินทักษะการพูดหลัง จัดประสบการณ์การเรียนรู้		
15 สิงหาคม 2559	ประเมินพฤติกรรมกล้า แสดงออกหลังจัด ประสบการณ์การเรียนรู้		

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด ตามเกณฑ์ $E_1 / E_2 = 80/80$
2. นำผลการประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ด้วยการ หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาพัฒนาการของทักษะการฟังและการพูด พร้อมนำเสนอเป็นกราฟ
3. นำผลการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการทดลองโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพูด 2) ด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด 3) ด้านการทำงาน 4) ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ 5) ด้านการควบคุมตนเอง เพื่อศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก พร้อมนำเสนอเป็นกราฟ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 การหาความเที่ยงตรงของแบบประเมินทักษะการฟัง แบบประเมินทักษะการพูด และแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IC (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 107) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบประเมินทักษะการฟังและ
 แบบประเมินทักษะการพูดโดยใช้สูตร P ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 91)

$$P = \frac{R}{n}$$

เมื่อ P แทน ระดับความยาก
 R แทน จำนวนผู้ตอบถูกทั้งหมด
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบประเมิน โดยใช้วิธีของ
 เบรนนัน (Brennan) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ B แทน อำนาจจำแนก
 U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
 N₁ แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
 N₂ แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 :

119)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) คำนวณจากสูตรดังนี้
(สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 119)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n แทน จำนวนผู้เรียน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ. 2551 : 140)

$$S.D. = \frac{\sqrt{n \sum X^2 - (\sum X)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X แทน คะแนนแต่ละตัว
n แทน จำนวนผู้เรียน
 $\sum$ แทน ผลรวม

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิด เรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและทักษะการพูด ตามเกณฑ์ 80/80 (E_1 / E_2) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ เฉลียว กิจระการ (2544 : 44 - 51)

ตัวเลข 80 ตัวแรก (E_1) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบประเมินระหว่างเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{n}{A} \times 100}$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน คะแนนของแบบประเมินระหว่างเรียนทุกชุดรวมกัน
A แทน คะแนนเต็มของแบบประเมินระหว่างเรียนทุกชุดรวมกัน

n แทน จำนวนนักเรียน

ตัวเลข 80 ตัวหลัง (E_2) คือ นักเรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ใช้สูตรดังนี้

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{n}{B} \times 100}$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum Y$ แทน คะแนนรวมของแบบประเมินหลังเรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบประเมินหลังเรียน
 n แทน จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยนำเสนอตามขั้นตอนการพัฒนาการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการของแผนการจัดประสบการณ์

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของแผนการจัดประสบการณ์

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด

เรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย โดยนำคะแนนรวมที่ได้ระหว่างการจัดประสบการณ์ ได้แก่การประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก การประเมินทักษะการฟังและการพูดในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 20 แผน แบ่งการจัดประสบการณ์เป็น 4 หน่วย ซึ่งแต่ละหน่วยมี 5 แผน มาวิเคราะห์ค้นหาประสิทธิภาพด้าน กระบวนการ และนำคะแนนการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก การประเมินทักษะการฟังและการพูด หลังการจัดประสบการณ์มาวิเคราะห์ค้นหาประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ ดังตาราง 7 - 10

ตาราง 7 คะแนน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก คะแนนประเมินทักษะการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	ก่อนจัดประสบการณ์			ระหว่างจัดประสบการณ์													หลังจัดประสบการณ์		
				หน่วยการเรียนรู้ที่ 1			หน่วยการเรียนรู้ที่ 2			หน่วยการเรียนรู้ที่ 3			หน่วยการเรียนรู้ที่ 4			รวมทั้งหมด			
	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม		พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและการพูด	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	15	20	35	75	75	150	75	75	150	75	75	150	75	75	150	600	15	20	35
1	9	14	23	60	57	117	61	60	121	65	64	129	65	69	134	501	13	17	30
2	10	13	23	60	52	112	61	62	123	64	64	128	65	65	130	493	12	18	30
3	10	13	23	61	60	121	62	62	124	64	66	130	65	67	132	507	13	18	31
4	10	14	24	60	60	120	60	59	119	63	63	126	64	67	131	496	14	17	31
5	9	14	23	60	57	117	63	60	123	65	65	130	65	67	132	502	14	18	32
6	11	12	23	61	57	118	61	60	121	65	65	130	65	66	131	500	14	18	32
7	10	13	23	60	57	117	60	62	122	64	66	130	65	68	133	502	13	18	31
8	10	14	24	61	61	122	62	59	121	64	64	128	65	67	132	503	14	18	32
9	10	14	24	60	61	121	64	62	126	65	66	131	65	66	131	509	13	17	30

ตาราง 7 (ต่อ)

คะแนน เดิม เลขที่	ก่อนจัดประสบการณ์			ระหว่างจัดประสบการณ์													หลังจัดประสบการณ์		
				หน่วยการเรียนรู้ที่ 1			หน่วยการเรียนรู้ที่ 2			หน่วยการเรียนรู้ที่ 3			หน่วยการเรียนรู้ที่ 4			รวมทั้งหมด			
	พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ทักษะการฟังและ ทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ทักษะการฟังและ ทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ทักษะการฟังและ ทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ทักษะการฟังและ ทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ทักษะการฟังและ ทักษะการพูด	รวม				
	15	20	35	75	75	150	75	75	150	75	75	150	75	75	150	600	15	20	35
10	11	12	23	60	57	117	60	62	122	60	66	126	64	67	131	496	14	17	31
11	10	14	24	61	59	120	62	64	126	65	65	130	65	68	133	509	12	18	30
12	9	14	23	60	62	122	60	61	121	63	66	129	65	69	134	506	13	16	29
13	10	15	25	60	59	119	61	60	121	63	63	126	65	69	134	500	14	18	32
14	9	14	23	60	60	120	62	61	123	65	67	132	65	69	134	509	14	16	30
15	10	12	22	60	64	124	63	60	123	62	66	128	65	69	134	509	13	18	31
16	10	13	23	60	59	119	64	61	125	64	66	130	65	67	132	506	14	14	28
17	11	14	25	61	62	123	62	63	125	63	66	129	65	68	133	510	12	18	30
18	10	14	24	60	60	120	63	62	125	64	65	129	65	68	133	507	13	18	31

ตาราง 7 (ต่อ)

	ก่อนจัดประสบการณ์			ระหว่างจัดประสบการณ์													หลังจัดประสบการณ์			
				หน่วยการเรียนรู้ที่ 1			หน่วยการเรียนรู้ที่ 2			หน่วยการเรียนรู้ที่ 3			หน่วยการเรียนรู้ที่ 4							
	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและทักษะการพูด	รวม	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและทักษะการพูด	รวม	รวมทั้งหมด	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	ทักษะการฟังและทักษะการพูด	รวม				
คะแนนเต็มเลขที่	15	20	35	75	75	150	75	75	150	75	75	150	75	75	150	600	15	20	35	
19	10	13	23	60	62	122	60	64	124	61	65	126	65	68	133	505	14	17	31	
20	11	14	25	62	61	123	64	65	129	65	67	132	65	68	133	517	13	18	31	
รวม	200	270	470	1,207	1,187	2,394	1,173	1,229	2,464	1,274	1,305	2,579	1,298	1,352	2,650	10,087	266	347	613	
$\bar{X}$	10.00	13.50	23.50	60.35	59.35	119.70	58.65	61.45	123.20	63.70	65.25	128.95	64.90	67.60	132.50	504.35	13.30	17.35	30.65	
S.D.	0.89	0.81	0.74	0.57	2.71	4.02	3.38	1.66	2.29	1.38	1.15	2.58	0.30	1.11	1.20	4.40	0.71	0.80	0.85	
ร้อยละ	66.67	67.50	67.14	80.47	79.13	79.80	78.20	81.93	82.13	84.93	87.00	85.97	86.53	90.13	88.33	84.06	88.67	86.75	87.57	

จากตาราง 7 พบว่าคะแนนของเด็กปฐมวัยก่อนจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย จากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก การประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.50 จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.14 ระหว่างจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 504.35 จากคะแนนเต็ม 600 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.06 และหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.65 จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.57

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของเด็ก ระหว่าง การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

หน่วยการจัดประสบการณ์	คะแนนประเมินระหว่างเรียน (แผนละ 30 คะแนน)	คะแนนที่ได้			
		คะแนนรวม (เด็ก 20 คน)	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ
1. หนูคือใคร	150 (5 แผน)	2,394	119.70	4.02	79.80
2. ผลไม้ที่น่ากิน	150 (5 แผน)	2,464	123.20	2.29	82.13
3. สัตว์เลี้ยงน่ารัก	150 (5 แผน)	2,579	128.95	2.58	85.97
4. ทำมาค้าขาย	150 (5 แผน)	2,650	132.50	1.20	88.33
รวม	600 (20 แผน)	10,087	504.35	4.40	84.06

จากตาราง 8 พบว่า เด็กได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 504.35 จากคะแนนเต็ม 600 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.06 นั่นคือการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูด มีร้อยละของประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.06

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ของเด็กหลังการจัด
ประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก
ทักษะการ ฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

คะแนนประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก (15 คะแนน) ทักษะการฟัง ทักษะการพูด (20 คะแนน) รวม 35 คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม
28	1	28
29	1	29
30	6	180
31	8	248
32	4	128
รวม	20	613
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 30.65		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) = 0.85		
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย = 87.57		
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) = 87.57		

จากตาราง 9 พบว่า เด็กได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก
ทักษะการฟังและทักษะการพูดหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.65
จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.57 นั่นคือ การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ
เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีร้อยละของ
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 87.57

ตาราง 10 ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม
พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ผลการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	600	504.35	4.40	84.06
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	35	30.65	0.85	87.57

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.06
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 87.57 ดังนั้นการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมี
เลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย จึงมีประสิทธิภาพ
เท่ากับ (E_1/ E_2) เท่ากับ 84.06 / 87.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่างและ หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และ หลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย รายละเอียดดังตาราง 11 - 14

ตาราง 11 คะแนนจากการประเมินทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	ทักษะการฟังและการพูด			
	ก่อนจัดประสบการณ์		หลังจัดประสบการณ์	
	ทักษะการฟัง	ทักษะการพูด	ทักษะการฟัง	ทักษะการพูด
คะแนนเต็มเลขที่	10	10	10	10
1	7	7	9	8
2	7	6	9	9
3	7	6	9	9
4	7	7	9	8
5	7	7	9	9
6	6	6	9	9
7	7	6	9	9
8	7	7	9	9
9	7	7	9	8
10	6	6	8	9
11	7	7	9	9
12	7	7	8	8
13	8	7	9	9
14	7	7	8	8
15	6	6	9	9
16	7	6	7	7
17	7	7	9	9
18	7	7	9	9
19	7	6	9	8
20	7	7	9	9
รวม	138	130	175	172
$\bar{X}$	6.9	6.5	8.75	8.6
S.D	0.44	0.50	0.53	0.57
ร้อยละ	69.00	65.00	89.50	86.00

จากตาราง 11 พบว่าจากการประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน จัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กมีความวิตกกังวล ยังไม่คุ้นเคยกับครู ครูยังเป็นคนแปลกหน้าสำหรับเด็ก ไม่มีความไว้วางใจ กลัว หวาดระแวง ไม่มีสมาธิ ส่งผลให้การประเมินทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.9 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.00 และทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ย 6.5 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.00 หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ซึ่งส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่อยู่รอบตัวเด็ก จัดกิจกรรมเป็นกลุ่มฝึกให้เด็กทำงานกลุ่ม สร้างความคุ้นเคย สนับสนุนกัน กล้าพูดกล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม กล้านำเสนอผลงาน มีการติดต่อประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่างครูกับผู้ปกครอง มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น ช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวล รู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยเต็มไปด้วยความสุข มีสมาธิในการฟังมากขึ้นตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ด้านการพูดเช่นเดียวกัน หลังจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้พูดเสียงดังชัดเจน จากการประเมินทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.6 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 หากพิจารณาเป็นรายบุคคล พบว่าหลังจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยมีคะแนนทักษะการฟังและทักษะการพูดเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ทุกคน

ตาราง 12 คะแนนจากการประเมินทักษะการฟังของเด็กปฐมวัยระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	แผนการจัดประสบการณ์ที่																				รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
คะแนน เต็ม เลขที่	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	120
1	3	5	3	5	5	5	4	5	5	5	5	5	6	5	5	6	6	6	6	6	101
2	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6	5	5	5	6	6	100
3	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	6	5	5	6	5	6	6	6	5	5	102
4	5	3	5	5	5	5	4	4	5	5	5	6	5	5	6	5	5	6	6	6	101
5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	6	6	6	6	5	6	6	5	104
6	3	4	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5	6	5	5	6	5	5	6	96
7	5	5	3	4	5	5	4	5	5	5	6	6	5	5	6	6	5	6	6	6	103
8	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	103
9	4	5	5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	6	6	5	6	5	5	6	99
10	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	5	5	6	5	6	6	6	105
11	3	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	5	6	6	100
12	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	6	6	5	6	6	6	6	6	105
13	4	4	5	5	5	5	4	5	4	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	6	102
14	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	6	6	104

ตาราง 12 (ต่อ)

	แผนการจัดประสบการณ์ที่																				รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
คะแนน เต็ม เลขที่	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	120
15	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	104
16	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	6	5	6	5	5	6	6	6	101
17	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	6	5	5	6	5	6	6	6	6	6	104
18	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	6	5	5	6	5	6	4	6	6	104
19	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	6	6	5	6	5	6	6	6	104
20	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	6	5	5	6	5	6	6	6	6	104
รวม	88	89	90	92	94	93	94	96	98	99	105	106	107	108	111	112	113	116	117	118	2,046
$\bar{X}$	4.40	4.45	4.50	4.60	4.70	4.65	4.70	4.80	4.90	4.95	5.25	5.30	5.35	5.40	5.55	5.6	5.65	5.80	5.85	5.9	100.80
S.D.	0.72	0.67	0.67	0.49	0.70	0.48	0.46	0.40	0.30	0.23	0.43	0.46	0.48	0.49	0.50	0.49	0.48	0.40	0.36	0.30	2.71
ร้อยละ	73.33	74.17	75.00	76.67	78.33	77.33	78.33	80.00	81.67	82.50	87.50	88.33	89.17	90.00	92.50	93.33	94.17	96.67	97.50	98.33	85.00

จากตาราง 12 พบว่าระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัย มีผลการประเมินทักษะการฟัง ซึ่งได้จากการประเมินการตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูดฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องทุกแผน ตั้งแต่แผนที่ 1 - 20 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.00 หากพิจารณาเป็นรายแผนพบว่าแผนที่ที่มีทักษะการฟังสูงที่สุดคือ แผนที่ 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.9 จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.33 เพราะวาระหว่างจัดประสบการณ์ตั้งแต่แผนที่ 1 - 20 ได้มีการติดต่อประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด ระหว่างครู และผู้ปกครอง จัดประสบการณ์ท่ามกลางบรรยากาศของสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย ช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวล ไม่รู้สึกหวาดระแวง เต็มไปด้วยความสุข เด็กจึงมีสมาธิในการเรียน เข้าใจเรื่องที่ฟัง สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง รองลงมาคือแผนที่ 19 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.85 จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.50 และแผนที่ที่มีทักษะการฟังต่ำที่สุดคือแผนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.33 เพราะวาระหว่างจัดประสบการณ์แผนที่ 1 เด็กยังมีความวิตกกังวลใจที่เกิดจากการต้องห่างไกลผู้ปกครองชั่วคราว ขาดความอบอุ่น เนื่องจากเป็นภาคเรียนที่ 1 เด็กยังไม่คุ้นเคยกับครูไม่คุ้นเคยกับเพื่อน เด็กกลัวและหวาดระแวง ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียน มีความเข้าใจเรื่องที่ฟัสน้อย

ตาราง 13 คะแนนจากการประเมินทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	แผนการจัดประสบการณ์ที่																				รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
คะแนน เต็ม เลขที่	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	180
1	6	8	6	8	8	7	8	8	6	7	8	7	8	7	8	7	8	8	8	8	149
2	8	6	8	7	7	8	7	7	8	8	7	8	7	8	8	8	7	8	8	7	150
3	7	8	7	8	8	7	8	6	8	8	8	8	8	8	7	8	7	8	8	8	153
4	8	7	7	7	8	6	8	8	7	7	7	7	7	7	8	7	8	8	8	8	148
5	7	8	8	6	7	8	7	7	7	7	8	8	6	8	7	8	8	7	8	8	148
6	6	8	7	8	8	8	6	7	8	8	7	8	8	8	8	8	8	8	7	8	152
7	8	6	6	7	8	6	8	8	8	8	7	8	8	8	7	7	8	8	8	8	150
8	8	7	8	8	7	7	7	6	7	7	8	7	7	8	8	8	7	7	8	8	148
9	7	8	8	7	8	8	8	8	8	8	8	7	8	8	8	8	8	8	7	8	156
10	6	7	7	7	7	7	7	8	8	7	7	8	8	7	8	7	8	8	8	7	147
11	8	8	8	8	8	8	8	7	8	8	8	7	8	8	7	8	7	8	8	8	156
12	8	7	6	8	8	7	8	8	7	8	7	8	8	8	8	8	8	7	8	8	153

ตาราง 13 (ต่อ)

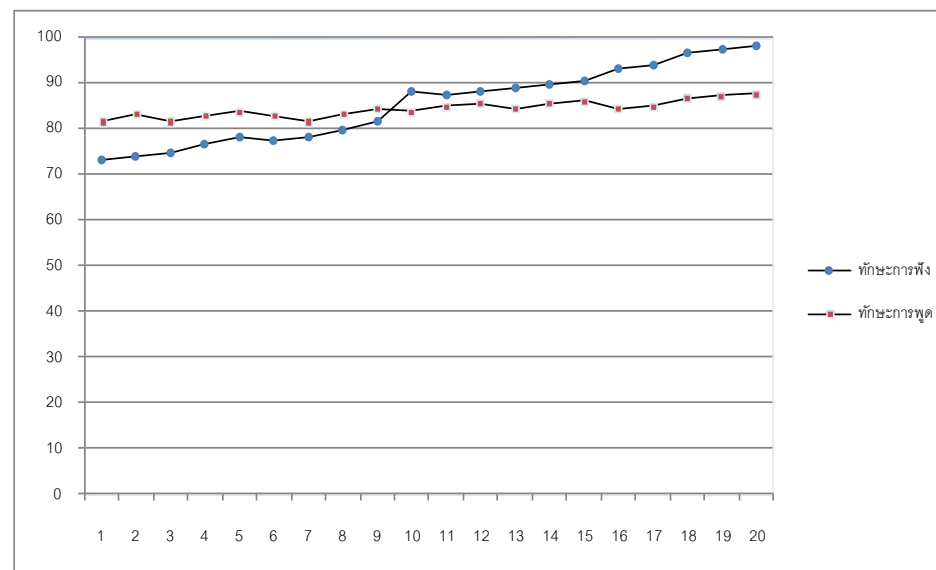
	แผนการจัดประสบการณ์ที่																				รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
คะแนน เต็ม เลขที่	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	180
13	7	8	7	7	7	8	7	7	8	7	8	7	7	7	8	7	8	8	8	8	149
14	8	8	8	6	8	8	7	8	7	6	8	8	8	8	8	8	7	8	8	8	153
15	8	8	8	8	8	7	6	8	8	7	8	8	8	8	8	8	8	8	7	8	155
16	7	8	7	7	8	8	7	7	7	8	8	8	8	7	8	8	7	8	8	8	152
17	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	8	8	6	8	8	8	8	155
18	8	8	7	8	6	7	6	8	8	8	8	8	8	7	7	7	8	8	8	8	151
19	7	7	8	8	8	8	8	8	8	8	7	8	7	8	8	8	7	8	8	8	155
20	8	8	8	8	6	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	7	8	8	157
รวม	147	150	147	149	151	149	147	150	152	151	153	154	152	154	155	152	153	156	157	158	3,037
$\bar{X}$	7.35	7.50	7.35	7.45	7.55	7.45	7.35	7.50	7.60	7.55	7.65	7.70	7.60	7.70	7.75	7.60	7.65	7.80	7.85	7.90	151.85
S.D.	0.72	0.50	0.66	0.69	0.67	0.57	0.73	0.67	0.58	0.59	0.48	0.46	0.58	0.76	0.43	0.58	0.48	0.40	0.36	0.95	3.13
ร้อยละ	81.67	83.33	81.67	82.78	83.89	82.78	81.67	83.33	84.44	83.89	85.00	85.56	84.44	85.56	86.11	84.44	85.00	86.67	87.67	87.78	84.36

จากตาราง 13 พบว่า ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัยมีผลการประเมินทักษะการพูด ซึ่งได้จากการประเมิน การตอบคำถาม การพูดนำเสนอ ผลงาน การบอกเล่าสิ่งต่างๆระหว่างจัดประสบการณ์ทุกแผน ตั้งแต่แผนที่ 1 - 20 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 151.85 จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.36 หากพิจารณาเป็นรายแผนพบว่า แผนที่มีทักษะการพูดสูงที่สุดคือแผนที่ 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.9 จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.78 เพราะว่า การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เป็นการ จัดประสบการณ์ที่มุ่งจัดกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง จัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ฝึกให้เด็กทำงานกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคย สนับสนุนกัน ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทักษะทางภาษา ฝึกให้เด็กพูดคุย สนทนาโต้ตอบกัน แสดงความคิดเห็น ฝึกการนำเสนอผลงาน ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่อบอุ่นปลอดภัย มีความยืดหยุ่น เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นคงและรับรู้ถึงการปกป้อง การที่เด็กได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ตั้งแต่แผนที่ 1 จนกระทั่งถึงแผนที่ 20 จึงทำให้เด็กคุ้นเคย สนับสนุนกัน มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย ไว้วางใจ ไม่กลัว ไม่หวาดระแวง กล้าพูดกล้าคุยสนทนาโต้ตอบ กล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม กล้านำเสนอผลงานของตนเองด้วยความมั่นใจ รองลงมาคือแผนที่ 19 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.85 จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.22 และแผนที่มีทักษะการพูดต่ำที่สุดคือแผนที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.35 จากคะแนนเต็ม 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.67 เพราะว่า ระหว่างจัดประสบการณ์แผนที่ 1 เด็กยังไม่คุ้นเคยกับครู ครูยังเป็นแปลกหน้าสำหรับเด็ก ทำให้เด็กไม่กล้าพูด ไม่กล้าถาม ไม่กล้าตอบคำถาม และนำเสนอผลงานด้วยความไม่มั่นใจ

ตาราง 14 กราฟแสดงการพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูดของเด็กปฐมวัยระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	แผนการจัดประสบการณ์ที่																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ทักษะการฟัง	73.33	74.17	75.00	76.67	78.33	77.50	78.33	80.00	81.67	88.50	87.50	85.33	89.17	90.00	90.50	93.33	94.17	96.67	97.50	98.33
ทักษะการพูด	81.65	83.33	81.67	82.78	83.89	82.78	81.67	83.55	84.44	83.89	85.00	85.56	84.44	85.56	86.11	84.44	85.00	86.67	87.22	87.78

กราฟแสดงการพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย รายละเอียดดัง
ตาราง 15 - 18

ตาราง 15 คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

	พฤติกรรมกล้าแสดงออก											
	ก่อน						หลัง					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
1	2	2	2	1	2	9	3	2	3	2	3	13
2	2	2	3	1	2	10	2	2	3	2	3	12
3	2	2	2	1	3	10	3	2	3	2	3	13
4	2	2	2	2	2	10	3	3	3	2	3	14
5	2	2	2	1	2	9	3	2	3	3	3	14
6	3	2	2	2	2	11	3	3	3	2	3	14

ตาราง 15 (ต่อ)

	พฤติกรรมกล้าแสดงออก											
	ก่อน						หลัง					
	การพูด	การนำเสนอ การแก้ปัญหา	การทำงาน	การยอมรับคำ วิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การนำเสนอ การแก้ปัญหา	การทำงาน	การยอมรับคำ วิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
7	2	2	2	2	2	10	3	3	3	2	2	13
8	2	2	2	2	2	10	3	3	3	2	3	14
9	2	2	3	1	2	10	3	3	3	2	2	13
10	2	2	3	2	2	11	3	3	3	2	3	14
11	3	2	2	1	2	10	3	3	2	2	2	12
12	2	2	2	1	2	9	3	3	3	2	2	13
13	2	2	3	1	2	10	3	2	3	3	3	14
14	2	2	2	1	2	9	3	3	3	2	3	14

ตาราง 15 (ต่อ)

	พฤติกรรมกล้าแสดงออก											
	ก่อน						หลัง					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
15	2	3	2	1	2	10	3	3	3	2	2	13
16	2	2	2	2	2	10	3	3	3	2	3	14
17	2	2	3	2	2	11	3	2	3	2	2	12
18	3	2	2	1	2	10	2	3	3	2	3	13
19	2	3	2	1	2	10	3	3	3	2	3	14
20	2	2	3	1	2	11	3	3	3	2	2	13
รวม	43	42	46	28	41	200	58	54	59	42	53	266
$\bar{X}$	2.15	2.1	2.3	1.4	2.05	10	2.9	2.7	2.95	2.1	2.65	13.3
S.D	0.36	0.30	0.46	0.49	0.22	1.00	0.30	0.46	0.22	0.30	0.48	0.71
ร้อยละ	71.67	70.00	76.67	46.67	68.33	66.67	96.67	90.00	98.33	70.00	95.00	88.67

จากตาราง 15 พบว่า จากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อนจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียเด็กยังไม่คุ้นเคยกับครูและเพื่อน ครูและเพื่อนยังเป็น คนแปลกหน้าสำหรับเด็ก ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ ทำให้ขาดความไว้วางใจ กลัว ไม่กล้าแสดงออกโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.00 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 66.67 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือ การทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.3 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.67 ด้านที่มีพฤติกรรมกล้า แสดงออกน้อยที่สุดคือด้านการยอมรับคำวิจารณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.4 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 46.67 หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัยปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ได้แล้ว มีความคุ้นเคยกับครูและเพื่อน สามารถพูดเสียงดังชัดเจน ใช้สรรพนาม แทนตนเองได้ถูกต้อง มีความมั่นใจ แสดงสีหน้าท่าทางในการพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับ ความรู้สึก มีความมุ่งมั่นในการทำงานจนสำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเอง พร้อมทั้งให้วิจารณ์ผู้อื่นด้วยท่าทีสุภาพไม่ก้าวร้าว สามารถควบคุมตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตก กังวล ความกลัว ความโกรธเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.3 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.67 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่กล้า แสดงออกที่สุดคือ ด้านการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 98.33 รองลงมาคือ ด้านการพูด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.9 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือ การยอมรับคำวิจารณ์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.1 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00

ตาราง 16 คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																								
คะแนนเต็ม เลขที่	แผนที่ 1						แผนที่ 2						แผนที่ 3						แผนที่ 4					
	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนน	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
1	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12
2	3	3	2	2	2	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12
3	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	3	2	3	3	2	13
4	2	3	2	2	3	12	2	2	3	2	3	12	3	2	2	2	3	12	2	2	3	2	3	12
5	3	2	3	2	2	12	2	3	2	2	3	12	3	2	3	2	2	12	3	2	2	3	2	12
6	2	3	3	2	2	12	2	3	3	2	2	12	2	2	2	3	2	12	2	3	2	2	3	12
7	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	3	2	2	3	12
8	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 1						แผนที่ 2						แผนที่ 3						แผนที่ 4					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
9	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	2	2	3	12
10	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	2	12	2	3	3	2	3	12
11	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	2	2	2	3	2	12
12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	3	12
13	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	3	3	3	2	12
14	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	12	3	3	3	2	2	12
15	2	3	3	2	2	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	2	3	2	12

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 1						แผนที่ 2						แผนที่ 3						แผนที่ 4					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการทำงาน	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการทำงาน	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
16	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	3	3	2	12
17	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	3	3	3	3	13
18	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	3	3	2	3	12
19	3	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12
20	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	2	2	3	2	3	12	2	2	3	3	2	12
รวม	51	47	58	40	45	241	51	44	59	40	47	241	49	42	57	41	52	241	43	45	54	48	52	242
$\bar{X}$	2.55	2.35	2.90	2.00	2.85	12.05	2.55	2.2	2.95	2.00	2.35	12.05	2.45	2.10	2.85	2.05	2.60	12.05	2.15	2.25	2.70	2.40	2.60	2.10
S.D	0.50	0.48	0.30	1.00	0.64	0.22	0.50	0.40	0.22	1.00	0.48	0.37	0.51	0.30	0.36	0.22	0.49	0.22	0.36	0.43	0.46	0.49	0.48	0.30
ร้อยละ	85.00	78.33	96.67	66.67	75.00	80.33	85.00	73.33	98.33	66.67	78.33	80.33	81.67	70.00	95.00	68.33	86.67	80.33	71.67	75.00	90.00	80.00	86.67	80.67

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 5						แผนที่ 6						แผนที่ 7						แผนที่ 8					
	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งหน้าทำทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
1	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12
2	3	2	3	2	2	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	3	2	12	2	2	3	2	3	12
3	3	2	2	2	3	12	3	2	3	2	2	12	2	2	2	3	3	13	2	2	2	3	3	12
4	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12
5	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	2	3	12
6	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12
7	3	2	2	2	3	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	3	2	12	2	3	3	2	2	12

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 5						แผนที่ 6						แผนที่ 7						แผนที่ 8					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
8	2	3	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12
9	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	13	3	2	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13
10	3	3	3	2	2	13	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12
11	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13
12	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12
13	3	3	2	2	2	12	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	3	2	2	3	12
14	3	2	2	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	2	12	2	3	2	3	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 5						แผนที่ 6						แผนที่ 7						แผนที่ 8					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
15	2	3	3	2	2	12	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12
16	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13
17	3	2	2	2	3	12	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	2	12
18	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13
19	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12
20	3	3	3	2	2	13	2	3	3	2	2	12	2	2	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 5						แผนที่ 6						แผนที่ 7						แผนที่ 8					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
รวม	52	47	55	40	50	244	51	48	60	40	45	244	48	45	57	46	50	246	49	44	55	43	55	246
$\bar{X}$	2.60	2.35	2.75	2.00	2.50	12.20	2.55	2.40	3.00	2.00	2.25	12.20	2.40	2.25	2.85	2.30	2.50	12.30	2.45	2.20	2.75	2.15	2.75	12.30
S.D	0.49	0.48	0.43	1.00	0.50	0.40	0.51	0.49	1.00	1.00	0.48	0.40	0.49	0.43	0.36	0.46	0.50	0.48	0.50	0.40	0.43	0.36	0.43	0.46
ร้อยละ	86.67	78.33	91.67	66.67	83.33	81.33	85.00	80.00	100	100	75.00	81.33	80.00	75.00	95.00	76.67	83.33	82.00	81.67	73.33	91.67	71.67	91.67	82.00

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 9						แผนที่ 10						แผนที่ 11						แผนที่ 12					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
1	2	2	3	2	3	12	3	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
2	3	3	3	2	2	13	3	3	3	2	2	12	3	2	2	3	3	13	3	3	2	2	3	13
3	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	13	2	2	3	3	3	13	2	2	3	2	3	12
4	2	3	3	2	2	12	3	3	2	2	3	12	3	2	2	3	2	12	2	2	3	3	2	12
5	3	2	3	2	3	13	2	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	3	2	3	3	2	13
6	2	2	3	2	3	12	3	3	3	2	3	13	3	2	3	3	2	13	3	2	3	2	3	13
7	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	12	2	3	3	2	3	13	2	3	3	3	2	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 9						แผนที่ 10						แผนที่ 11						แผนที่ 12					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
8	3	2	3	2	3	13	3	3	3	2	3	13	3	2	2	3	2	12	2	3	3	2	3	13
9	3	3	3	2	2	13	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13
10	2	2	3	2	3	12	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	2	3	2	3	2	12
11	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	2	3	3	3	13	2	2	3	2	3	12
12	3	2	3	2	2	12	3	3	2	2	2	12	2	3	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12
13	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	2	2	3	3	3	12	2	2	3	3	2	12
14	3	3	3	2	2	13	3	2	3	2	2	12	2	2	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 9						แผนที่ 10						แผนที่ 11						แผนที่ 12					
	การพูด	การแสดงสิ่งแทนในการพูด	การฟัง	การยอมรับความคิดเห็น	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การฟัง	การยอมรับความคิดเห็น	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งแทนในการพูด	การฟัง	การยอมรับความคิดเห็น	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การฟัง	การยอมรับความคิดเห็น	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การฟัง
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
15	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	2	3	3	2	2	12	2	3	2	3	2	12
16	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	2	3	12	2	3	3	2	3	13
17	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	13	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	2	12
18	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	3	13
19	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	2	3	2	3	2	12
20	2	3	3	2	3	12	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
รวม	54	46	60	40	48	248	55	46	58	40	51	250	51	43	56	48	53	251	50	47	54	49	51	251

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 13						แผนที่ 14						แผนที่ 15						แผนที่ 16					
	การพูด	การแสดงสิ่งแทนท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งแทนท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งแทนท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสิ่งแทนท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
$\bar{X}$	2.70	2.30	3.00	2.00	2.40	12.40	2.75	2.30	2.90	2.00	2.55	12.50	2.55	2.15	2.80	2.40	2.65	12.55	2.50	2.35	2.70	2.45	2.55	12.55
S.D	0.46	0.46	1.00	1.00	0.49	0.49	0.43	0.52	0.30	1.00	0.45	0.50	0.50	0.36	0.37	0.49	0.48	0.37	0.50	0.48	0.46	0.50	0.50	0.50
ร้อยละ	90.00	75.00	100	66.67	80.00	82.67	91.67	76.67	96.67	66.67	85.00	83.33	85.00	71.67	93.33	80.00	88.33	83.67	83.33	78.33	90.00	81.67	85.00	83.67
1	3	2	3	2	3	13	3	3	3	2	2	13	3	3	2	2	3	13	3	2	3	2	3	13
2	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13	2	3	3	2	3	13
3	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13	3	3	2	3	2	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 13						แผนที่ 14						แผนที่ 15						แผนที่ 16					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
4	3	2	3	3	2	13	3	3	3	2	2	13	3	3	3	2	2	13	2	3	2	2	3	12
5	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13
6	2	3	2	3	3	13	3	3	3	2	2	13	2	3	3	3	2	13	2	3	2	3	2	12
7	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	2	12	3	3	3	2	2	13	3	2	3	2	3	13
8	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
9	3	2	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13
10	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 13						แผนที่ 14						แผนที่ 15						แผนที่ 16					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
11	3	2	3	3	2	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13
12	2	3	2	3	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13	2	2	3	3	3	13
13	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13	3	3	2	3	2	13	2	3	3	2	3	13
14	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
15	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	2	2	3	2	3	13
16	3	2	3	3	2	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
17	2	2	2	3	3	12	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 17						แผนที่ 18						แผนที่ 19						แผนที่ 20					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
18	3	3	2	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13
19	2	2	3	2	3	12	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	2	12	3	2	2	3	3	13
20	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
รวม	50	47	51	51	57	256	57	46	60	40	55	258	54	49	54	47	54	258	52	47	54	46	58	257

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 17						แผนที่ 18						แผนที่ 19						แผนที่ 20					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
X̄	2.50	2.35	2.55	2.55	2.85	12.80	2.85	2.30	3.00	2.00	2.75	12.90	2.70	2.45	2.70	2.35	2.70	12.90	2.60	2.35	2.70	2.30	2.90	12.85
S.D	0.50	0.48	0.37	0.28	0.36	0.40	0.55	0.46	1.00	1.00	0.43	0.30	0.46	0.50	0.46	0.48	0.46	1.00	0.49	0.48	0.46	0.54	0.30	0.36
ร้อยละ	83.33	78.33	85.00	85.00	95.00	85.33	95.00	75.00	100.00	66.67	91.67	86.00	90.00	81.67	90.00	78.33	90.00	86.00	86.67	78.33	90.00	76.67	96.67	85.66
1	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13
2	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13
3	2	3	3	3	2	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 17						แผนที่ 18						แผนที่ 19						แผนที่ 20					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
4	2	3	2	3	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13
5	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	3	3	13
6	2	3	3	3	2	13	3	2	3	2	3	13	3	3	2	2	3	13	3	2	3	2	3	13
7	3	2	3	2	3	13	3	3	3	2	2	13	2	3	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13
8	3	3	2	3	2	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13
9	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	3	3	13	2	2	3	3	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 17						แผนที่ 18						แผนที่ 19						แผนที่ 20					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม เลขที่	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
10	3	2	3	2	2	12	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	3	2	3	3	13
11	3	2	3	2	3	13	3	3	3	2	2	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	3	2	13
12	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	3	2	12	3	2	3	2	3	13
13	2	2	3	3	3	13	3	3	3	2	2	13	2	3	3	3	3	13	2	3	3	2	3	13
14	3	2	3	3	2	13	3	2	3	2	3	13	2	2	3	3	3	13	3	2	3	3	2	13
15	3	3	2	2	3	13	2	3	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	2	3	3	13
16	3	3	2	3	2	13	3	2	3	2	3	13	2	3	3	3	3	13	3	2	3	2	3	13

ตาราง 16 (ต่อ)

	คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกระหว่างจัดประสบการณ์																							
	แผนที่ 17						แผนที่ 18						แผนที่ 19						แผนที่ 20					
	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง	รวม
คะแนนเต็ม	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
เลขที่																								
17	2	3	2	3	2	13	3	3	3	2	2	13	2	2	3	3	3	13	2	2	3	3	3	13
18	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13	3	2	3	2	3	13
19	3	3	2	3	2	13	3	3	3	2	2	13	3	2	2	3	3	13	3	2	3	2	3	13
20	3	2	3	2	3	13	3	2	3	3	2	13	2	2	3	3	3	13	2	2	3	3	3	13
รวม	53	51	54	49	52	259	56	49	60	41	54	260	50	46	55	49	59	259	50	47	55	51	57	260
$\bar{X}$	2.65	2.55	2.70	2.45	2.60	12.95	2.80	2.45	3.00	2.05	2.70	13.00	2.50	2.30	2.75	2.45	2.95	12.95	2.50	2.35	2.75	2.55	2.85	13.00
S.D.	0.48	0.50	0.46	0.50	0.49	0.22	0.40	0.50	1.00	0.71	0.46	1.00	0.50	0.46	0.43	0.50	0.21	0.22	0.50	0.49	0.43	0.50	0.36	1.00
ร้อยละ	88.33	85.00	90.00	81.67	86.67	86.33	93.33	81.67	100	68.33	90.00	86.67	83.33	76.67	91.67	81.67	98.33	86.33	83.33	78.33	91.67	85.00	95.00	86.67

จากตาราง 16 พบว่า ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัย มีผลการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งได้จากการประเมินพฤติกรรมด้านการพูด ด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด ด้านการทำงาน ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ ด้านการควบคุมตนเอง ทุกแผน ตั้งแต่แผนที่ 1 – 20 โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 250.60 จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.53 หากพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า แผนที่เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากที่สุดคือ แผนที่ 18 และ 20 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.00 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.67 เพราะว่าการจัดประสบการณ์ตั้งแต่แผนที่ 1 - 20 เด็กได้ฝึกทำงานกลุ่มศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ร่วมกัน ทั้งครูและนักเรียน สร้างความคุ้นเคย สนิทสนมกัน ทำนกลางสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัยเด็กได้รับการฝึกฝน การควบคุมตนเอง การยอมรับอย่างมีเหตุผล การนำเสนอผลงานเด็กในแต่ละช่วงการเรียนรู้ ได้รับคำชมจากครู ทำให้เด็กมีความมั่นใจ กล้าแสดงออก รองลงมาคือแผนที่ 19 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.95 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.33 และแผนที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือแผนที่ 1, 2, และ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.05 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.33 เพราะว่า การจัดประสบการณ์แผนที่ 1 เด็กยังปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ยังไม่ได้ครูเป็นคนแปลกหน้าสำหรับเด็ก ไม่คุ้นเคย ขาดความไว้วางใจ ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ตาราง 17 คะแนนจากการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย แยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการพูดด้านการแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด ด้านการทำงาน ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ ด้านการควบคุมตนเอง

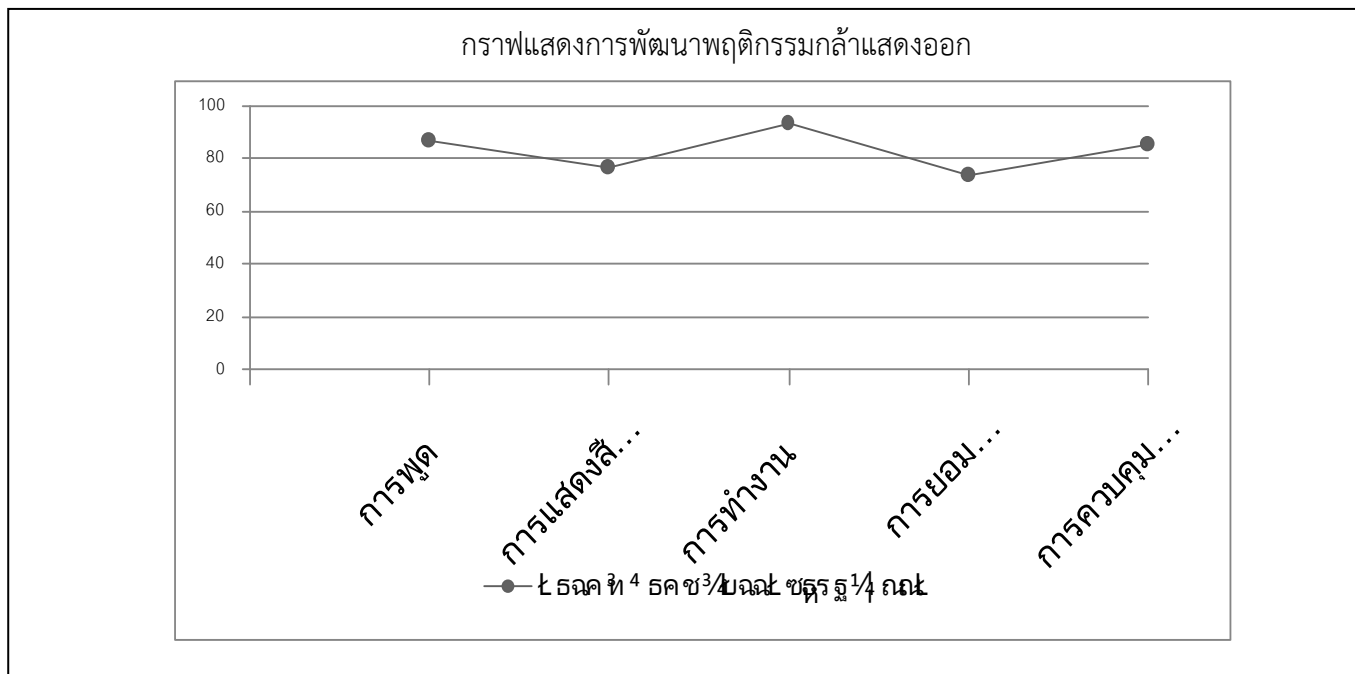
พฤติกรรม กล้า แสดงออก	แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 - 20																				รวม	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20				
1.การพูด	45	47	52	52	50	45	50	55	48	51	53	51	57	55	54	58	52	54	59	57	1,045	52.25	3.93	87.08
2.การแสดง สีหน้า ท่าทางใน การพูด	47	44	42	45	47	48	45	44	46	46	43	47	47	46	49	47	51	49	46	47	926	46.30	2.55	77.16
3.การ ทำงาน	58	59	57	54	55	60	57	55	60	58	56	54	51	60	54	54	54	60	55	55	1,126	51.30	2,55	93.83
4.การยอม รับคำ วิจารณ์	40	40	41	48	40	40	46	43	40	40	48	49	51	40	47	46	49	41	49	51	889	44.45	4.18	74.08
5.การ ควบคุม ตนเอง	51	51	49	43	52	51	48	49	54	55	51	50	50	57	54	52	53	56	50	50	1,026	51.3	3.03	85.50
รวมทั้งหมด																					5,012	250.6	3.25	83.53

จากตาราง 17 พบว่า ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรจิโอ เอมีเลีย เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 250.60 จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.53 ถ้าพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือ ด้านการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 56.30 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.83 รองลงมาคือด้านการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.25 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.08 และด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือ ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 44.45 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.08

ตาราง 18 กราฟแสดงการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียของเด็กปฐมวัย เป็นรายด้าน

ระหว่างการจัดประสบการณ์					
ด้านพฤติกรรม	การพูด	การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	การทำงาน	การยอมรับคำวิจารณ์	การควบคุมตนเอง
ร้อยละ	87.08	77.16	93.83	74.08	85.50

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนในการวิจัย และสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

สรุปผล

ผลการวิจัยการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย และสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพ 84.06 / 87.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80
2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.90 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 69.00 ทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.50 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.00 ระหว่างจัดประสบการณ์ทักษะการฟังมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 100.80 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 85.00 ทักษะการพูดมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 151.85 จากคะแนนเต็ม 180

คะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.36 หลังจัดประสบการณ์ทักษะการฟังมีพัฒนาการดีขึ้น เด็กมีสมาธิตั้งใจฟัง เรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง ส่งผลให้ผลการประเมินหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ทักษะการพูดมีพัฒนาการดีขึ้น เช่นเดียวกัน เด็กปฐมวัยสามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ผลการประเมินมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย ก่อนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด เรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.00 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระหว่างจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 250.60 จากคะแนนเต็ม 300 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.53 หลังจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 88.67 ด้านที่กล้าแสดงออกมากที่สุดคือด้านการทำงาน เด็กปฐมวัยทำงานเต็มความสามารถของตน มีความมุ่งมั่นทำงานสำเร็จตามเป้าหมาย กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตนไม่สามารถทำตามคำขอร้องของผู้อื่นได้ โดยไม่วิตกกังวล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.33 ด้านที่กล้าแสดงออกน้อยที่สุดคือการยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องของตนเอง ให้ข้อคิดหรือข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วยความวิตกกังวล มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.06 / 87.57 หมายความว่า ประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 84.06 มีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 87.57 ดังนั้น แสดงว่า การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริม พฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แผนการจัดประสบการณ์ได้ผ่านขั้นตอนในการออกแบบและจัดทำอย่างเป็น

ระบบ โดยศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการสร้างอย่างละเอียด แผนแต่ละแผนได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้มีประสบการณ์และอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วมาปรับปรุงแก้ไข รวมถึงได้ศึกษาหลักการแนวทาง ขั้นตอนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่เน้นการจัดประสบการณ์ตามความต้องการ พัฒนาการของเด็ก ลักษณะกิจกรรมต้องเอื้อให้ได้เรียนรู้จากการสำรวจและทดลอง สัมผัสกับสื่ออุปกรณ์นานาชนิด โดยไม่คาดหวังให้เด็กทำงานเป็นชิ้นเป็นอัน เป็นสิ่งสำคัญของการจัดประสบการณ์ แต่เน้นให้เด็กมีประสบการณ์ตรง จากการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้อย่างถาวร โดยการประสานความร่วมมือระหว่าง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ภายใต้โครงการการเรียนรู้อิสระและมีความสุข การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เน้นให้เด็กถ่ายทอดความรู้สึกผ่านผลงานศิลปะ อาจเป็นการวาดภาพ งานปั้น งานตกแต่ง โดยมีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ การติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่าง ครู และผู้ปกครอง ช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ตลอดจนช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวลที่เกิดจากการต้องห่างไกลจากผู้ปกครอง ชั่วคราว (ศศิธร เวียงวะลัย. 2556 : 86 - 87) การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียที่สำคัญ คือการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้การคิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ถึงแม้บางครั้งอาจมีความยุ่งยากซับซ้อนและต้องใช้เวลามาก แต่สิ่งสำคัญคือ ความพร้อมใจกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มุ่งมั่นต่อการสนับสนุนและให้โอกาสแก่เด็ก การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะในศิลปะด้วย (กิริณา เกียสกุล. 2552 : 103 - 104) แล้วนำมาสร้างแผนการจัดประสบการณ์และได้รับการประเมิน ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญด้านความชัดเจนของสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการและขั้นตอน การทดลองอย่างเป็นระบบ ทำให้แผนการจัดประสบการณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำไปจัดประสบการณ์ มีประสิทธิภาพตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา ช่องผม (2555 : 90) ได้วิจัยการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่าง การใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ ผลการวิจัย พบว่า แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.93/90.13 แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดจอห์น ดิวอี้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.91/91.00 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตตรา สุธาชี (2554 : 104) ได้ศึกษาการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การจัดกิจกรรมที่เน้นความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.53/82.43

2. ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

ทักษะการฟัง หลังจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีพัฒนาดีขึ้น เด็กปฐมวัยมีสมาธิ ตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด เมื่อฟังแล้วสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง ได้ถูกต้องส่งผลให้ผลการประเมินสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.75 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ทักษะการพูดหลังจัดประสบการณ์มีพัฒนาการดีขึ้นเช่นเดียวกันเด็กปฐมวัย สามารถตอบคำถามด้วยตนเองได้ถูกต้อง บอกเล่าสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ สามารถนำเสนอผลงานของตนเองได้ พูดเสียงดังชัดเจน ส่งผลให้ผลการประเมิน สูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.60 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 86.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้นำเอาลักษณะการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นการประสานความร่วมมือ ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ครูเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ด้วยการเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษ ในการให้ความรู้หรือจัดกิจกรรม เช่น เชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้ เรื่องการขายของ ร่วมเล่นบทบาทสมมติ ซื้อของขายของ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง นำวัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรือในท้องถิ่น มาเป็นอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่างนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ช่วยกันจัดสิ่งแวดล้อมที่ให้โอกาสเด็ก ได้เรียนรู้อย่างอิสระและมีความสุข ในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย การจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้พูดคุย สนทนา ซักถาม ตอบคำถาม ได้การคิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะในการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด สิ่งสำคัญคือ ความพร้อมใจกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนที่มุ่งมั่นต่อการสนับสนุนและให้โอกาสแก่เด็ก การพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสร้างสุนทรียะในศิลปะด้วย นอกจากนี้มีการจัดแสดงผลงานของเด็ก ครูศิลปะและครูอื่นๆ จะร่วมมือกัน จัดผลงานเด็กที่สื่อถึงความคิดและการเรียนรู้ของเด็ก ที่สื่อออกมาโดยการปั้น การวาด การเขียน การพูด การแสดงความคิดเห็น การสร้าง สิ่งประดิษฐ์สองมิติหรือสามมิติ การแสดงบทบาทสมมติ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่าง มีทักษะการฟังและการพูดสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา ช่องผม (2555 : 94) ที่ได้วิจัยการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยระหว่างการใช้แนวคิดของเรกจิโอ เอมีเลีย และแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการแก้ปัญหา และความฉลาดทางอารมณ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สุจิตตรา สุตขาริ (2554 : 105) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผลการศึกษา พบว่า เด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียน

ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ หลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและในแต่ละด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วลีญา ปรีชากุล (2550 : 49) ที่ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพ เพื่อสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแผนการใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อสร้างสรรค์ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้งโดยรวมและรายด้านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ประเทือง สุภาสอน (2550 : 136) ที่ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ นาริรัตน์ จันทฤทธิ์ (2553 : 94 - 129) ที่ศึกษาค้นคว้า เรื่องการส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจองสรภัญญ์ ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้กิจกรรมคำคล้องจองสรภัญญ์ ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยทักษะทางภาษาด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน หลังการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน

3. พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย

พฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด

เรกจิโอ เอมีเลีย เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ด้านการพูดเด็กปฐมวัยกล้าพูด กล้าซักถาม กล้าตอบคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอผลงานของตนเองมากขึ้น สามารถใช้สรรพนามได้ถูกต้องด้านแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด สามารถแสดงสีหน้าท่าทางในการพูดได้เหมาะสม น้ำเสียง สอดคล้องกับความรู้สึก ด้านการทำงานมีการวางแผน รู้จักตั้งเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จตามเป้าหมาย ด้านการยอมรับคำวิจารณ์ เด็กปฐมวัยยอมรับคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเองมากขึ้น ไม่ก้าวร้าว ด้านการควบคุมตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น เช่น ควบคุมความวิตกกังวล ความกลัว ความโกรธ โดยรวมแล้วเด็กมีพฤติกรรมมากขึ้นสูงกว่าก่อนและระหว่างจัดประสบการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.30 จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.67 และรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากที่สุดคือการทำงาน เพราะว่าเรื่องที่นำมาจัดประสบการณ์เป็นเรื่องที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็ก เด็กต้องการเรียนรู้ ส่งผลให้เด็กมีความตั้งใจ เอาใจใส่ที่จะค้นคว้าหาคำตอบ ด้วยความกระตือรือร้น อยากค้นคว้า อยากรู้ อยากแก้ปัญหา มุ่งมั่นในการทำงาน จนสำเร็จตามเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.33 ด้านที่มีพฤติกรรมน้อยที่สุดคือการยอมรับคำวิจารณ์ ถึงแม้ว่าการจัดประสบการณ์ จะมีการส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การยอมรับกันอย่างมีเหตุผล แต่เด็กยังมี

ความรู้สึก ไม่ตกกังวลและหวาดระแวงอยู่บ้าง ที่เกิดจากการต้องห่างไกลจากผู้ปกครองซึ่งคราวนี้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.10 จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดประสบการณ์ตามหลักการและกระบวนการของการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย ครูจะให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้มากกว่าการสอน เด็กและครูจะเรียนรู้ไปด้วยกัน ในการหาคำตอบจากสิ่งที่สงสัย เรียนรู้ร่วมกันจากการค้นหาข้อมูลความรู้เพื่อจะตอบคำถามที่เด็กสงสัยใคร่รู้ การจัดกิจกรรมในแต่ละวันคำนึงถึงความสมดุลระหว่างกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ การดำเนินงานและความต่อเนื่องของกิจกรรม สั้นไหลและเป็นไปอย่างราบเรียบตามธรรมชาติ ไม่เร่งรีบ สนองความต้องการตามพัฒนาการของเด็ก เน้นให้เด็กมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้อย่างถาวร มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และมีความยืดหยุ่น เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นคงรับรู้ถึงการปกป้องที่ได้รับ มีกำลังใจในการเรียนรู้ มีการติดต่อประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างครูและผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการช่วยให้เด็กคลายความวิตกกังวลที่เกิดจากการต้องห่างไกลจากผู้ปกครองชั่วคราว มีการให้แรงเสริมยอมรับเด็กตามศักยภาพของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะในการช่วยเหลือตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งพิงผู้อื่น ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนการควบคุมตนเอง และมีวินัยในตนเอง ฝึกฝนทักษะทางสังคมในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่น และผู้ใหญ่ที่อยู่รอบตัวเด็ก จัดกิจกรรมที่มีการฝึกให้เด็กแบ่งงานกันทำ ฝึกการรอคอย การผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน การเคารพสิทธิและสิ่งของของผู้อื่น ตลอดจนการมีบทบาทที่เหมาะสมในการเป็นสมาชิกของกลุ่ม สิ่งที่ตีจากการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย คือการจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มเล็กๆ ทำให้เด็กเรียนรู้สังคมมากขึ้น เด็กได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้คิดแก้ปัญหา ได้ลงมือปฏิบัติจริง มีทักษะในการใช้ภาษา มีเหตุและผลในการเสนอความคิด มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ (ศศิธร เวียงวลย์. 2556 : 88 – 91 ; อ้างอิงมาจาก สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ และคณะ. 2543 ; กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2551) จากหลักการและกระบวนการดังกล่าว ส่งผลให้เด็กที่เรียนด้วยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอเอมีเลีย ได้เรียนรู้อย่างอิสระและมีความสุขในบรรยากาศการเรียนรู้ที่ผ่อนคลาย มีความมั่นใจกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะพร กงไกร (2554 : 18) ได้ศึกษาผลการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาการขายในรายวิชาการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจนเพิ่มมากขึ้น โดยจากการสังเกตครั้งที่ 1 นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจนคิดเป็นร้อยละ 62.5 และจากการสังเกตครั้งที่ 2 นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 75 สูงขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับการศึกษาของ ตรรกพร สุขเกษม (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาโปรแกรมวิชารัฐประศาสน

ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 บทเรียนเรื่อง “การกำหนดนโยบายสาธารณะ” ในรายวิชานโยบายและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 77.8 อยู่ในเกณฑ์ที่ดีเยี่ยม

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น มีทักษะการฟังและการพูดสูงขึ้น เพราะมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกัน เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติการทดลองง่ายๆ เด็กสนใจมีความท้าทายความสามารถเด็ก กระตุ้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาที่มาจากความสนใจและความต้องการของเด็ก เรื่องที่จะศึกษามาจากเด็กหรือครู และเด็กร่วมกันเลือกหัวข้อในการศึกษา เด็กมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน โดยมีครูหรือผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลืออำนวยความสะดวก รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่างๆ สูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระดับของความสนใจและเป้าหมายที่เด็กต้องการเรียนรู้ ซึ่งไม่ได้มาจากการที่ครูเป็นผู้กำหนดหรือบทเรียนสำเร็จรูป เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย สามารถนำวิธีการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ไปใช้ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย จะได้เป็นการปูพื้นฐานสำหรับเด็ก ให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้งานวิจัย เรื่องการพัฒนาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูต้องเข้าใจบทบาทที่สำคัญของตนเอง ในการส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดให้กับเด็ก และจัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กสนใจจนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดและเปิดโอกาสให้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งเด็กและผู้ใหญ่ สิ่งของ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยกำหนดเป็นเรื่องเพื่อศึกษาและทำกิจกรรมตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ตามความสนใจของเด็ก แต่ละระยะของโครงการจะพัฒนาสิ่งที่สนใจจากการพูดคุย สนทนา การปฏิบัติภาคสนาม การแสดงออก การค้นคว้า และการนำเสนอผลงานร่วมกัน

1.2 การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ครูควรดูแลและให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา ในขณะที่กิจกรรมควรให้กำลังใจ คอยชี้แนะวิธีดำเนินกิจกรรมการช่วยเหลือตนเอง และเพื่อน ตลอดจนการนำเสนอผลงานเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ควรเสริมแรงด้วยคำชมว่า เก่งมาก ดีมาก เยี่ยมมาก เป็นต้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกรับประกัน ไม่เครียด ภูมิใจ กล้าแสดงออก มีทักษะการฟังและการพูดสูงขึ้น

1.3 การทำกิจกรรมกลุ่ม เด็กบางคนอาจไม่สนใจร่วมกิจกรรม และไม่ให้ความช่วยเหลือเพื่อน ครูควรกระตุ้นให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรม และคอยชี้แนะหรือให้คำปรึกษาระหว่างทำกิจกรรม โดยสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับเด็ก สร้างบรรยากาศอันอบอุ่นเป็นกันเอง เช่น การพูดคุย สนทนา การซักถามปัญหาของเด็ก เป็นต้น

1.4 ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผู้ปกครองมีบทบาทมาก ต้องเป็นผู้ช่วยเหลือในการเรียน เป็นผู้ทำงานร่วมกันและสนับสนุนการเรียนของเด็ก ดังนั้น ควรมีการติดต่อประสานกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา สติปัญญา เป็นต้น

2.2 ควรเปรียบเทียบการเรียนรู้โดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย กับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบต่างๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการติดตามผลหลังการทดลอง เพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไทย : ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วน จำกัด วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, 2550.
- . คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
2545.
- กระทรวงศึกษาธิการ. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุด
ที่ 8 โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2548.
- . การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การ รับส่ง สินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ), 2548.
- . แนวการจัดการเรียนเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะ ดี เก่ง มีสุข. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2547.
- . หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2546.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. ทักษะภาษาเอการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2551.
- . คู่มือการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส
โปรดักส์, 2547.
- กัญญารัตน์ วงษ์เชษฐ. การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- กาญจนา ช่องผม. ผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถในการ
แก้ปัญหาและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย ระหว่างการใช้แนวคิดเรกจิโอ
เอมีเลียและแนวคิดจอห์น ดิวอี้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2555.
- กิริณา เกียสกุล. คำพอสอนกับการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2552.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส
โปรดักส์, 2547.
- . การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ; 3 - 5 ขวบ. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรส
โปรดักส์, 2545.
- . รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : แบรินเบสบุ๊ก, 2551.
- . หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2546.
- ชนิษฐา จินากักดี. วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. บุรีรัมย์ : โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยบุรีรัมย์, 2542.
- คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการศึกษารูปแบบการจัดห้องเรียน ศูนย์สื่อและ
เครื่องเล่นระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.

- จิระพร ชะโน. การพัฒนารูปแบบการสอนสื่อความหมาย เพื่อลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในเด็ก-ออทิสติกก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ กษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2551.
- ชญาภา สิงห์มหา. การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมศิลปะบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- ชวลิต ชูกำแพง. การวิจัยหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. กระบวนการสื่อสารการเรียนรู้การสอน ในเอกสารการสอน ชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2543.
- ณัฐกฤตา กาสีไส. การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารตามแนวคิดปัญญาศึกษาของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- ดุขฎิ อาสากิจ. ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- ดรรกพร สุขเกษม. การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยใช้วิธีการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2/2554 ในบทเรียนเรื่อง การกำหนดนโยบายสาธารณะ. รายงานวิจัยในชั้นเรียน กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2554.
- ต้องใจ คล่องตา. การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้การเล่นของเด็กไทย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- ทัศนี ดีเลิศ. การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความฉลาดทางอารมณ์ในกิจกรรมศิลปะของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยใช้รูปแบบไตรสิกขากับการจัดการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.
- ทิพย์มณี เลขาชา. การศึกษาระยะการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงการปริญญาพนธ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.
- ทศนา แคมมณี. ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- นงลักษณ์ งามขำ. ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์โดยใช้ปริศนาคำทาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2551.
- นภเนตร ธรรมบวร. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

- นาริรัตน์ จันทวฤทธิ์. การส่งเสริมทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมคำคล้องจอง
ทำนองสรภัญญ์ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain Based Learning). การศึกษาค้นคว้า
อิสระ : กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2553.
- นิตยา ประพตกิจ. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศึกษานิเทศก์, 2536.
- . การพัฒนาเด็กปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2539.
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก,
2546.
- . การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ประมะ สตะเวทิน. ความสำคัญ วัตถุประสงค์และประเภทของการสื่อสาร. เอกสารการสอน
ชุดหลักและทฤษฎี การสื่อสารหน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 9. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.
- ประคอง นิมมานเหมินทร์. นิทานพื้นบ้านศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ประเทือง สุภาสอน. ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อ
ความสามารถทางภาษาและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550.
- ปิยะพร กงไกร. วิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยวิธีการแสดงบทบาท
สมมติของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 3/1 สาขาวิชาการขาย ในรายวิชาการจัดจำหน่ายสินค้า
และบริการ. ขอนแก่น : วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น, 2544.
- เผชญิ กิจระการ. “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1/E_2),”
การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7 : 44 - 51 ; กรกฎาคม, 2544.
- . “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา,” การวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 8 : 30 - 34 ; กรกฎาคม, 2544.
- พรรณมาศ เบญจนสมบัติ. การศึกษาการใช้ประโยชน์ของเด็กก่อนบาล อายุ 5 ถึง 6 ปี
ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- พิมพ์นัธ เดชะคุปต์. การเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ แนวคิด วิธีการและเทคนิคการสอน.
กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์, 2545.
- พิรณัฐ พิชิตจรูญ. การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยวิธีการแสดงบทบาทสมมติ
ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1/14 พณิชยการ. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสันติราษฎร์บริหาร
ธุรกิจในพระอุปถัมภ์, 2553.
- พูนสิริ มูลอินตะ. การจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก
ปฐมวัย โรงเรียนเวียงเทิง (เทิงท่าประชา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2551.
- ภพ เลหาไพบูลย์. แผนการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.
- ภรณ์ คุรุทันะ และคณะ. การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (3 - 5 ปี) : แนวคิดของกลุ่มนักศึกษา.
กรุงเทพฯ : เซเวนพริ้นติ้งกรุ๊ป, 2542.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การสร้างเสริมประสบการณ์ระดับอนุบาล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
- . แนวทางการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอฟ. กราฟฟิกส์ดีไซน์, 2542 ก.
- . การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอฟ. กราฟฟิกส์ดีไซน์, 2542 ข.
- . กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เอฟ. กราฟฟิกส์ดีไซน์, 2542 ค.
- รติรัตน์ คล่องแคล่ว. ศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาธรรมชาติ ที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2551.
- รังสรรค์ จันต๊ะ. เอกสารประกอบการสอนวิชา ศท 130 ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วรมน ลิ้มมณี และคณะ. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2544.
- วรรณ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยสำหรับประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2542.
- วราภรณ์ รักวิจัย. การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- วลีญา ปรีชากุล. การใช้กิจกรรมศิลปะวาดภาพเพื่อสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- วัฒนา มัคคสมัน. การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนตามหลักการสอนแบบโครงการ เพื่อส่งเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- วัฒนา ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : คอมพิวเตอร์กราฟฟิกส์, 2542.
- วันเพ็ญ บุญประกอบ. ปัญหาสุขภาพจิตของเด็ก. กรุงเทพฯ : รักลูก, 2542.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2544.
- วิชญา ไชยเทพ. กิจกรรมกลุ่มฝึกการแสดงออกที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- วิมพ์วิภา ภาสกุล. วิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาการใช้กิจกรรมตามทฤษฎีเผชิญความจริง เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. จิตพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย แนวคิดเชิงทฤษฎี - วัยเด็กตอนกลาง.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- ศศิธร เวียงวาลย์. การจัดการเรียนรู้ (Learning Management). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2556.
- ศุภศิริ โสมาเกต. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือ
ครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- สถาบันพัฒนาวิชาการ. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวทางปฏิบัติการวัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัทพัฒนาวิชาการ (พว.) จำกัด, 2554.
- สนธิ นิมเล็ก. พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก : ฝ่ายเอกสารตำรา
สถาบันราชภัฏพิบูลย์สงคราม, 2540.
- สมนึก ภัททิยธนี. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. :
ประสานการพิมพ์, 2537.
- สมนึก ภัททิยธนี และมนตรี อนันตรักษ์. การสร้างเครื่องมือในการวิจัยในเอกสารประกอบวิชา
504702(2/2). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. การทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป. มหาสารคาม :
ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- . ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กทม. :
ประสานการพิมพ์, 2551.
- สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้. การจัดการเรียนรู้ตามหลัก Brain - based
Learning ด้านภาษาระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและ
นวัตกรรมการเรียนรู้, 2550.
- สมพร สุทัศน์ีย์. จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.
- สรศักดิ์ แพรดำ. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี, 2544.
- สวนิต ยมาภัย. การสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ : 68 การพิมพ์, 2536.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1. การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. 2557.
<<http://www.esanpt1.go.th/web2009/index2.php>> 9 พฤศจิกายน 2559
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. การบริหารบุคคลสำหรับสถานศึกษา
โครงการพัฒนาการบริหารบุคคล. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถม-
ศึกษาแห่งชาติ, 2541.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของ
ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2548.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนปฐมศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
ประจำปีการศึกษา 2558. กทม. : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์, 2558.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สรุปผลการประเมินวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5 จุด. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546.
- สุจิตตรา สุตชาติ. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมศิลปะตามแนวคิด-
เรกจิโอ เอมิเลีย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, 2554.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ,” วารสารศึกษาศาสตร์. 2(2) : 133-134 ;
เมษายน - กันยายน, 2543.
- สุภาวดี ศรีวรรณ. พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย และวิธีการส่งเสริม. นครสวรรค์ :
เจ.กรุ๊ปแอดเวอร์ไทซิงการพิมพ์, 2542.
- สุรางค์ สากร. พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต : วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2537.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเลี่ยนส์โตร, 2535.
หุลย์ จำปาเทศ. จิตวิทยาการสูงใจ. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาส์น, 2533.
- อรรณณ คำสัตย์. ผลการพัฒนาความพร้อมทางภาษาของเด็กชั้นอนุบาล 2 โดยใช้กิจกรรมแบบ
BBL. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2555.
- อารี รังสินนท์. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : ธนการพิมพ์, 2526.
- อัญชลี ไสยวรรณ. คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย เอกสารประกอบการบรรยาย จัดโดยสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 วันที่ 10 - 12 พฤษภาคม 2553. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนคร, 2553.
- อรุณศรี จันทร์ทรง. คู่มือครูปฐมวัยยุคใหม่. กรุงเทพฯ : สาราเด็ก, 2553.
- อัจฉริยะ ควรทิพย์. ฟิงเกอร์น้อย. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด, 2557.
- อำพรรณ เนียมคำ. “การสอนคณิตศาสตร์เด็กปฐมวัยแบบโครงการ,” วารสารการศึกษาปฐมวัย.
5(4) : 9 - 19 ; ตุลาคม, 2546.
- Carrington, M. and J. Boothroyd. “Implications of Conserved Structural Motifs
in Disparate Trypanosome Surface-Proteins,” Molecular and Biochemical
Parasitology. 81(2) : 119-126 ; October, 1996
- Clatt, Mary Jo Puckett and M. Jean Shaw. Helping Children Explore Science.
New York : Macmillan, 1992.

- Eckhoff, Angla and Speaman Mindy. "Rethink, RcImagine, Renvent : The Reggio Emilia Approach to Incorporating Reclaimed Materials in Children's Artworks," National Art Education Association. 62(2) : 10 - 16 ; March, 2009.
- Hartman, Julie. "Diffuaion of the Reggio Emilia Approach Among Early Childhood Teacher Educators in South Carolina," Dissertation Abstracts International. 68(11) : 4601 - A ; May, 2008.
- Neuman, B. Experiences in Science for Young Children. New York : A Division of Litton Educational, 1978.
- Porcelli, Fravca. "The Play Garder : Encounters With Aspects of the Reggio Emilia Approach to Early Childhood Education," Masters Abstracts International. 46(01) : unpagged ; February, 2008.
- Swann, A.C. "Children, Objects, and Relations : Constructivist Foundations in The Reggio Emilia Approach " Studies in Art Education. 50(1) : 36 - 50, 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์
ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก
ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำชี้แจง แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ฉบับนี้มีทั้งหมด 20 แผน ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หนูคือใคร

- แผนที่ 1 เพศ
- แผนที่ 2 คำนำหน้าชื่อ
- แผนที่ 3 ชื่อ – สกุล
- แผนที่ 4 การพูดคำลงท้าย – การขานรับ
- แผนที่ 5 คำแทนชื่อ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ผลไม้ที่น่ากิน

- แผนที่ 1 ชื่อของผลไม้
- แผนที่ 2 รูปร่าง ลักษณะของผลไม้
- แผนที่ 3 รสชาติของผลไม้
- แผนที่ 4 วิธีการทำผลไม้ให้สะอาด
- แผนที่ 5 ประโยชน์และโทษของผลไม้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สัตว์เลี้ยงที่น่ารัก

- แผนที่ 1 ชื่อของสัตว์เลี้ยง
- แผนที่ 2 รูปร่างลักษณะของสัตว์เลี้ยง
- แผนที่ 3 อาหารของสัตว์เลี้ยง
- แผนที่ 4 เสียงร้องของสัตว์เลี้ยง
- แผนที่ 5 ประโยชน์ของสัตว์เลี้ยง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ทำมาค้าขาย

- แผนที่ 1 สำรวจตลาด
- แผนที่ 2 เตรียมสิ่งของไปขายตลาด
- แผนที่ 3 เตรียมสิ่งของไปขายตลาด
- แผนที่ 4 บทบาทสมมติซื้อ - ขายของ
- แผนที่ 5 ประโยชน์ของตลาด

การดำเนินการ

ในการใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของแผนการประสบการณ์ให้เข้าใจ
2. เตรียมสื่อวัสดุ - อุปกรณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์
3. ประเมินก่อนเรียนด้วยแบบประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดของ

เด็กปฐมวัย และประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

4. จัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
5. วัดและประเมินผล ระหว่างจัดประสบการณ์ และหลังจัดประสบการณ์

หลักการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย

1. การจัดประสบการณ์จัดขึ้นในช่วงเวลากิจกรรมเสริมประสบการณ์ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน โดยจัดในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละประมาณ 1 ชั่วโมง

2. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์จากวัสดุหลากหลายในการเรียนรู้แบบเรกจิโอ เอมีเลีย จัดขั้นตอนการจัดกิจกรรมออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นปัญหาไปสู่การกำหนดหัวเรื่องที่จะเรียน หมายถึง ขั้นครูนำประเด็น เพื่อให้เด็กคิดหัวข้อที่สนใจด้วยการนำเสนอปัญหาให้เด็กได้คิดแก้ไขร่วมกัน นำปัญหาที่ได้ไปสู่การกำหนดชื่อเรื่องโดยผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถามที่นำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นเมื่อเด็กกำหนดเรื่องที่น่าสนใจได้แล้ว ให้ครูตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและสะท้อนผลการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นหลังจากได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้แล้วเด็กต้องจัดระเบียบสิ่งที่ได้เรียนมาแล้ว นำเสนอผลสรุปที่เด็กได้เรียนรู้มา เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ เด็กนำผลงานมาแสดงที่บอร์ดหรือกระดานหน้าชั้นเรียน หรือจัดนิทรรศการโดยมีผู้ปกครองได้ทราบผลงานที่เกิดขึ้นกับเด็ก

3. ให้เด็กมีอิสระในการปฏิบัติกิจกรรมจากวัสดุอุปกรณ์ที่ผู้ปกครองช่วยจัดหาและที่ครูจัดเตรียมไว้ในบรรยากาศที่เป็นกันเอง อบอุ่น มีแสงสว่างเพียงพอ ครูมีบทบาทเป็นผู้กระตุ้นให้กำลังใจแก่เด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม โดยแสดงความชื่นชมในผลงานที่เด็กสร้างขึ้นมา เพื่อเด็กจะได้แสดงความคิดเห็น ร่วมสนทนาและแสดงออกทางผลงานอย่างเต็มความสามารถ

4. ระยะเวลาในการดำเนินการ

สัปดาห์ 1 - 4 ดำเนินการทดลองในวันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ และสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมแล้วประเมินผล

บทบาทของเด็ก

1. พยายามให้เด็กได้ซักถาม หยิบ จับ อุปกรณ์อย่างเสรี
2. พยายามให้เด็กคิดและแก้ปัญหา จินตนาการแสดงออกบนชิ้นงาน โดยนำวัสดุที่หลากหลายมาให้เด็กได้ขยายต่อเติม ตกแต่ง สร้างสรรค์
3. สามารถพูดหรือบอกเกี่ยวกับผลงานของตนเอง เพื่อให้ทราบถึงความคิดและแก้ปัญหาการมีจินตนาการ

4. เมื่อหมดเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ให้เด็กส่งผลงานและจัดเก็บสื่ออุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่
ให้เรียบร้อย

บทบาทของครู

1. ศึกษาคู่มือการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ให้เข้าใจก่อนลงมือจัดกิจกรรม
2. แนะนำสื่ออุปกรณ์ในการทำกิจกรรม และให้โอกาสเด็กร่วมกันสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้วัสดุ อุปกรณ์ พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรมให้เด็กทราบชัดเจน
3. ให้แรงเสริม กระตุ้นและจูงใจให้เด็กสนใจในกิจกรรมและแสดงออกอย่างเต็มที่ตามความสามารถ
4. เปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะอย่างเสรีแล้วใช้วัสดุที่หลากหลายในการต่อเติมตกแต่งผลงานของตนเองตามความคิดจินตนาการ

การวัดและประเมินผลพัฒนาการ

1. วิธีการวัดและประเมินผล
 - 1.1 วิธีการประเมิน
 - 1.1.1 ประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.1.2 ประเมินทักษะการฟัง
 - 1.1.3 ประเมินทักษะการพูด
 - 1.2 เครื่องมือวัด
 - 1.2.1 แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก
 - 1.2.2 แบบประเมินทักษะการฟัง
 - 1.2.3 แบบประเมินทักษะการพูด

ตัวอย่าง แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
กล้าแสดงออกทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โครงการส่งเสริมทักษะทางภาษา
ระยะที่ 2 ระยะพัฒนาโครงการ สัปดาห์ที่ 1 แผนที่ 1 วันที่ 1
หน่วยการจัดประสบการณ์หนูคือใคร
หน่วยการจัดประสบการณ์ย่อย เพศ เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

เด็กควรรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายจะได้ประพฤติปฏิบัติตนได้
เหมาะสมกับเพศของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เด็กบอกได้ว่าตนเองเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย
2. เด็กสามารถฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง
3. เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

สาระการเรียนรู้

- เพศหญิง
- เพศชาย

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กจับมือเป็นวงกลมแล้วหันซ้าย
2. ครูเปิดเพลงโบก โบก ให้เด็กปรบมือเดินวนซ้ายไปทางเดียวกันตามจังหวะ
3. ครูให้สัญญาณหยุด เด็กเปลี่ยนหันขวา เดินวนขวาไปทางเดียวกันตามจังหวะ
4. ให้เด็กเดินวนทางซ้าย - ทางขวาตามคำสั่งและตามจังหวะช้า - เร็ว โดยปฏิบัติซ้ำกัน

หลายๆ ครั้ง

5. ให้เด็กพักผ่อนคลายกล้ามเนื้อ 2 - 3 นาที
6. ครูแนะนำผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรม ให้เด็กๆ กล่าวทักทายผู้ปกครอง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

ขั้นประเด็นปัญหาไปสู่การกำหนดหัวเรื่องที่จะเรียน

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความแตกต่างของการแต่งกายของเพื่อนในห้อง
ที่แยกเป็นกลุ่มใส่กระโปรง เรียกว่าผู้หญิงหรือเพศหญิง และกลุ่มที่ใส่กางเกงเรียกว่าผู้ชายหรือเพศ
ชาย แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องร่วมกัน คือความแตกต่างระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย

ขั้นตั้งคำถามที่จะนำไปสู่การดำเนินขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครูนำเสื้อ - กางเกง รองเท้า เข็มขัดเด็กผู้ชาย เสื้อ - กระโปรง โบว์ผูกผม รองเท้าเด็กผู้หญิง มาให้ เด็กดู แล้วตอบคำถามครู ดังนี้
 - สิ่งที่คุณเอามาให้ดูคืออะไร ?
 - ใช้ทำอะไร ?
 - ใครใช้ ?
 - ใช้อย่างไร ?
 - ทำไมต้องใช้ ?
 2. ครูให้เด็กช่วยกันจัดหมวดหมู่เครื่องแต่งกายของผู้หญิง - ผู้ชาย
 3. ให้อาสาสมัครชาย 1 คน หญิง 1 คน มาใส่เครื่องแต่งกายที่เด็กๆ ช่วยกันจัดหมวดหมู่ไว้
 4. เด็กสังเกต เปรียบเทียบ และบอกความแตกต่างระหว่างเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง
 5. ครูแจกรูปภาพเด็กหญิง เด็กชาย ให้เด็กระบายสี ถ้าเด็กคนใดเป็นผู้หญิงให้ระบายสีรูปภาพเด็กหญิง ใครเป็นผู้ชายให้ระบายสีรูปภาพเด็กชาย โดยมีผู้ปกครองช่วยแนะนำ
 6. เด็กนำเสนอผลงานของตนเอง โดยบอกเหตุผลที่ระบายสีรูปภาพนั้นๆ
 7. นำผลงานเด็กมาจัดนิทรรศการแสดงผลงานบนป้ายนิเทศ เพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและผู้ปกครองมาชื่นชมผลงานของเด็ก
 8. ครูสังเกตกระบวนการปฏิบัติกิจกรรม พฤติกรรมกล้าแสดงออก การฟัง การปฏิบัติตามคำสั่ง การพูดสนทนากับเพื่อน การตอบคำถาม การนำเสนอผลงานของเด็ก
- ขั้นสรุปและสะท้อนผลการเรียนรู้
1. ครูและเด็กนั่งเป็นวงกลมโดยมีผู้ปกครองร่วมสนทนาด้วย
 2. ครู เด็กและผู้ปกครองร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเพศ ความแตกต่างของเพศหญิงกับเพศชายการแต่งกายของเพศหญิง - เพศชาย
 3. ครูให้เด็กกล่าวขอบคุณผู้ปกครองที่มาร่วมกิจกรรมในวันนี้

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เครื่องเล่นวีซีดี
2. เพลงโบก โบก
3. นกหวีด
4. รูปภาพเด็กหญิง, เด็กชาย
5. สี
6. เครื่องแต่งกายเด็กหญิง, เด็กชาย
7. แบบประเมินทักษะการฟังและการพูด
8. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

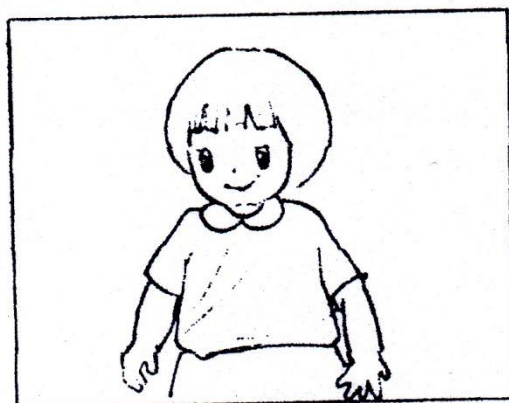
การวัดและประเมินผล

1. สังเกตและประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก
2. สังเกตและประเมินพฤติกรรมการสนทนา ซักถาม ตอบคำถาม การนำเสนอผลงาน
3. สังเกตและประเมินการปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง

ใบงานหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หนูคือใคร
แผนที่ 1 เพศ

คำชี้แจง ระบายสีภาพที่เป็นเพศเดียวกันกับตนเอง

เกณฑ์การประเมินทักษะการฟังและการพูด
ระหว่างจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
หน่วยการจัดประสบการณ์ที่ 1 หนูคือใคร แผนที่ 1 เพศ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่นพูด	ตั้งใจฟัง ไม่คุยกัน ให้เกียรติผู้พูด	ตั้งใจฟัง คุยกันเป็นบางครั้ง	ไม่ตั้งใจฟัง
2. ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง	ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องโดยไม่มีผู้แนะนำ	ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องโดยไม่มีผู้แนะนำเป็นบางครั้ง	ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้องโดยมีผู้แนะนำทุกครั้ง
3. การตอบคำถาม	ตอบคำถามได้เองอย่างถูกต้องด้วยความมั่นใจ	ตอบคำถามได้เองอย่างถูกต้องแต่ไม่มั่นใจ	ตอบคำถามได้โดยมีผู้แนะนำ
4. บอกเพศของตนเอง	บอกเพศของตนเองได้อย่างถูกต้องด้วยความมั่นใจ	บอกเพศของตนเองได้อย่างถูกต้องแต่ไม่มั่นใจ	บอกเพศของตนเองได้โดยมีผู้แนะนำ
5. พุดนำเสนอผลงาน	พุดนำเสนอผลงานได้เองด้วยความมั่นใจและชัดเจน	พุดนำเสนอผลงานได้เองแต่ไม่มั่นใจ	พุดนำเสนอผลงานได้โดยมีผู้แนะนำ

แบบบันทึกการประเมินทักษะการฟังและการพูด
ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
หน่วยการจัดประสบการณ์ที่ 1 หนูคือใคร แผนที่ 1 เพศ

เลขที่	รายการ ประเมิน ชื่อ - สกุล	1. ตั้งใจฟังเรื่องที่ผู้อื่น พูด			2. ฟังแล้วปฏิบัติตาม คำสั่ง			3. การตอบคำถาม			4. บอกเพศของ ตนเอง			5. พูดเสนอผลงาน			หมายเหตุ
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	

แบบสรุปผลการประเมินทักษะการฟังและการพูด
 ระหว่างการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
 สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 หน่วยการจัดประสบการณ์ที่ 1 หนูคือใคร แผนที่ 1 เพศ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ผลการประเมิน					รวม	หมายเหตุ
		ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5		
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19								
20								
รวม								
ค่าเฉลี่ย								
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน								
ค่าร้อยละ								

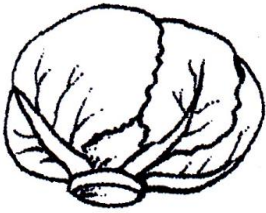
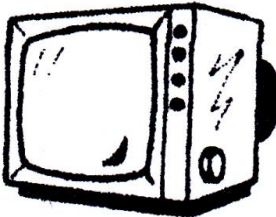

แบบประเมินทักษะการพูด
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 10 ข้อ

ข้อ.....

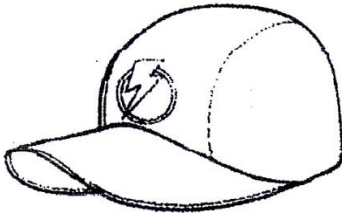
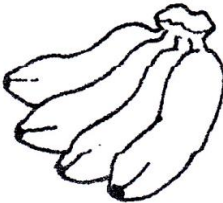
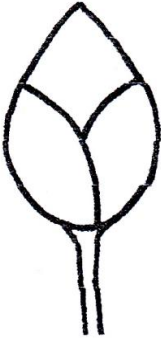
- คำชี้แจง 1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นการประเมินรายบุคคล
2. ให้เด็กดูภาพทีละข้อแล้วอ่านคำถาม 3 ครั้ง
3. เด็กตอบคำถาม ครูผู้ประเมินบันทึกคำตอบของเด็กลงในแบบประเมินแต่ละข้อ

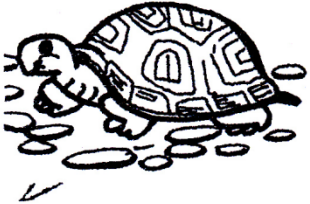
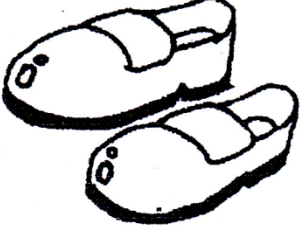
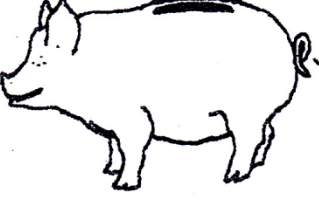
ตัวอย่าง ข้อกะหล่ำปลี ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร

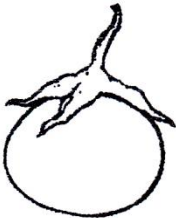
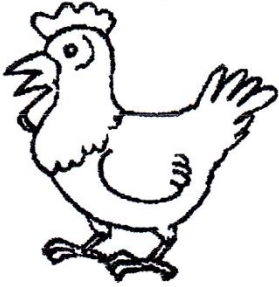
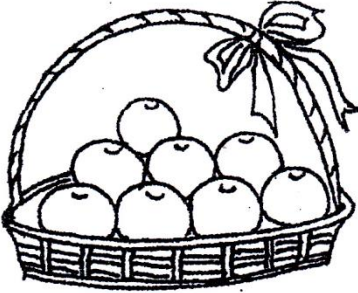
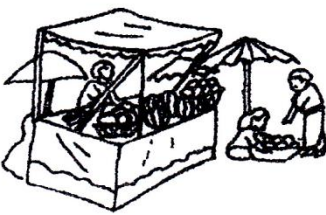
ข้อ	ภาพ	บันทึกคำตอบ
ข้อ 		โทรทัศน์

คำสั่ง ให้เด็กดูภาพแต่ละข้อแล้วตอบ

ข้อ	ภาพ	บันทึกคำตอบ
ข้อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร 	
ข้อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าใช้คำนำหน้าชื่อว่า อย่างไร 	
ข้อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าควรพูดว่าอย่างไร 	
ข้อ 	ให้ดูภาพแล้วพูดแนะนำชื่อตนเอง (แยกตามเพศของนักเรียน) เด็กหญิง เด็กชาย	

ชื่อ	ภาพ	บันทึกคำพูด
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร 	
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเป็นภาพอะไร 	
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่ามันกินอะไรเป็นอาหาร 	

ชื่อ	ภาพ	บันทึกคำพูด
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าเลี้ยงไว้ทำไม 	
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าก่อนรับประทานควรทำอะไร 	
ชื่อ 	ให้ดูภาพแล้วบอกว่าตลาดมีประโยชน์อย่างไร 	

เฉลยแบบประเมินทักษะการพูด
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 ข้อ

.....

ข้อกะหล่ำปลี	ตัวอย่างตอบ	โทรทัศน์
ข้อชมพู	ตอบ	ผู้หญิง
ข้อหมี	ตอบ	เด็กชาย
ข้อกล้วย	ตอบ	สวัสดีครับ
ข้อดอกบัว	ตอบ	หนูชื่อเด็กหญิง
	ผมชื่อเด็กชาย	
ข้อแครอท	ตอบ	ฟุตบอล
ข้อเต่า	ตอบ	รองเท้า
ข้อร่ม	ตอบ	กินรำ
ข้อ มะเขือ	ตอบ	ขาย, กินเป็นอาหาร
ข้อแจกันดอกไม้	ตอบ	ล้างให้สะอาด
ข้อโทรศัพท์	ตอบ	ตลาดมีประโยชน์ คือ ชื่อของ- ขายของ ทำให้คนมีเงิน (รายได้)

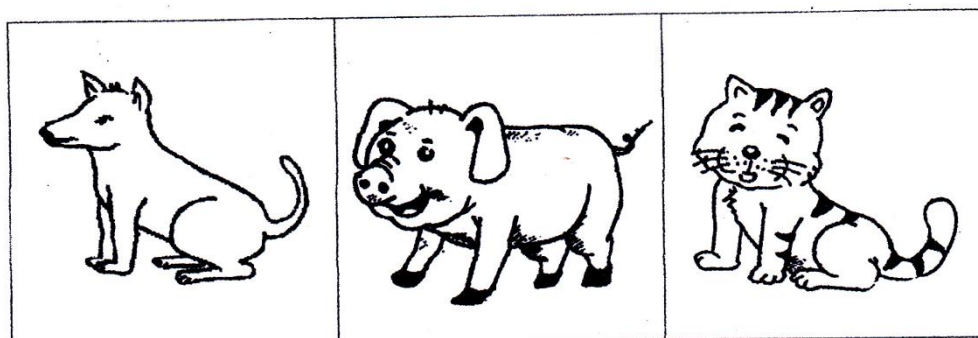
แบบประเมินทักษะการฟัง
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 10 ชื่อ

ชื่อ.....

- คำชี้แจง 1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นการประเมินรายบุคคล
2. ครูอ่านคำถามให้เด็กฟังข้อละ 3 ครั้ง
3. ให้เด็กกากบาท (X) ทับภาพที่ถูกต้องเพียงภาพเดียว

ตัวอย่าง ข้อ ให้กากบาท (X) ทับภาพสัตว์ที่เรียกว่า หมู

ตัวอย่าง ข้อ ให้กากบาท (X) ทับภาพสัตว์ที่เรียกว่า หมู

คำสั่ง เด็กฟังเพลงเสียงร้องของสัตว์แล้วตอบคำถาม
เพลงเสียงร้องของสัตว์

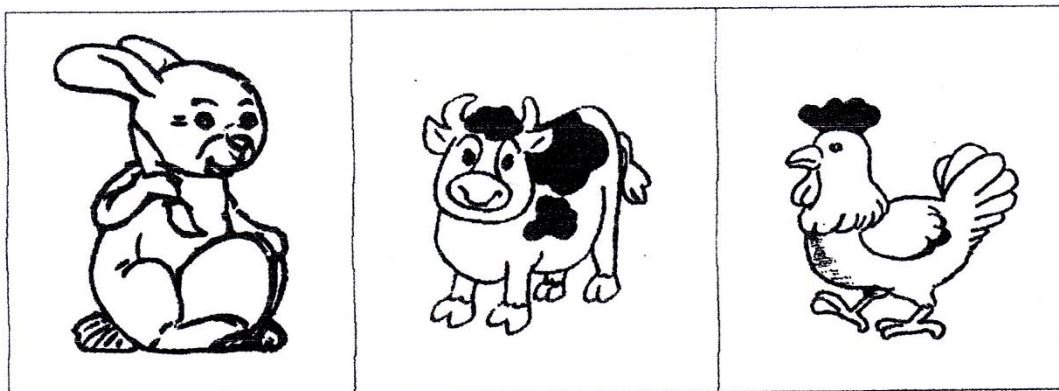
มา มา กันเถอะ (ข้า) พวกเรามาช่วยกัน เลียนเสียงสัตว์ (ข้า)
ลิงมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องเจียก เจียก คือลิงนั่นไง
วัวมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องมอ มอ คือวัวนั่นไง
แมวมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องเหมียว เหมียว คือแมวนั่นไง
นกมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องจิบ จิบ คือนกนั่นไง
หมูมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องอู๊ด อู๊ด คือหมูนั่นไง
ม้ามันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องอี อี้ คือม้านั่นไง
เป็ดมันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องก๊าบ ก๊าบ คือเป็ดนั่นไง
ไก่มันร้องอย่างไร (ข้า) ร้องกุก กุก คือไก่นั่นไง
อะไรมันร้องแง (ข้า) ร้องแง แง คือเด็กชนนั่นไง
เด็กชนไม่ดีเป็นเด็กชนไม่ดี เด็กชนไม่ดีเป็นเด็กชนไม่ดี

ข้อ

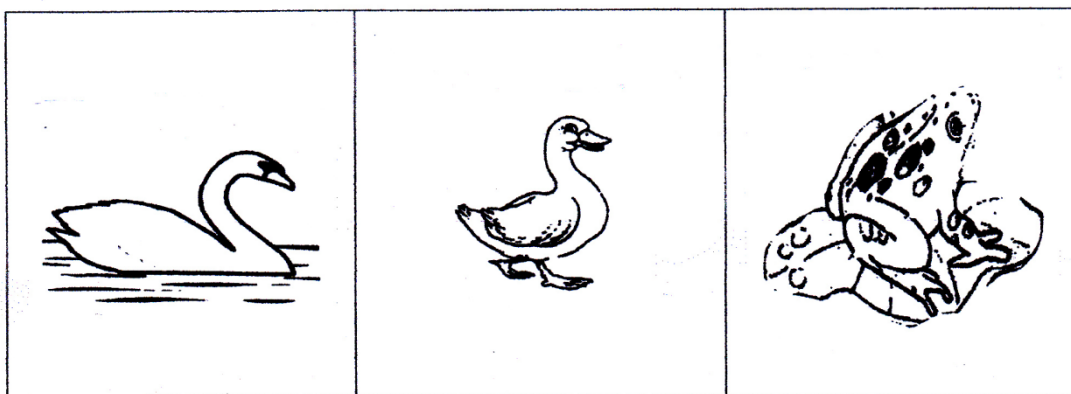
ให้กากบาท (X) ทับภาพที่ร้อง มอ มอ

ข้อ

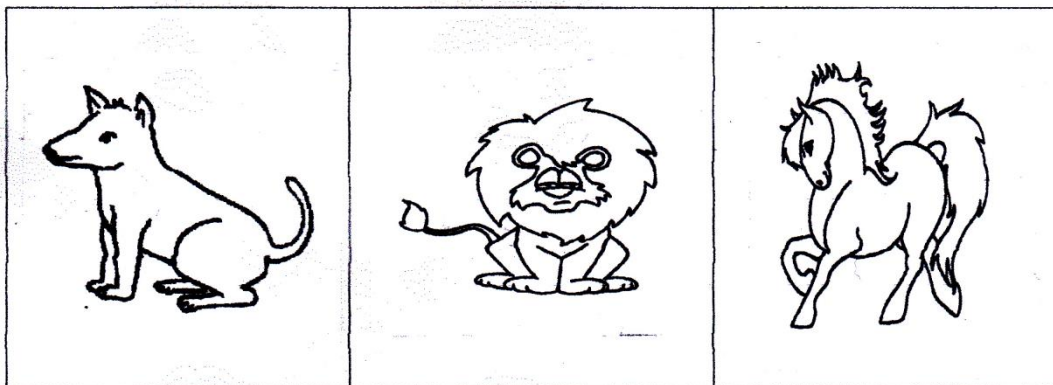
ให้กากบาท (X) ทับภาพสัตว์ที่ร้องก๊าก ก๊าก

ข้อ

ให้กากบาท (X) กับภาพสัตว์ที่ร้องฮี้ ฮี้

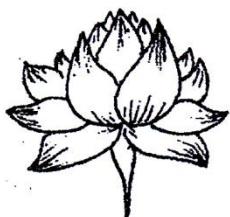
คำสั่งที่ 2 ให้เด็กฟังนิทานเรื่องอยู่อย่างพอเพียงแล้วตอบคำถาม

นิทานเรื่องอยู่อย่างพอเพียง

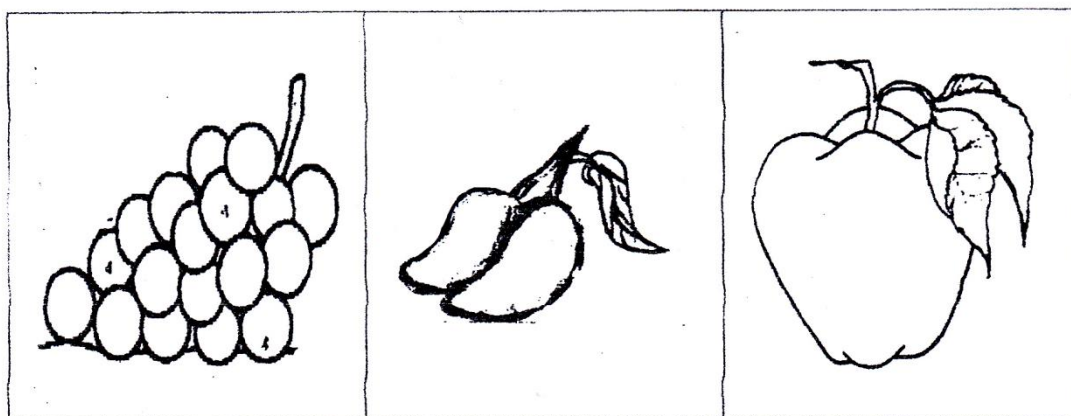
เจ้าหุยาเป็นกระต่ายที่ขยันขันแข็งอยู่อย่างพอเพียง มันปลูกผลไม้ไว้กินเอง ผลไม้ที่มันปลูกมีหลายชนิด เช่น น้อยหน่า ขนุน พุทรา มังคุด ละครุด ลำไย มะเฟือง มะไฟ มะกรูด มะนาว มะพร้าวส้มโอ นอกจากนี้ยังปลูก แตงโม แตงกวา แตงไทย ฟักแฟง พืชผักสวนครัวด้วย ทำให้เจ้าหุยาจะมีผักและผลไม้กินตามฤดูกาลตลอดปี โดยไม่ต้องซื้อ ผักและผลไม้ของเจ้าหุยา เป็นผักผลไม้ที่สะอาด ปลอดภัย ผักและผลไม้ที่สวนของมันมีเป็นจำนวนมาก มันแบ่งให้เพื่อนบ้านของมันและนำไปขายที่ตลาด ทำให้มีรายได้ เพื่อนบ้านทุกคนต่างรักใคร่เจ้าหุยา มันจึงมีความสุขมาก

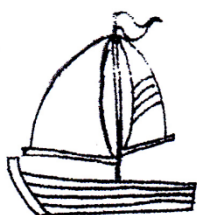
ข้อ

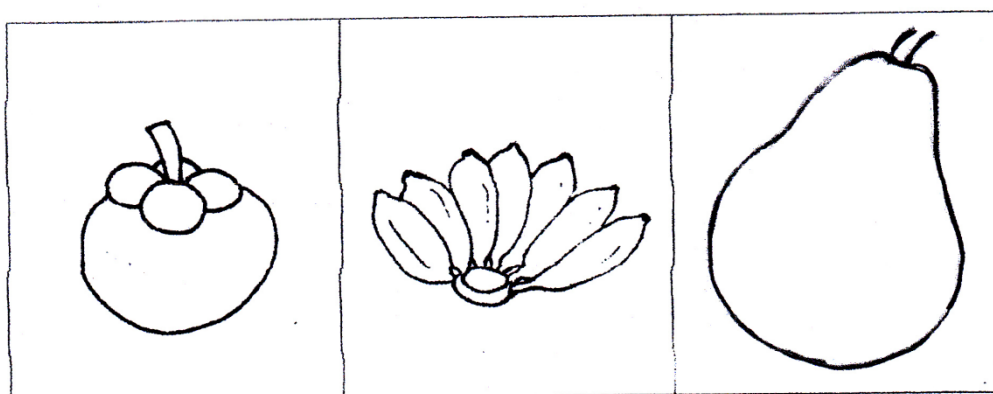
ให้กากบาท (X) ทับภาพผลไม้ที่ไม่มีชื่อในนิทาน

ข้อ

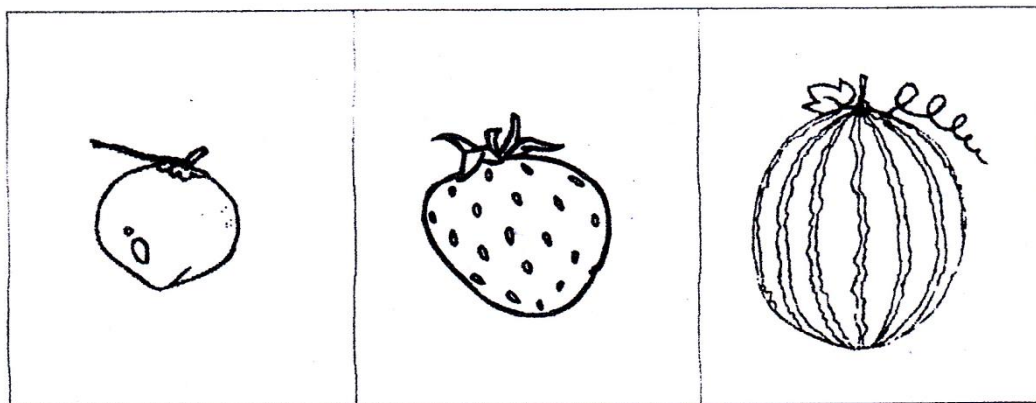
ให้กากบาท (X) ทับภาพผลไม้ที่ไม่มีชื่อในนิทาน

ข้อ

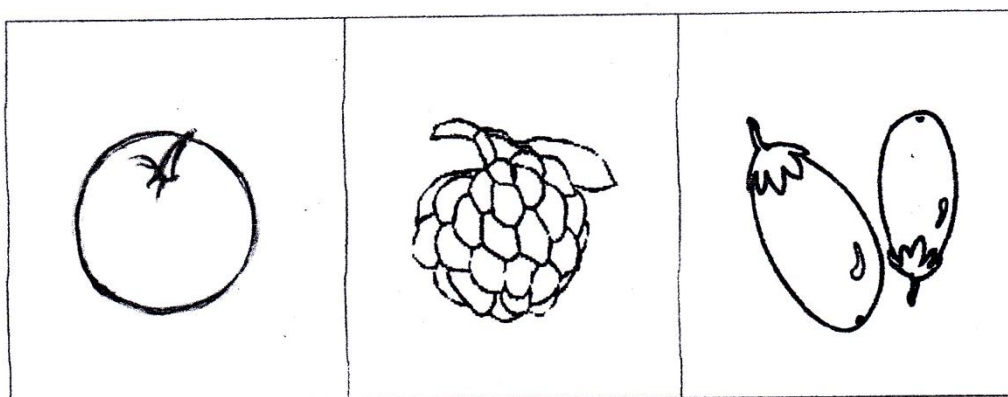
ให้กากบาท (X) ทับภาพผลไม้ที่ไม่มีชื่อในนิทาน

ข้อ

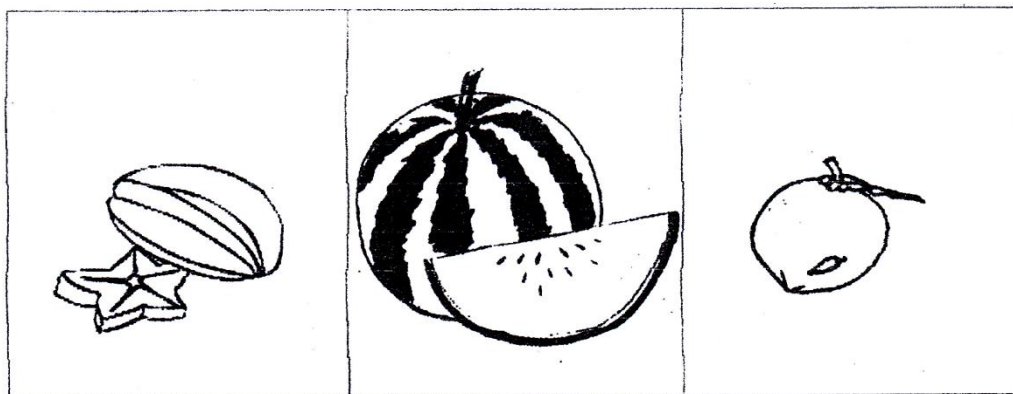
ให้กากบาท (X) ทับภาพผลไม้ที่มีรสเปรี้ยว

ข้อ

ให้กากบาท (X) ทับภาพผลไม้ที่มีรสหวาน

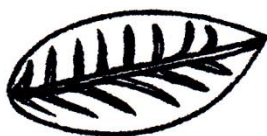
คำสั่งที่ 3 ให้เด็กฟังเพลงควาย แล้วตอบคำถาม

เพลงควาย

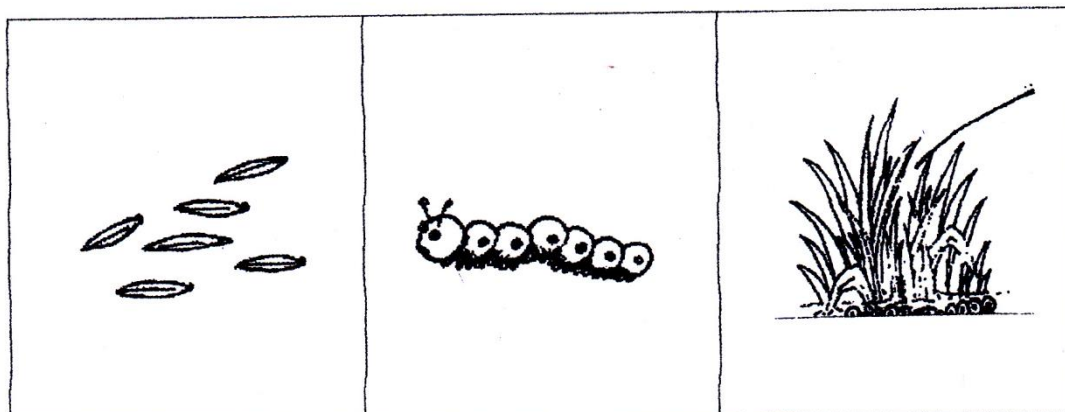
ควาย ควาย ควาย
อาหารของควายเป็นหญ้า (ข้าว)

ฉันเห็นควายอยู่ตามทุ่งนา
เราใช้ไถนาปลูกข้าวให้เรากิน

ข้อ

ให้กากบาท (X) ทับภาพที่เป็นอาหารของควาย

คำสั่งที่ 4 เด็กฟังเพลงช้างแล้วตอบคำถาม

เพลงช้าง

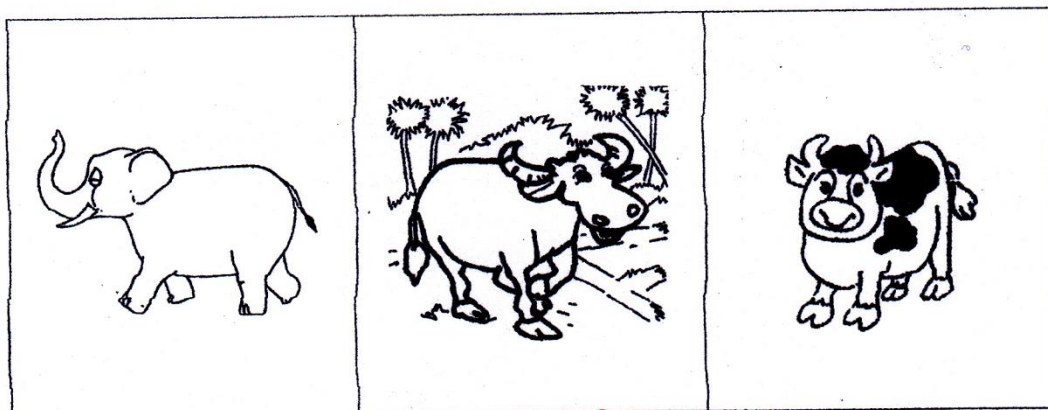
ช้าง ช้าง ช้าง
ช้างมันตัวโตไม่เบา
สองเขี้ยวข้างงวงเรียกว้างา

น้องเคยเห็นช้างหรือเปล่า
จมูกยาวๆ เรียกว้างง
มีหูมีตาหางยาว

ข้อ

ให้กากบาท (X) ทับภาพสัตว์ที่เรียกว่าช้าง

เฉลยแบบประเมินทักษะการฟัง
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 10 ข้อ

.....

ข้อแอปเปิ้ล	ตัวอย่างตอบ	ภาพหมู
ข้อมะม่วง	ตอบ	ภาพวัว
ข้อฟักทอง	ตอบ	ภาพเป็ด
ข้อสับปะรด	ตอบ	ภาพม้า
ข้อดอกไม้ม	ตอบ	ภาพลำไย
ข้อเรือใบ	ตอบ	ภาพกล้วย
ข้อผีเสื้อ	ตอบ	ภาพสตรอเบอรี่
ข้อร่ม	ตอบ	ภาพมะนาว
ข้อดวงอาทิตย์	ตอบ	ภาพแตงโม
ข้อใบไม้	ตอบ	ภาพกอหญ้า
ข้อดาว	ตอบ	ภาพช้าง

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัย
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุศลสิริใหม่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์
 ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
☐ ก่อนจัดประสบการณ์ ☐ ระหว่างจัดประสบการณ์ ☐ หลังจัดประสบการณ์

ประเด็นการประเมิน พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. การพูด	พูดแสดงความรู้สึก เสียงดังชัดเจน ไม่หลบ สายตา พูดเรื่องราว เกี่ยวกับตนเองได้ พูด ทักทายกับผู้อื่นก่อน และใช้สรรพนามแทน ตนเองได้ถูกต้อง มี ความมั่นใจ ไม่วิตก กังวล	พูดแสดงความรู้สึก เสียงดังชัดเจน พูด เรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ได้ ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง พูดทักทายผู้อื่นก่อน และใช้สรรพนามแทน ตนเองได้ แต่ไม่มั่นใจ มีความวิตกกังวล	พูดแสดงความรู้สึก เสียงไม่ดัง ไม่ชัดเจน ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง ไม่ กล้าทักทายผู้อื่นก่อน ไม่มีความมั่นใจ
2. การแสดงสีหน้า ท่าทางในการพูด	แสดงสีหน้าท่าทางใน การพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับ ความรู้สึก ยอมรับคำ ชมเชยอย่างจริงใจ ใช้ คำพูดว่า ทำไม ด้วย น้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำ หน้าบึ้งตึง กล้า เปิดเผยเมื่อมีความ คิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่น โดยไม่เกิดความวิตก กังวล	แสดงสีหน้าท่าทางใน การพูดได้เหมาะสม น้ำเสียงสอดคล้องกับ ความรู้สึก ยอมรับคำ ชมเชยอย่างจริงใจ ใช้ คำพูดว่า ทำไม ด้วย น้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำ หน้าบึ้งตึง มีความวิตก กังวล เมื่อเปิดเผย ความคิดเห็นที่ขัดแย้ง กับผู้อื่น	แสดงสีหน้าท่าทางใน การพูดไม่เหมาะสม น้ำเสียงไม่สอดคล้อง กับความรู้สึก ทำหน้า บึ้งตึง ไม่กล้าเปิดเผย เมื่อมีความคิดเห็น ขัดแย้งกับผู้อื่น
3. การทำงาน	ทำงานเต็ม ความสามารถของตน มีการวางแผน รู้จัก ตั้งเป้าหมายในการ	ทำงานเต็ม ความสามารถของตน มีการวางแผน รู้จัก ตั้งเป้าหมายในการ	ไม่มีการวางแผนในการ ทำงาน ทำงานไม่ สำเร็จตามเป้าหมาย มีความวิตกกังวล

ประเด็นการประเมิน พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	ทำงาน มีความมุ่งมั่น ทำงานสำเร็จตาม เป้าหมายในขณะทำงาน กล้าปฏิเสธในเรื่องที่ตน ไม่สามารถทำตามคำ ขอร้องของผู้อื่นได้ โดย ไม่วิตกกังวล ให้รางวัล ตนเองเมื่อทำงานสำเร็จ	ทำงาน มีความมุ่งมั่น ทำงานสำเร็จตาม เป้าหมาย ในขณะ ทำงาน ปฏิเสธในเรื่อง ที่ตนไม่สามารถทำตาม คำขอร้องของผู้อื่นได้ ด้วยความวิตกกังวล ไม่มีรางวัลให้ตนเอง เมื่อทำงานสำเร็จ	
4. ยอมรับคำวิจารณ์	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง ชมผู้อื่นเมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้สำเร็จ สามารถขอความ ช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือข้อ วิจารณ์ผู้อื่นด้วยท่าที สุภาพ ไม่ก้าวร้าว พูด ด้วยความจริงใจ ไม่วิตก กังวล	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง ชมผู้อื่นเมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จสามารถขอความ ช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อวิจารณ์ผู้อื่นด้วย ความวิตกกังวล	ยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของตนเอง ไม่กล้าชมผู้อื่นเมื่อเขา ทำกิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จ ไม่สามารถขอ ความช่วยเหลือจาก บุคคลอื่น ไม่กล้าให้ ข้อคิดเห็นหรือข้อ วิจารณ์ผู้อื่น
5. การควบคุมตนเอง	สามารถควบคุมตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตก กังวล ความกลัว ความ โกรธ แสดงความไม่เห็น ด้วย โดยไม่รู้สึกรู้สิด แสดงความโกรธออกมา	สามารถควบคุมตนเอง ได้ เช่น ควบคุมความ วิตกกังวล ความกลัว ความโกรธ แสดง ความไม่เห็นด้วย โดย ไม่รู้สึกรู้สิด แสดงความ โกรธ	ควบคุมตนเองไม่ได้ เช่น ความกลัว ความ โกรธ ความวิตกกังวล รู้สึกผิดเมื่อไม่เห็นด้วย เก็บกด ก้าวร้าว ไม่สามารถจัดการกับ โกรธ

ประเด็นการประเมิน พฤติกรรมกล้า แสดงออก	ระดับคะแนน		
	3	2	1
	ได้โดยไม่เก็บกด ไม่ ก้าวร้าว สามารถจัดการ กับปัญหาด้วยคำพูด เยาะเย้ย เสียดี จาก บุคคลอื่น สามารถจัด ความกลัวที่เกิดจาก ความเชื่ออย่างไม่มี เหตุผล โดยไม่เกิดความ วิตกกังวล	ออกมาได้โดยไม่เก็บกด ไม่ก้าวร้าว จัดการกับ ปัญหาด้วยคำพูด เยาะเย้ย เสียดีจาก บุคคลอื่น ขจัดความ กลัวที่เกิดจากความ เชื่ออย่างไม่มีเหตุผล แต่มีความวิตกกังวล	ปัญหาต่างๆ ได้ มีความวิตกกังวล

หมายเหตุ การกำหนดคะแนนเป็น 3 ระดับดังนี้

- 3 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยไม่มีความวิตกกังวล
- 2 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแต่มีความวิตกกังวล
- 1 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุตุลิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย

☐ ก่อนจัดประสบการณ์ ☐ ระหว่างจัดประสบการณ์ ☐ หลังจัดประสบการณ์

เลขที่	ระดับ คะแนนรายข้อ ข้อ - สกูล	ข้อ 1			ข้อ 2			ข้อ 3			ข้อ 4			ข้อ 5			หมายเหตุ
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	

แบบสรุปผลประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุศลสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
ในการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
☐ ก่อนจัดประสบการณ์ ☐ ระหว่างจัดประสบการณ์ ☐ หลังจัดประสบการณ์

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ผลการประเมิน					รวม หมายเหตุ
		ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
รวม							
ค่าเฉลี่ย							
ร้อยละ							
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน							

ภาคผนวก ข
การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์
ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดของท่าน ซึ่งมี 5
ระดับ คือ

- ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สารสำคัญ 1.1 แสดงความคิดรวบยอดถูกต้อง ชัดเจน 1.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหา					
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ 2.1 ถูกต้องตามหลักการเขียน 2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้และ ประเมินได้ 2.3 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เด็กสามารถบรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้ได้					
3. สารการเรียนรู้ 3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3.2 สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็ก ปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียได้					

ตาราง (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้ 4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 4.2 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม 4.3 เสริมสร้างทักษะความรู้และพฤติกรรมที่กำหนดได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ 4.4 แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แปลกใหม่ 4.5 เหมาะสมกับเวลา สื่อ และอุปกรณ์					
5. สื่อการเรียนรู้ 5.1 เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของเด็ก 5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ 5.3 สอดคล้องสาระการเรียนรู้ 5.4 ง่ายในท้องถิ่น					
6. การวัดและประเมินผล 6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ 6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตาราง 19 ค่าคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อการประเมินแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวคิด
เรกจิโอ เอมิเลียสำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5			
1. สารสำคัญ								
1.1 แสดงความคิดรวบยอดถูกต้องชัดเจน	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้								
2.1 ถูกต้องตามหลักการเขียน	4	4	5	4	5	22	4.40	มาก
2.2 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้และประเมินได้	5	5	4	5	5	24	4.80	มากที่สุด
2.3 สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เด็กสามารถบรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้ได้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
3. สารการเรียนรู้								
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
3.2 สามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยตามแนวคิดเรกจิโอ เอมิเลียได้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้								
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
4.2 น่าสนใจ จูงใจให้กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และเข้าร่วมกิจกรรม	4	4	5	4	4	21	4.20	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5			
4.3 เสริมสร้างทักษะความรู้ และพฤติกรรมที่กำหนดได้อย่าง ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ	5	5	4	4	5	23	4.60	มากที่สุด
4.4 แสดงความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์แปลกใหม่	4	5	5	5	4	23	4.60	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับเวลา สื่อ และอุปกรณ์	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้								
5.1 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถของเด็ก	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5.3 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
5.4 ง่ายในท้องถิ่น								
6. การวัดและประเมินผล								
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	5	5	5	5	5	25	5.00	มากที่สุด

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้แบบประเมินทักษะการฟัง

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5			
มะม่วง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ฟักทอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
สับปะรด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ดอกไม้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
เรือใบ	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
ผีเสื้อ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ร่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ดวงอาทิตย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ใบไม้	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
ดาว	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้

ตาราง 21 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบประเมินทักษะการฟัง

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1. มะม่วง	0.74	0.48
2. ฟักทอง	0.65	0.52
3. สับปะรด	0.57	0.74
4. ดอกไม้	0.47	0.34
5. เรือใบ	0.61	0.63
6. ผีเสื้อ	0.47	0.80
7. ร่ม	0.47	0.52
8. ดวงอาทิตย์	0.30	0.60
9. ใบไม้	0.65	0.48
10. ดาว	0.78	0.62

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้แบบประเมินทักษะการพูด

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5			
ชมพู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
หมวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
กล้วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ดอกบัว	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
เต่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
แครอท	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ร่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
มะเขือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
แจกันดอกไม้	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
โทรศัพท์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 23 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบประเมินทักษะการพูด

ข้อ	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1. ชมพู	0.70	0.43
2. หมวก	0.47	0.24
3. กล้วย	0.74	0.33
4. ดอกบัว	0.26	0.39
5. เต่า	0.70	0.74
6. แครอท	0.74	0.79
7. ร่ม	0.65	0.65
8. มะเขือ	0.74	0.67
9. แจกันดอกไม้	0.57	0.56
10. โทรศัพท์	0.39	0.45

แบบประเมินความสอดคล้องของรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการประเมินแบบประเมิน
พฤติกรรมกล้าแสดงออก ก่อน - ระหว่าง - หลัง การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
สำหรับเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ให้ท่านผู้เชี่ยวชาญทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความสอดคล้องที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- + 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดการให้คะแนนสอดคล้องกับประเด็นการประเมิน
- 0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่ารายละเอียดการให้ระดับคะแนนสอดคล้องกับประเด็น
การประเมิน
- 1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่ารายละเอียดการให้ระดับคะแนนไม่สอดคล้องกับประเด็น
การประเมิน

ประเด็น การประเมิน	รายละเอียดการให้ระดับคะแนน			ความสอดคล้อง		
	3	2	1	+1	0	-1
1. การพูด	พูดแสดง ความรู้สึก เสียงดังชัดเจน ไม่หลบสายตา พูดเรื่องราว เกี่ยวกับตนเองได้ พูดทักทายกับ ผู้อื่นก่อนและใช้ สรรพนามแทน ตนเองได้ถูกต้อง มีความมั่นใจ ไม่วิตกกังวล	พูดแสดง ความรู้สึกเสียงดัง ชัดเจน พูด เรื่องราวเกี่ยวกับ ตนเองได้ ไม่กล้า สบตาผู้ฟัง พูดทักทายผู้อื่น ก่อนและใช้สรร พนามแทนตนเองได้ แต่ไม่มั่นใจ มีความวิตกกังวล	พูดแสดง ความรู้สึก เสียง ไม่ดัง ไม่ชัดเจน ไม่กล้าสบตาผู้ฟัง ไม่กล้าทักทาย ผู้อื่นก่อน ไม่มีความมั่นใจ			

ประเด็น การประเมิน	รายละเอียดการให้ระดับคะแนน			ความสอดคล้อง		
	3	2	1	+1	0	-1
2. การแสดงสี หน้าท่าทางใน การพูด	แสดงสีหน้าท่าทาง ในการพูดได้ เหมาะสมน้ำเสียง สอดคล้องกับ ความรู้สึก ยอมรับคำชมเชย อย่างจริงใจ ใช้คำพูดว่า ทำไม ด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำหน้าบึ้งตึง กล้าเปิดเผยเมื่อมี ความคิดเห็น ขัดแย้งกับผู้อื่นโดย ไม่เกิดความวิตก กังวล	แสดงสีหน้าท่าทาง ในการพูดได้ เหมาะสมน้ำเสียง สอดคล้องกับ ความรู้สึก ยอมรับ คำชมเชยอย่าง จริงใจ ใช้คำพูด ว่า ทำไม ด้วย น้ำเสียงสุภาพ ไม่ทำหน้าบึ้งตึง มีความวิตกกังวล เมื่อเปิดเผยความ คิดเห็นที่ขัดแย้ง กับผู้อื่น	แสดงสีหน้า ท่าทางในการพูด ไม่เหมาะสม น้ำเสียงไม่ สอดคล้องกับ ความรู้สึก ทำหน้าบึ้งตึง ไม่กล้าเปิดเผย เมื่อมีความคิดเห็น ขัดแย้งกับผู้อื่น			
3. การทำงาน	ทำงานเต็ม ความสามารถของ ตน มีการวางแผน รู้จักตั้งเป้าหมาย ในการทำงาน มีความมุ่งมั่น ทำงานสำเร็จตาม เป้าหมายในขณะ ทำงาน กล้า ปฏิเสธในเรื่องที่ ตนไม่สามารถทำ ตามคำขอร้องของ ผู้อื่นได้ โดยไม่ วิตกกังวล ให้ รางวัลตนเองเมื่อ ทำงานสำเร็จ	ทำงานเต็ม ความสามารถของ ตน มีการวางแผน รู้จักตั้งเป้าหมาย ในการทำงาน มี ความมุ่งมั่นทำงาน สำเร็จตาม เป้าหมายในขณะ ทำงาน กล้า ปฏิเสธในเรื่องที่ ตนไม่สามารถทำ ตามคำขอร้องของ ผู้อื่นได้ ด้วยความ วิตกกังวล ไม่มี รางวัลให้ตนเอง เมื่อทำงานสำเร็จ	ไม่มีการวางแผน ในการทำงาน ทำงานไม่สำเร็จ ตามเป้าหมาย มีความวิตกกังวล			

ประเด็น การประเมิน	รายละเอียดการให้ระดับคะแนน			ความสอดคล้อง		
	3	2	1	+1	0	-1
4. ยอมรับคำ วิจารณ์	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของ ตนเอง ชมผู้อื่น เมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จสามารถขอ ความช่วยเหลือ จากบุคคลอื่นได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อวิจารณ์ผู้อื่น ด้วยท่าทีสุภาพ ไม่ก้าวร้าว พูด ด้วยความจริงใจ ไม่วิตกกังวล	ยอมรับคำวิจารณ์ รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของ ตนเอง ชมผู้อื่น เมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จสามารถขอ ความช่วยเหลือ จากบุคคลอื่นได้ ให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อวิจารณ์ผู้อื่น ด้วยความวิตก กังวล	ยอมรับคำวิจารณ์ ไม่รับผิดชอบต่อ ข้อบกพร่องของ ตนเอง ไม่กล้าชม ผู้อื่นเมื่อเขาทำ กิจกรรมต่างๆ ได้ สำเร็จ ไม่ สามารถขอความ ช่วยเหลือจาก บุคคลอื่น ไม่กล้า ให้ข้อคิดเห็นหรือ ข้อวิจารณ์ผู้อื่น			
5. การควบคุม ตนเอง	สามารถควบคุม ตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตก กังวล ความกลัว ความโกรธ แสดง ความไม่เห็นด้วย โดยไม่รู้สึกผิด แสดงความโกรธ ออกมาได้โดยไม่ เก็บกด ไม่ ก้าวร้าว สามารถ จัดการกับปัญหา กับคำพูดเยาะเย้ย เสียดสีจากบุคคล อื่น สามารถขจัด	สามารถควบคุม ตนเองได้ เช่น ควบคุมความวิตก กังวล ความกลัว ความโกรธ แสดง ความไม่เห็นด้วย โดยไม่รู้สึกผิด แสดงความโกรธ ออกมาได้โดยไม่ เก็บกด ไม่ ก้าวร้าว จัดการ กับปัญหา กับคำพูดเยาะเย้ย เสียดสีจากบุคคล อื่น ขจัดความ กลัวที่เกิดจาก ความ	ควบคุมตนเอง ไม่ได้ เช่น ความ กลัว ความโกรธ ความวิตกกังวล รู้สึกผิดเมื่อไม่เห็น ด้วย เก็บกด ก้าวร้าว ไม่ สามารถจัดการกับ ปัญหาต่างๆ ได้ มีความวิตกกังวล			

ประเด็น การประเมิน	รายละเอียดการให้ระดับคะแนน			ความสอดคล้อง		
	3	2	1	+1	0	-1
	ความกลัวที่เกิด จากความเชื่อ อย่างไม่มีเหตุผล โดยไม่เกิด ความวิตกกังวล	กลัวที่เกิดจาก ความเชื่ออย่างไม่มี เหตุผลแต่มี ความวิตกกังวล				

หมายเหตุ การกำหนดคะแนนเป็น 3 ระดับดังนี้

- 3 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกโดยไม่มี ความวิตกกังวล
- 2 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกแต่มีความวิตกกังวล
- 1 คะแนน หมายถึง มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ตาราง 24 ค่าดัชนีความสอดคล้องของรายละเอียดการให้ระดับคะแนนกับประเด็นการประเมิน
แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5			
1. การพูด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. การแสดงสีหน้าท่าทางในการพูด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. การทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ยอมรับคำวิจารณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. การควบคุมตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0530.5(2)/ ร 464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายรัฐสมัย วรรณหอม

ด้วย นายพงศธร วรรณหอม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 1464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางพิจิต กุลเกลี้ยง

ด้วย นายพงศธร วรรณหอม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 1464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวมาลากุล ไชยสะอาด

ด้วย นายพงศธร วรรณหอม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ 1464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางธาริณี คูสกุลรัตน์

ด้วย นายพงศธร วรรณหอม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิสิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

ที่ ศธ 0530.5(2)/ ว 464

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

29 กุมภาพันธ์ 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางทิพนันท์ วรรณแสน

ด้วย นายพงศธร วรรณหอม นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออก ทักษะการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระพร ชะโน เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อที่นิตจะได้ดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวัฒน์ จอสุวรรณ)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายพงศธร วรรณหอม
วันเกิด	วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 56/1 หมู่ที่ 12 บ้านโนนสวรรค์ ตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46160
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนสวรรค์ เทศบาลตำบลกุดสิมคุ้มใหม่ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46160
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2560	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

